

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล
ต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ปริญญาบัญญัติมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2563

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล
ต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล
ต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

กัลย์สุตา แหวนทองคำ

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชनिया บังเมฆ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รักษาการแทนรองอธิการบดี ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผล ต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกัลย์สุดา แหวนทองคำ
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560 จำนวน 224 บริษัท การวิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิจัยได้พัฒนากระดาษทำการขึ้นสำหรับวัดระดับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแบบแยกหมวดรายการพบว่า หมวดรายการที่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นคือ การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมแต่ส่งผลในทิศทางลบ นั่นคือยิ่งมีคุณภาพการเปิดเผยในหมวดดังกล่าวมากเท่าไรราคาหุ้นก็จะยิ่งติดลบ ประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้ช่วยเป็นแนวทางแก่บริษัทในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมให้มีคุณภาพครบหมวดรายการยิ่งขึ้น เพื่อนักลงทุนสามารถนำข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมใช้ในการประกอบการตัดสินใจลงทุน

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม, คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม, ผู้มีส่วนได้เสีย, บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

Title	Quality of social and environmental responsibility disclosure affecting stock prices of listed companies in the MAI market
Author	Miss Kunsuda Waentongkom
Degree	Master of Accountancy in Accounting
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Chaiyot Sumritsakun

ABSTRACT

This objective of this study is to study a relationship between the quality of social and environmental responsibility disclosure and stock prices of listed companies in the MAI market. The population is the study is 224 listed companies in the MAI market during 2016-2017. A statistic used for the analysis is the multiple regression analysis. A worksheet is developed to measure the quality of social and environmental responsibility disclosure.

Results showed, the quality of social and environmental responsibility disclosure is not related to stock prices. From the analysis of the quality of social and environmental responsibility disclosure according to categories, the category which related to stock prices is the participation in the community and society. However, the correlation is negative. That means the higher quality of social and environmental responsibility disclosure results in lower stock prices. The advantage of this study is to elevate the quality of social responsibility guidelines for the investors to make decisions investment.

Keywords : Social Responsibility, Quality of social responsibility disclosure, Stakeholder, Listed Companies in MAI Market

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้มีความกรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทาง รวมทั้งได้ให้ความกรุณาในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางสถิติ แก่ข้าพเจ้าตลอดการจัดทำวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกๆท่านที่ไม่ได้เอ่ยชื่อมา ณ ที่นี้ ที่เคยให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนๆที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

กัลย์สุดา แหวนทองคำ

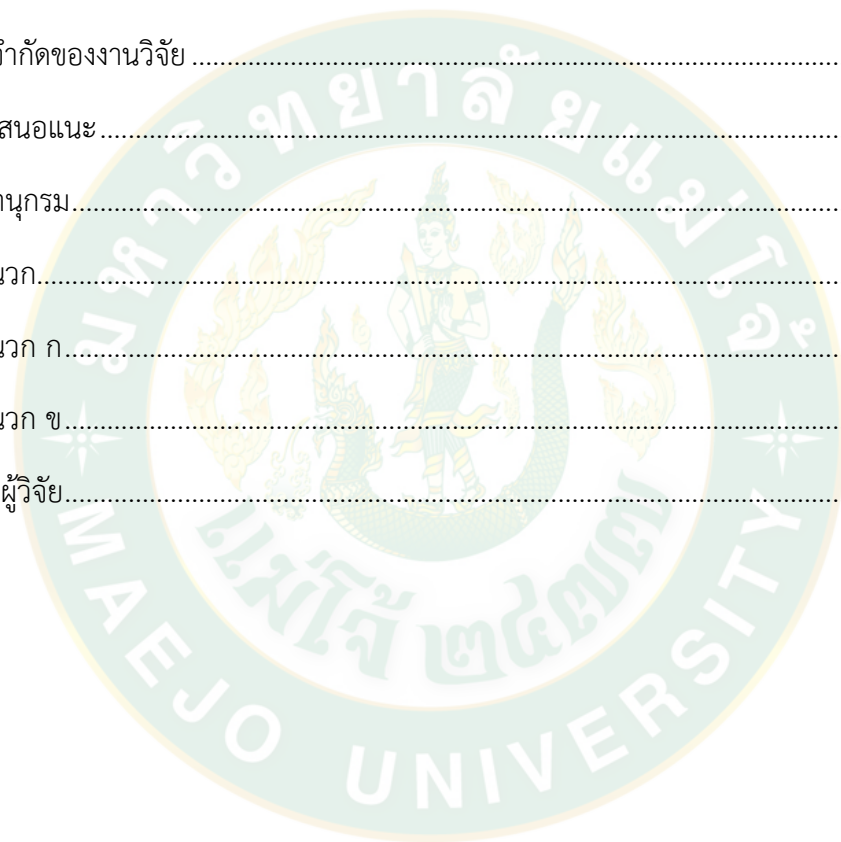

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตงานวิจัย	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2	7
ทฤษฎีและการตรวจเอกสาร	7
ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Hypothesis EMH).....	7
ทฤษฎีตัวแทน Agency Theory.....	10
ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory)	11
ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory).....	12
แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม.....	13
ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม	13
แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม	15
มาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000.....	17

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย	37
แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม	38
ส่งเสริมการเคารพสิทธิในสินทรัพย์	39
การวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล	49
แนวคิดเกี่ยวกับราคาหุ้น	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
สมมติฐานในการวิจัย	62
กรอบแนวคิดในการวิจัย	64
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
การรวบรวมข้อมูล	66
การพัฒนาเครื่องมือ	66
การวัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	67
ตัวแปรต้น	67
ตัวแปรตาม	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 4	73
ผลการวิจัยและวิจารณ์การศึกษา	73
ส่วนที่ 1 คุณภาพการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ MAI	73
1.1 ค่าสถิติคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม	73
1.2 คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละหมวด	79
คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทจดทะเบียน MAI	82
ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน	83

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis).....	84
การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis).....	87
ผลการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุม	96
บทที่ 5	98
สรุปและข้อเสนอแนะ	98
สรุปผลการศึกษา.....	98
ข้อจำกัดของงานวิจัย	100
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก.....	108
ภาคผนวก ข.....	112
ประวัติผู้วิจัย.....	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
ตารางที่ 2 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล	73
ตารางที่ 3 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผย	74
ตารางที่ 4 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมปี 2559 - 2560 แยกตามประเภท อุตสาหกรรม	75
ตารางที่ 5 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมรายปี (พ.ศ.2559 - พ.ศ. 2560)	77
ตารางที่ 6 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม	79
ตารางที่ 7 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของดัชนีคุณภาพการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแยกตามหมวดในภาพรวม 2 ปี	81
ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI และตัวแปรควบคุมในสมการทดสอบ ..	85
ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในภาพรวมปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ .2560	88
ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยแบ่งเป็นหมวดรายการ ในภาพรวม ปี 2559-2560	91
ตารางที่ 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	97

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบันนั้นมีความรุนแรงมาก บริษัทจึงจำเป็นต้องหาวิธีการ และ กลยุทธ์เพื่อให้เกิดความได้เปรียบกว่าคู่แข่ง แต่การให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดย ไม่มีการสนใจสังคมและสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจ แต่เดิมการประกอบธุรกิจในอดีตนั้นจะ มีเพียงการคำนึงถึงผลตอบแทน และผลกำไรเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยไม่มีความสนใจในเรื่อง ของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือการทำ Corporate Social Responsibility หรือ CSR ซึ่งหมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความน่าเชื่อถือใน ตัวธุรกิจให้กับบุคคลอื่นทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้บริโภค หรือเรียกได้ว่าเป็นหนึ่งในผู้มีส่วน ได้เสียของกิจการ ซึ่งในอดีตนั้นผู้บริหารมองว่าการทำ CSR เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ธุรกิจเป็นการ เพิ่มต้นทุนในการดำเนินงาน โดยไม่ได้มองว่า CSR นั้นสร้างผลประโยชน์อะไรให้แก่ธุรกิจได้บ้าง แต่ก็ ยังมีผู้บริหารบางคนมองว่าการทำ CSR นั้นเป็นการสร้างผลประโยชน์ในระยะยาวให้แก่ธุรกิจ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) รวมถึงเป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่ธุรกิจ ปัจจุบันองค์กรธุรกิจ จึงเริ่มได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือการทำ CSR มากขึ้นอันเนื่องมาจากความกดดัน จากภายนอกหรือผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ ถึงแม้การทำ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม จะไม่ใช่การบังคับทางกฎหมายโดยตรง กิจการไม่มีการจัดทำ การรายงานในเรื่องดังกล่าว อาจทำให้กิจการนั้นถูกต่อต้านจากสังคมภายนอกได้ เพราะธุรกิจที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรต่อสังคม (พัชรี สาสะกุล, 2554) โดยที่เป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกคนทุกระดับ ไม่ใช่แต่เพียงผู้ถือหุ้นอย่างเดียวเท่านั้น จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ตัวธุรกิจ เมื่อมีภาวะวิกฤติเกิดขึ้นกับธุรกิจ ธุรกิจที่แสดงความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องจะสามารถรักษาลูกค้า และได้รับการสนับสนุน มากกว่าธุรกิจที่ไม่ทำอะไรเพื่อสังคม ในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) โดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ได้ประกาศหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการ รายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขาย

หลักทรัพย์ (แบบ 69-1) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป โดยให้สถาบันไทยพัฒน์ หน่วยงานด้านวิชาการที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือ และขับเคลื่อนกิจกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ จัดทำกรอบการรายงาน CSR บูรณาการในรายงานประจำปี เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ที่เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งให้สอดคล้องกับกรอบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสากลด้วย (กรอบการรายงาน CSR บูรณาการในรายงานประจำปี, 2557: ออนไลน์)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งสำคัญของธุรกิจควรปฏิบัติและมีการเผยแพร่ให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2557) โดยจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท เพื่อเป็นการประกาศแก่ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ลงทุน เป็นการสร้างความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ด้วยการแสดงให้เห็นถึงการประกอบกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรม มีความห่วงใย มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (ชลันดา นุราฤทธิ์, 2555) การสร้างความประทับใจให้ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ลงทุน เพราะจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ลงทุน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจการ ในการร่วมรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และการรับรู้ถึงความใส่ใจของกิจการในเรื่องดังกล่าว เป็นการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น บริษัทที่มีการรายงานเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมนั้น จะไม่ถูกกีดกันทางการค้า และบริษัทจะยังได้รับการสนับสนุนจึงส่งผลให้บริษัทสามารถอยู่รอดได้สามารถดำเนินการบริษัทได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดภาพลักษณ์แก่ผู้มีส่วนได้เสีย และนักลงทุนว่ากิจการมีความใส่ใจในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เพียงเพื่อประโยชน์จากผลตอบแทน และผลกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว

เมื่อกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วไป ผลที่ตามมาจะทำให้บริษัทเป็นที่สนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักลงทุน ดังงานวิจัยของโกวิท อธิวัฒน์กุล(2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้กิจการมีผลประกอบการที่ดี ซึ่งก่อให้เกิดการเพิ่มการลงทุนในกิจการ ทำให้กิจการมีการขยายตัวและเป็นที่รู้จัก

เมื่อกิจการมีการเติบโตและเป็นที่รู้จักมากขึ้น บริษัทจะสามารถอยู่รอดได้ ซึ่งนั่นหมายถึงว่าหากกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมและผู้มีส่วนได้เสีย นักลงทุนจะส่งผลให้ราคาหุ้นของกิจการนั้นสูงขึ้น (โกวิท อธิวัฒน์กุล, 2556) แต่ถ้าหากกิจการทุกกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นักลงทุนจะทราบได้อย่างไรว่าควรลงทุนในอุตสาหกรรมใด หรือเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ ซึ่งปัญหาดังกล่าว อาจหมายถึงเรื่องคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ย่อมทำให้สามารถดึงดูดนักลงทุนได้มาก เพราะผู้ลงทุนสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการช่วยพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการได้ และช่วยในการตัดสินใจลงทุนได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องไปเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่นักลงทุนอาจจะต้องการลงทุน นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาเปรียบเทียบระหว่างบริษัท เพื่อใช้ในการตัดสินใจได้อีกด้วย

จากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าการศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการทดสอบระหว่างการเปิดเผยข้อมูล และการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูล และมุ่งเน้นที่การศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการเปิดเผยนั้น ยังมีผู้ทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวไม่มากนัก นอกจากนี้ยังอีกพบว่า โดยส่วนใหญ่การศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะทำการศึกษาเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกตัวอย่างผู้ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูล เช่น งานวิจัยของ ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กนกกาญจน์ มาลสุวรรณ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และงานวิจัยของผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูล เช่น พิมพ์ภัทส ชาญสมิง (2553) ศึกษาการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อัญชญา กัลยาเรือน (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ซึ่งงานวิจัยที่ได้กล่าวมาจะเป็นการศึกษาในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดังกล่าวนี้ จะเป็นธุรกิจที่มีขนาดใหญ่มีบุคลากรความพร้อมทางเครื่องมือ ทางการเงินการบัญชี มากกว่าธุรกิจขนาดเล็ก ยุพิน มีใจเจริญ (2562) ซึ่งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ได้มีเพียงแต่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น แต่มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI จะประกอบด้วยกิจการขนาดกลาง และขนาดย่อมของคนรุ่นใหม่ ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง โดยการใช้องค์ความรู้เป็นหลักในการประกอบธุรกิจ โดยเงื่อนไขการจดทะเบียนเข้าตลาดหลักทรัพย์ MAI จะลดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลงเช่นมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วภายหลังการกระจายหุ้น 20 ล้านบาทขึ้นไป มีผู้ถือหุ้น 300 รายขึ้นไป และประกอบกิจการอย่างน้อย 1 ปี โดยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้เปิดดำเนินการเมื่อปี 2542 ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงที่กระแส CSR เริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย (กัลยา เหลืองอุบล, 2555) ซึ่งจะเห็นได้ว่าบริษัทในตลาดดังกล่าวนี้ มีขนาดเล็กกว่าในบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI มีข้อบังคับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยเช่นกัน เพราะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI มีความต้องการที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียต้องการทราบว่าบริษัทมีการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้ที่มีความสนใจมาร่วมลงทุนกับทางบริษัท และเพื่อเป็นการเพิ่มผลประกอบการของบริษัทอย่างยั่งยืน

จากความน่าสนใจของสภาพแวดล้อมของตลาดหลักทรัพย์ MAI นี้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

เพื่อเป็นการทดสอบทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ Efficient Market Hypothesis (EMH) ที่อธิบายถึง ราคาหลักทรัพย์เกิดการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ราคาหลักทรัพย์นั้น จะสะท้อนถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่มีอยู่ในตลาดเมื่อนักลงทุนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม นักลงทุนจะใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ ในการประกอบการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงต่อข้อมูลข่าวสารนั้น

ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเขียนรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนใช้ข้อมูลเรื่องคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในการประกอบการตัดสินใจลงทุน

ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตข้อมูลด้านเนื้อหา

การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเผย เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีความแตกต่างกัน โดยจะศึกษาเนื้อหาใน 8 หมวดการเปิดเผย ประกอบด้วย

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม
8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม

กลุ่มประชากร

เก็บข้อมูลประชากรจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ระหว่างปี พ.ศ. 2559- พ.ศ.2560 จำนวน 224 บริษัท จาก 7 อุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน เพราะ กลุ่มดังกล่าวมีข้อบังคับในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินที่แตกต่างไปจากบริษัทอื่นๆ (เกษมชนก เมฆเจริญ, 2555)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม MAI ย้อนหลัง 2 ปี คือ ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ.2560

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) หมายถึง การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งตระหนักถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีจริยธรรม เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อ การดำเนินธุรกิจที่อาจกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ชุมชน พนักงาน คู่ค้า ทรัพยากรทางธรรมชาติ เพื่อนำไปสู่การได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (Quality of disclosure social responsibility) หมายถึง รายละเอียดของรายการที่บริษัทเปิดเผย โดยแบ่งเป็นรายการหลักที่ครอบคลุมรายละเอียด ของแต่ละรายการเอาไว้ หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมาก จะทำให้คุณภาพการเปิดเผยสูงขึ้นตามไปด้วย

ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) หมายถึง บุคคล หรือ ผู้ซึ่งอาจมีผลต่อหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จขององค์กร หรือได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ นโยบาย และการปฏิบัติขององค์กร

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Listed Companies in MAI Market) หมายถึง กิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วภายหลังการกระจายหุ้น 20 ล้านบาทขึ้นไป มีผู้ถือหุ้น 300 รายขึ้นไป และประกอบกิจการอย่างน้อย 1 ปี

บทที่ 2

ทฤษฎีและการตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่อง คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ได้ทำการศึกษาทฤษฎีและแนวคิงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Hypothesis EMH)
2. ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)
3. ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory)
4. ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)
5. แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility)
6. การวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล (Quality of disclosure)
7. แนวคิดเกี่ยวกับราคาหุ้น (Stock Price)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. สมมติฐานในการวิจัย
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Hypothesis EMH)

ตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market) หมายถึง ตลาดที่ราคาหลักทรัพย์สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที เมื่อได้รับทราบข่าวสารหรือข้อมูลใหม่และราคาหลักทรัพย์ ในปัจจุบันจะสะท้อนข้อมูลข่าวสารทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ดังนั้น ความมีประสิทธิภาพของตลาดทุนในที่นี้ จึงหมายถึง ความมีประสิทธิภาพของข้อมูลข่าวสาร (Information Efficient Market) (อภิเดช แวรสวรรณ, 2550) Fama (1970) ได้เสนอแนวความคิดตลาดที่มีประสิทธิภาพว่า ราคาหลักทรัพย์ได้สะท้อนถึงข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในตลาด โดยนักลงทุนสามารถซื้อหลักทรัพย์ได้ในราคาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และราคานั้นเป็นราคาที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหลักทรัพย์นั้น ๆ ดังนั้น เมื่อตลาดมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทุกคนมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเท่าเทียมกัน ผลตอบแทนไม่ปกติ หรือผลต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจริงกับอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งในความเป็นจริงไม่สามารถขจัดผลตอบแทนที่ผิดปกติออกไปได้ เนื่องจาก

ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล อย่างไรก็ตาม แนวคิดตลาดที่มีประสิทธิภาพมิได้ต้องการสะท้อนข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ แต่เป็นการระบุว่ากลไกการปรับตัวของราคาหลักทรัพย์ ในตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้น จะเริ่มจากการที่ข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นในเชิงสุ่ม และไม่ขึ้นต่อกันหรือเรียกได้ว่า ข่าวสารเกิดขึ้นโดยไม่มีใครเป็นผู้กำหนดเวลา อีกทั้งได้แพร่ไปสู่นักลงทุนอย่างรวดเร็ว โดยนักลงทุนจะใช้ข้อมูลข่าวสารนี้ตัดสินใจ ซื้อขายหลักทรัพย์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์มีการเปลี่ยนแปลงตามข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว

ข้อสมมติฐานของแนวคิดตลาดที่มีประสิทธิภาพ จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้

1. ในตลาดมีผู้ลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยเป็นผู้ลงทุนที่มีเหตุผลและต้องการทำกำไรสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ผู้ลงทุนเหล่านี้เข้าร่วมในตลาดโดยการวิเคราะห์ประเมินและซื้อขายหุ้น ทั้งนี้การตัดสินใจของผู้ลงทุนเพียงรายเดียว ไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของราคาได้
2. ผู้ลงทุนแต่ละคนมีพื้นฐานในการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์เหมือนกัน ซึ่งกำหนดขึ้นจากความน่าจะเป็นของอัตราผลตอบแทน ไม่มีต้นทุนในการได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูล และผู้ลงทุนแต่ละรายการได้รับข่าวสารข้อมูลเวลาไล่เลี่ยกัน
3. ผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดหลักทรัพย์ มีความรู้อย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับราคาและข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์นั้น (สุวพร พรชัย, 2556)
4. ผู้ลงทุนสนองตอบต่อข่าวสารข้อมูลใหม่อย่างรวดเร็วและเต็มที่ เป็นเหตุให้ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงตามข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว (อภิเดช แวสุวรรณ, 2550) และผู้ลงทุนจะเลือกลงทุนที่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ ณ ระดับความเสี่ยงระดับหนึ่งผู้ลงทุนต้องการลงทุน ณ ระดับที่ก่อให้เกิดอัตราผลตอบแทนสูงสุด (สุวพร พรชัย, 2556)

ประสิทธิภาพของตลาด ตามระดับของข้อมูลข่าวสารที่สะท้อนอยู่ในราคาหลักทรัพย์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555) (โกวิท อธิวัฒน์กุล, 2556)

1. ความมีประสิทธิภาพในระดับต่ำ (Weak Form Efficient Market) ราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันจะสะท้อนข้อมูลตลาด ของหลักทรัพย์ทั้งหมดในอดีตซึ่งได้แก่ ราคาหลักทรัพย์ในอดีต อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด ดังนั้น ถ้าเชื่อว่าราคาตลาดในปัจจุบันได้สะท้อนถึงผลตอบแทนในอดีตทั้งหมด

ของหลักทรัพย์และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แล้วสมมติฐานของตลาดหลักทรัพย์ ที่มีประสิทธิภาพต่ำ จะบอกให้ทราบว่า อัตราผลตอบแทนในอดีตรวมทั้งข้อมูลตลาดในอดีตไม่ควรจะมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนในอนาคต ด้วยเหตุนี้ นักลงทุนจะได้ผลตอบแทนน้อยมาก ถ้าตัดสินใจซื้อ หรือขายหลักทรัพย์ โดยอาศัยข้อมูลอัตราผลตอบแทนในอดีต

2. ความมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง (Semi-Strong Form Efficient Market) ราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบัน จะปรับตัวทันทีต่อข้อมูลสาธารณะทั้งหมด หรืออาจกล่าวได้ว่า ราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันจะสะท้อนข้อมูลข่าวสารสาธารณะอย่างเต็มที่ สมมติฐานของตลาดที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลางนี้ จะครอบคลุมสมมติฐานความมีประสิทธิภาพของตลาดในระดับต่ำด้วย ดังนั้น ข้อมูลสาธารณะจะประกอบด้วยข้อมูลสองส่วน คือ ข้อมูลตลาด เช่น ราคาหลักทรัพย์ในอดีต อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด และข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลตลาด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศผลประกอบการของธุรกิจ และข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศจ่ายเงินปันผล อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ อัตราส่วนตลาดราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี การแตกหุ้น ข่าวเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น ดังนั้น ภายใต้สมมติฐานนี้ นักลงทุนที่ตัดสินใจลงทุนโดยอาศัยข่าวสาร ข้อมูลใหม่ที่สำคัญใด ๆ หลังจากที่ข้อมูลนั้น ได้ประกาศให้สาธารณะชนรับรู้แล้วก็ไม่ควรได้รับผลตอบแทนเกินกว่าปกติ

3. ความมีประสิทธิภาพในระดับสูง (Strong Form Efficient Market) ประสิทธิภาพของตลาดทุนในลักษณะนี้ ราคาปัจจุบันของหลักทรัพย์จะสะท้อนถึงข้อมูลทั้งหมดที่มีในตลาด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลตลาดหรือข้อมูลสาธารณะ ตลอดจนข้อมูลที่ไม่ได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ โดยอาจเป็นข้อมูลภายในของบริษัท ซึ่งนักลงทุนสามารถรับรู้ได้อย่างทั่วถึง กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบันเป็นผลสะท้อนจากข้อมูลทั้งหมดที่เปิดเผย และไม่เปิดเผยต่อสาธารณะชน หรืออีกนัยหนึ่งคือ เมื่อนักลงทุนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียม จึงไม่มีนักลงทุนคนใดสามารถทำกำไรจากส่วนเกินได้ เพราะได้รับข้อมูลเท่ากัน

ดังนั้น การศึกษาในทฤษฎีนี้เป็นการพิจารณาการตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ ต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจัดเป็นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะชน เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์โดยเฉพาะสมมติฐานของตลาดทุนในระดับกลาง และระดับสูงที่ตลาดมีการตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารที่นักลงทุนได้รับ

ทฤษฎีตัวแทน Agency Theory

มาจากแนวคิดของ Jensen และ Meckling ซึ่งได้พัฒนาไว้ในปี ค.ศ.1976 ทฤษฎีตัวแทนมองเจ้าของกิจการ หรือผู้ถือหุ้นไม่สามารถบริหารงานเพียงผู้เดียวได้ จึงทำให้ต้องมีบุคคลที่เข้ามาช่วยในการบริหารงานแทนเจ้าของกิจการทฤษฎีนี้ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นตัวแทนว่าเกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดยฝ่ายที่มอบอำนาจคือ ตัวการ (Principle) ในขณะที่อีกฝ่ายที่ได้รับมอบอำนาจในการบริหารงานคือ ตัวแทน (Agent) นั่นคือ ผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ถือหุ้นให้เข้ามาบริหารจัดการกิจการ ให้กิจการมีมูลค่าสูงขึ้น รวมทั้งสร้างผลตอบแทนที่สูงให้เกิดผู้ถือหุ้น ตัวแทน จึงมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดกลยุทธ์ และบริหารจัดการงานตามกลยุทธ์นั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ ซึ่งเมื่อตัวแทนเข้ามาจัดการให้กับกิจการทำให้ตัวแทนนั้น มีข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทมากกว่าตัวการ โดยที่ตัวการอาจไม่สามารถได้รับทราบถึงข้อมูลการตัดสินใจ และการดำเนินการของตัวแทนได้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551)

และทฤษฎีนี้ได้มองถึงว่า มนุษย์ทุกคนในองค์กรจะมีแรงผลักดัน ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนด้วยกันทั้งนั้น รวมถึงผู้บริหารก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะพยายามหาหนทางในการสร้างมูลค่าให้กับกิจการ ก็ต่อเมื่อมีการพิจารณาแล้วว่าหนทางนั้น เอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับตนเองด้วย หนทางนั้น ไม่ขัดแย้งทางผลประโยชน์กับผู้ถือหุ้น กล่าวคือ การที่ผู้บริหารตัดสินใจลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนสูงสุดจากเงินลงทุน เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น ก็จะสามารถสร้างมูลค่ากิจการให้ได้ในระดับสูงสุด รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่ถ้าหากผลประโยชน์ และวัตถุประสงค์ของผู้ถือหุ้นกับผู้บริหารไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือผู้บริหารตัดสินใจลงทุนจากเงินลงทุน โดยไม่คำนึงถึงการสร้างผลประโยชน์ และผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น สนใจแต่เพียงการสร้างผลประโยชน์ และผลตอบแทนแก่ตนเองเท่านั้น ก็อาจทำให้กิจการนั้น ไม่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดอย่างที่ควรได้ ซึ่งสาเหตุของปัญหานี้ส่วนหนึ่งมาจากการรับรู้ข้อมูลที่ไม่ความเท่าเทียมกัน (Information Asymmetry) โดยคนที่เป็นตัวแทนนั้น มีข้อมูลมากกว่าตัวการ และคนที่เป็นตัวแทนไม่มีการรายงานให้แก่ตัวการได้รับทราบ หรือหากมีการรายงานหรือการเปิดเผยข้อมูลอาจเป็นการรายงานไม่หมด หรือบิดเบือนจากความเป็นจริง ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทอาจเป็นเพียงการกระทำตามข้อกำหนด หรือการกระทำที่ยึดตามแผนเพียงอย่างเดียว อาจทำให้ตัวแทนฉกฉวยโอกาสจากการเปิดเผยข้อมูล สร้างข้อได้เปรียบให้กับตนก็ได้ ที่มาของปัญหาเหล่านี้จึงทำให้เกิดปัญหาที่เรียกว่า ปัญหาตัวแทน (Agency Problems) ขึ้น ปัญหาตัวแทนที่เกิดขึ้นมี ดังนี้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2551)

1. การขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) คือการที่ตัวการได้มอบหมายให้ตัวแทนบริหารงานแทนตน อาจส่งผลให้ตัวแทนเห็นประโยชน์ส่วนตนจนไปขัดแย้งต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ทำให้ประโยชน์ของกิจการเสียไป

2. ปัญหา Moral Hazard เป็นปัญหาที่ตัวการ หรือเจ้าของกิจการไม่สามารถแน่ใจว่าตัวแทนหรือคณะกรรมการที่เลือกเข้ามาแล้วนั้น ได้ใช้ความพยายามสูงสุดในการทำงานหรือไม่ หรือมีการปฏิบัติงานเต็มประสิทธิภาพที่ได้รับหรือไม่ และปัญหานี้เกิดจากการที่ตัวแทนมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจการมากกว่าตัวการ จึงทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกัน

3. ปัญหา Adverse Selection เป็นปัญหาที่ตัวการ หรือเจ้าของกิจการไม่สามารถแน่ใจว่าตัวแทนหรือคณะกรรมการที่เลือกเข้ามาแล้วนั้น จะมีความสามารถในการบริหารงานได้สอดคล้องกับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่ ปัญหานี้เกิดจากการปกปิดข้อมูลหรือการซ่อนข้อมูล รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง ปัญหานี้เกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจดำเนินการบางอย่าง เนื่องจากการได้รับข่าวสารไม่สมบูรณ์และไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล ทำให้ตัวการไม่อาจทราบได้เลยว่า ตัวการนั้นนำเงินลงทุนไปทำอะไรบ้างหรือนำไปลงทุน เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ตัวการหรือไม่ และตัวแทนยังมองว่า เงินนั้นไม่ใช่เงินของตน จึงอาจเกิดการใช้เงินที่ไม่ประหยัดหรือนำไปลงทุนในโครงการที่ไม่เกิดประโยชน์ ส่งผลให้ตัวการเกิดการตัดสินใจผิดพลาดได้

ดังนั้น ในการวิจัยนี้ จะใช้ทฤษฎีตัวแทนอธิบายถึงการที่บริษัทต้องการที่จะเพิ่มทุน จึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการแจ้งให้กับนักลงทุนได้ทราบถึงการดำเนินงานในเรื่องของสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ได้รับทราบ เพราะนักลงทุนส่วนหนึ่งมีความพึงพอใจในคุณค่าผลตอบแทนจากบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยิ่งไปกว่านี้ยังมีกลุ่มนักลงทุนที่เชื่อว่าการลงทุนในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม จะให้อัตราผลตอบแทนที่มากกว่าบริษัทที่ไม่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม (อัญญา ชันธวิทย์, 2552) และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณภาพยังช่วยในเรื่องปัญหาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกันให้ลดลงด้วย ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจให้แก่นักลงทุนได้

ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory)

ทฤษฎีการส่งสัญญาณนี้มีความเกี่ยวข้องกับ Agency Problems คือ เมื่อผู้บริหารมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจเพื่อส่งสัญญาณให้ตลาดทุนทราบเกี่ยวกับความคาดหวังในอนาคตเรื่องผลการดำเนินงานของบริษัท และในส่วนของสาธารณชนบริษัทต้องการส่งสัญญาณให้ทราบว่า บริษัทให้

ความสำคัญและความใส่ใจรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Milgrom, 1981) กล่าวว่า การที่บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยความสมัครใจ เป็นการส่งสัญญาณให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบถึงความตั้งใจ และการกระทำของบริษัท (Blacconaire and Patten (1994) พบว่า ราคาหุ้นของบริษัทในกลุ่มเคมีภัณฑ์ ซึ่งตกลงเนื่องจากภัยธรรมชาติ บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมาก ราคาหุ้นตกลงน้อยกว่าบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมน้อย อาจจะเป็นเพราะตลาดทุนรับรู้ถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท และคิดว่าการเป็นต้นเหตุ ในการทำลายสิ่งแวดล้อมของบริษัทน่าจะน้อยลง จากการมีนโยบายดังกล่าว

การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านทางรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น เปรียบเสมือนการส่งสัญญาณให้ตลาดทุนทราบว่า บริษัทมีกลยุทธ์ที่จะลดความเสี่ยงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจัดเป็นข่าวที่ดี (Good news) ซึ่งส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัท ส่วนบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลน้อยหรือไม่มีคุณภาพมากพอ ราคาหุ้นของบริษัทนั้น อาจจะมีการตกลงมามากกว่านี้ อาจเป็นการสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การไม่เปิดเผยข้อมูลเป็นการส่งข่าวร้าย (Bad News)

ทฤษฎีการส่งสัญญาณจึงอธิบายถึง การเปิดเผยข้อมูลเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ เปรียบเสมือนเป็นการส่งสัญญาณให้กับตลาดทุนได้ทราบถึงความใส่ใจและสนใจในเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท เป็นการลดความเสี่ยงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจจัดเป็นข่าวดีต่อนักลงทุน เพราะการที่ธุรกิจมีบทบาทในเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมจะมีความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากลูกค้ามากกว่าธุรกิจที่ไม่ทำอะไรเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (อัญญา ชันฉวีทรัพย์, 2552)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนี้ได้กล่าวว่า บริษัทนั้นมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียสามารถส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของกิจการ หรืออาจได้รับผลกระทบจากธุรกิจ หากผู้มีส่วนได้เสียมีระดับความสำคัญมากเท่าใด ก็ส่งผลต่อการดำเนินกิจการมากเท่านั้น กิจการจึงต้องมีความใส่ใจและมีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ โดยจะแบ่งผู้มีส่วนได้เสียออกเป็นจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอกกิจการ และผู้มีส่วนได้เสียภายในกิจการ ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกกิจการ เช่น ชุมชน รัฐบาล สิ่งแวดล้อม สาธารณะชน เป็นต้น และ ผู้มีส่วนได้เสียภายในกิจการ เช่น พนักงาน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า เจ้าหนี้ เป็นต้น (บุษบา นุชิตภาพ, 2551) แต่ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการมีระดับความสำคัญและการส่งผลกระทบต่อ

กิจการแตกต่างกัน กิจการจึงไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียครบทุกกลุ่มได้ หากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีความสำคัญต่อกิจการมาก ทางกิจการก็จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนั้นก่อนกลุ่มอื่น และแนวทางหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการต่อผู้มีส่วนได้เสียได้โดยไม่เพียงแต่เฉพาะเจาะจงแต่กลุ่มที่มีความสำคัญที่สุดเท่านั้น คือ การเปิดเผยข้อมูล เช่น บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อจะบอก กล่าวถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียบางกลุ่มที่มีความสนใจด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ว่าการดำเนินงานของบริษัทคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมเสมอ (จอมขวัญ รัชตะวรรณ, 2549 อ้างใน บุชบา นุชิตภาพ, 2551) ได้มีการพัฒนาทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำไปใช้วางแผนปรับโครงสร้างในการกำหนดนโยบายองค์กรและกำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำหนดโครงสร้างนโยบายธุรกิจตามแนวคิดผู้มีส่วนได้เสียจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการประเมินการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ในการสนับสนุนให้บริษัทดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องในอนาคต พฤติกรรมที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้มีการนำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนา กลยุทธ์ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้มีความเหมาะสมมากที่สุด นั่นคือ ผู้บริหารจะดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อเขาคาดการณ์ว่ากิจการของเขาจะได้รับประโยชน์ ในระยะยาว ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการมีการเชื่อมโยงกับเป้าหมายทางธุรกิจ ซึ่งการจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไปพร้อม ๆ กับการตอบสนองผลประโยชน์ของธุรกิจ และผลประโยชน์ของกิจการ (โกวิท อธิวัฒน์กุล, 2556)

โดยทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียที่กล่าวไว้ข้างต้น นั่นคือ ทฤษฎีตัวแทนและทฤษฎีการส่งสัญญาณ กล่าวคือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของกิจการที่มีคุณภาพจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล และยังเป็นการส่งสัญญาณให้ทราบด้วยว่า กิจการนั้นมีความสนใจสังคมและสิ่งแวดล้อมมากเพียงใด และบุคคลที่จะได้รับทราบข้อมูลและสัญญาณที่บริษัทต้องการจะส่งให้ นั่นคือผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น กิจการจึงพยายามแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาระหน้าที่ที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และมีการเปิดเผยเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

ในประเทศไทย มีผู้ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หมายถึง การประกอบกิจการด้วยความดูแลใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

ตลอดจนมีธรรมาภิบาลเป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสและยุติธรรม มีความตระหนักถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยพร้อมจะแก้ไขเพื่อลดผลกระทบดังกล่าวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการให้เกิดการดำเนินกิจการเป็นการสร้างความสำเร็จและประโยชน์สุข อีกทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทุกเวทีการค้า ซึ่งจะเป็นผลดีต่อความยั่งยืนของกิจการผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างแท้จริง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : 2555)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การกำกับดูแลกิจการให้เจริญรุดหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเงื่อนไขความถูกต้อง โปร่งใส การมีจริยธรรมที่ดี โดยมุ่งคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในกิจการและสังคมโดยรวม (สถาบันไทยพัฒนา)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อขององค์กรในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร (รวมถึงผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการ) ที่มีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการแสดงออกอย่างโปร่งใสและมีจริยธรรม ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างสุขอนามัยและสวัสดิการที่ดีกับสังคม คำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากลบูรณาการให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร ภายใต้ขอบเขตของอิทธิพลและผลกระทบ (Sphere of Influence) (ISO 26000)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของธุรกิจต่อสังคมรอบข้างทั้งสิ่งแวดล้อม ชุมชน สังคม พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ รวมถึงผลิตภัณฑ์หรือบริการ (วัฒนากลาง, 2552)

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจทั้งภายในและภายนอก และภายในองค์กร โดยคำนึงถึงผลกระทบด้านทรัพยากรมนุษย์ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ อันประกอบด้วย พนักงาน ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่แข่ง ลูกค้า ชุมชนและสังคมอันนำไปสู่การดำรงอยู่อย่างยั่งยืนขององค์กร (ชลันดา นุราฤทธิ, 2555)

Corporate Social Responsibility : CSR หรือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน อธิบายได้ว่าการดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกลโดยไม่เบียดเบียนฝ่ายใดทั้งสิ้น องค์กรที่มี CSR ย่อมไม่ทุจริตแรงงานลูกจ้าง ไม่ฉ้อโกงลูกค้า ไม่เอาเปรียบลูกค้า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือทำร้ายชุมชนโดยรอบทั้งหมดก็เพื่อประโยชน์สุขแก่องค์กรและสังคม อันนำ

ไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (กนกกาญจน์ มาละวรรณ, 2557)

Corporate Social Responsibility : CSR คือ แนวคิดขององค์กรธุรกิจในการดำเนินกิจกรรม การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และการดำเนินการที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการสอดแทรกเรื่องนี้ไว้ในกระบวนการประกอบธุรกิจ เช่น กระบวนการผลิต หรือการบริการ การดูแลบุคลากรในองค์กรและครอบครัวของบุคลากร รวมไปถึงการดูแลชุมชนและสังคมโดยรอบ นอกจากนี้ CSR ในหลายองค์การอาจเป็นการตั้งเงื่อนไขให้กับผู้มีส่วนได้เสีย อันหมายถึง ลูกค้า คู่ค้า ผู้ลงทุน รัฐบาล และองค์กรพัฒนาชุมชน ร่วมกันดูแลรับผิดชอบต่อสังคมด้วย (ธัญพัฒน์ ฐานุจิรัตน์, 2558)

ในต่างประเทศได้ให้คำให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

Corporate Social Responsibility หรือ CSR คือ ความมุ่งมั่นขององค์การธุรกิจที่จะพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยการดูแลบุคลากรขององค์การไปถึงครอบครัวของบุคลากร ตลอดจนชุมชนและสังคม โดยมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเหล่านี้ให้ดีขึ้น (The World Bank 2002)

จากคำนิยามข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งตระหนักถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีจริยธรรม เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อการดำเนินธุรกิจที่อาจกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ชุมชน พนักงาน คู่ค้า ทรัพยากรทางธรรมชาติ เพื่อไปสู่การได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) ได้รับความนิยมนิยมและแพร่หลายไปทั่วโลก โดยแนวคิดนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จากการประชุม RIO Summit ที่นำประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกระแสสังคมโลก และเกิดแนวคิดเรื่อง Triple Bottom Line กล่าวคือ การบริหารจัดการที่ใส่ใจด้านผลกำไร สิ่งแวดล้อมและสังคมไปพร้อม ๆ กันจึงทำให้เกิดการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อประสานทั้ง 3 ด้านเข้าด้วยกันต่อมาองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสนใจเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น เช่น องค์กรสหประชาชาติ (United Nations : UN) องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) และองค์กร

ระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (The International Organization for Standardization : ISO) เป็นต้น

องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้ออกบัญญัติ 10 ประการ ที่เรียกว่า “The UN Global Compact” ประกอบด้วย 4 หมวดหลัก หมวดสิทธิมนุษยชน หมวดมาตรฐานแรงงาน หมวดสิ่งแวดล้อม และหมวดการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน มีรายละเอียดดังนี้

หมวดสิทธิมนุษยชน

หลักประการที่ 1 สนับสนุนและเคารพในการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากล ตามขอบเขตอำนาจที่เอื้ออำนวย

หลักประการที่ 2 หมั่นตรวจตราดูแลมิให้ธุรกิจของตนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน

หมวดมาตรฐานแรงงาน

หลักประการที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพในการรวมกลุ่มของแรงงานและการรับรองสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรองอย่างจริงจัง

หลักประการที่ 4 จัดการใช้แรงงานเกณฑ์และที่เป็นการบังคับในทุกรูปแบบ

หลักประการที่ 5 ยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจัง

หลักประการที่ 6 จัดการเลือกปฏิบัติในเรื่องการจ้างงานและการประกอบอาชีพ

หมวดสิ่งแวดล้อม

หลักประการที่ 7 สนับสนุนแนวทางการระแวดระวังในการดำเนินงานที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หลักประการที่ 8 อาสาจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการยกระดับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

หลักประการที่ 9 ส่งเสริมการพัฒนาและการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

หลักประการที่ 10 ดำเนินงานในทางต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการกรรโชก และการให้สินบนในทุกรูปแบบ

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้พัฒนาแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ ที่สามารถยึดถือปฏิบัติได้โดยสมัครใจ โดยมีการนำเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

ขององค์กรเพิ่มในแนวปฏิบัติ ซึ่งเรียกแนวปฏิบัติดังกล่าวว่า “OECD Guideline for Multinational Enterprises Revise 2000 ” และ องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) ได้ออกมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 2600 Social Responsibility) ขึ้นเป็นมาตรฐานการแสดงภาระรับผิดชอบต่อผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จากการตั้งใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้โดยสมัครใจ ไม่ต้องมีการตรวจรับรอง ปัจจุบันเมื่อองค์กรต่าง ๆ ในต่างประเทศนำเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางปฏิบัติและนั่น แสดงให้เห็นว่า CSR ได้เข้ามามีบทบาทต่อองค์กรและกิจการต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งนั่น หมายถึงว่า การดำเนินกิจการต้องไม่มุ่งเน้นเพื่อผลกำไรเพียงอย่างเดียว ต้องดำเนินกิจการควบคู่ไปกับการไม่ละเลยประโยชน์และผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ผู้มีส่วนได้เสีย และการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนของกิจการเอง (พรรณี กัมพลกัญญา, 2558)

มาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000

มาตรฐาน ISO 26000 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กร ได้ทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในภาครัฐหรือเอกชน องค์กรแสวงหากำไรหรือไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าจะอยู่ในภาคส่วนใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นอุตสาหกรรมใด การบริการ การศึกษา สาธารณสุข ขนส่ง นอกจากนั้น ยังสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาด้วย ISO 26000 Social Responsibility มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (กิตติพงศ์ จีรวังศ์, ออนไลน์ <http://www.csrcom.com/>)

1. การกำกับดูแลองค์กร (Organizational Governance)
2. สิทธิมนุษยชน (Human Rights)
3. การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices)
4. สิ่งแวดล้อม (The Environment)
5. การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices)
6. ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues)
7. การมีส่วนร่วมของชุมชนและพัฒนาสังคม (Community Involvement and Development)

1. ธรรมาภิบาล (Organizational Governance)

ธรรมาภิบาล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการช่วยให้องค์กร มีความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ และยังช่วยให้เกิดการบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กรรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่องค์กรสัมพันธ์ด้วย

การกำกับดูแล (Governance) อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีพื้นฐานมาจากการที่ได้นำหลักการของความรับผิดชอบต่อสังคมมาพิจารณาร่วมกับการตัดสินใจ และนำไปปฏิบัติ ซึ่งหลักการต่าง ๆ เหล่านี้ ประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบต่อ

องค์กรควรมีความรับผิดชอบต่อ สำหรับผลกระทบจากองค์กรที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น องค์กรควรยอมรับการถูกตรวจสอบอย่างละเอียด รวมทั้งยอมรับต่อภาระหน้าที่ในการตอบสนองต่อการถูกตรวจสอบอย่างละเอียด โดยความรับผิดชอบดังกล่าว เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและองค์กรในการตอบคำถามต่อกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ และการรับผิดชอบต่อผลกระทบจากองค์กรที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ

2. ความโปร่งใส

องค์กรควรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ และการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรควรมีการเปิดเผยอย่างชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วนรวมทั้งระดับในการชี้แจงที่มีการระบุถึงเหตุผล และมีความเพียงพอเกี่ยวกับนโยบาย การตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ที่องค์กรรับผิดชอบต่อ รวมทั้งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่องค์กรทราบ

3. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม

พฤติกรรมขององค์กรควรอยู่บนพื้นฐานของการมีค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียมและความยุติธรรมทั้งคน สัตว์และสิ่งแวดล้อมซึ่งองค์กรควรส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมอย่างจริงจังโดยการบังคับและการกำหนดค่านิยมและหลักการต่างๆขององค์กร การกำหนดและการสื่อสารเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม การให้ความสำคัญและดำเนินการในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่พบว่ายังไม่มีมีการกำหนดกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ การเคารพต่อสวัสดิภาพของสัตว์ หากมีผลกระทบต่อชีวิตการคงอยู่ รวมทั้งการจัดสภาพที่มีความเหมาะสมในการเลี้ยงดู การเพาะพันธุ์ การผลิต การขนส่งและการใช้สัตว์

4. การเคารพต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย

องค์กรควรเคารพ พิจารณาตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร โดยการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและองค์กร การระบุผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร การให้ความสำคัญ การระมัดระวังเกี่ยวกับผลประโยชน์ รวมทั้งสิทธิทางกฎหมายของผู้มีส่วนได้เสียและตอบสนองต่อข้อกังวลต่าง ๆ ที่ได้แสดงไว้ เป็นต้น

5. การเคารพต่อหลักนิติธรรม

องค์กรควรยอมรับว่า การปฏิบัติตามหลักนิติธรรมหรือกฎหมายสูงสุดเป็นสิ่งที่บังคับให้ต้องทำ ซึ่งหลักนิติธรรมโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ว่าเป็นลายลักษณ์อักษร มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ และมีการบังคับใช้อย่างเท่าเทียมอย่างยุติธรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

6. การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล

องค์กรควรเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางของสากล ในขณะที่ยังคงยึดมั่นกับหลักการของการเคารพต่อหลักนิติธรรม

7. การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน

องค์กรควรเคารพต่อสิทธิมนุษยชน ให้การยอมรับถึงความสำคัญ และความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน โดยองค์กรควรเคารพส่งเสริมสิทธิต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เคารพต่อความเป็นสากลของสิทธิต่าง ๆ ควรดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งการเคารพในสิทธิมนุษยชน

2. สิทธิมนุษยชน (Human rights)

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่มนุษย์ทุกคนพึงมีสืบเนื่องมาจากการเกิดมาเป็นมนุษย์ การยอมรับ การเคารพสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหลักนิติธรรม แนวคิดของความยุติธรรม และความเป็นธรรมทางสังคม ดังนั้น ภาครัฐมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการเคารพ การปกป้องและเติมเต็มสิทธิมนุษยชน องค์กรก็มีความรับผิดชอบในการให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนซึ่งโอกาสขององค์กรในการสนับสนุนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ได้มากที่สุดจะอยู่ในการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรนั้น รวมถึงลูกจ้าง ผู้ส่งมอบ เพื่อร่วมประกอบธุรกิจและขยายออกไปยังสังคมอื่น ๆ

2.1 การไต่ตรองอย่างรอบคอบ

- คำอธิบายของประเด็น

องค์กรต่าง ๆ ควรมีความรับผิดชอบในการไต่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันและดำเนินการกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นแล้ว มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเองหรือจากองค์กรอื่นที่องค์กรมีความสัมพันธ์ด้วย

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรดำเนินการกระบวนการไต่ตรองอย่างรอบคอบ ให้เหมาะสมกับขนาดและสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนั้นองค์กรควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ที่ให้แนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินการภายในองค์กรและองค์กรอื่น ๆ ที่มีความเชื่อมโยงใกล้ชิดขององค์กร

- วิธีการที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันและที่จะมีการดำเนินการว่า อาจส่งผลต่อสิทธิมนุษยชนอย่างไรบ้าง

- วิธีการในการบูรณาการ นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนทั่วองค์กร

- วิธีการในการติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น

- การดำเนินการกับผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร

2.2 สถานการณ์ความเสี่ยงของสิทธิมนุษยชน

- คำอธิบายของประเด็น

มีบางสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ที่องค์กรมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับความท้าทาย และประเด็นข้อขัดแย้งต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความเสี่ยงของการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่อาจรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ อาจรวมถึงความขัดแย้งหรือการไร้เสถียรภาพทางการเมืองอย่างรุนแรง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อาจจะสร้างผลกระทบ ที่มีนัยสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของการทุจริต เป็นต้น

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานภายใต้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้องค์กรมักจะเผชิญกับการพิจารณาตัดสินใจที่ยากลำบาก และมีความซับซ้อนว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป ดังนั้น องค์กรควรพิจารณาตัดสินใจบนความรับผิดชอบเบื้องต้น เกี่ยวกับการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และการ

สนับสนุนส่งเสริม และการปกป้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนโดยรวม ในการตอบสนองข้างต้น องค์กรควรพิจารณาแนวโน้มของผลกระทบ ที่อาจมีตามมาจากการดำเนินการของตน เพื่อสามารถบรรลุต่อวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชนได้อย่างแท้จริง ในบางครั้ง สิ่งที่สำคัญยังรวมถึงการไม่เข้าไปมีส่วนร่วม หรือไปสร้างปัญหาการละเมิดอื่น ๆ ให้เกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้ ความซับซ้อนของสถานการณ์ก็ไม่ควรถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการดำเนินการใด ๆ

2.3 การหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำผิด

- คำอธิบายประเด็น

การร่วมกระทำผิด มีความหมายทั้งเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย การกระทำผิดที่ไม่มีกฎหมายกำหนด อาจหมายถึงองค์กรอาจได้รับการพิจารณา ว่ามีการร่วมกระทำผิด เมื่อองค์กรช่วยสนับสนุนให้เกิดการกระทำที่ไม่ถูกต้องกับองค์กรอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้อง หรือไม่ให้ความเคารพกับแนวปฏิบัติของสากล ซึ่งองค์กรได้มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้วว่า อาจจะนำมาซึ่งผลกระทบด้านลบต่อสังคม เศรษฐกิจ หรือสิ่งแวดล้อม องค์กรอาจได้รับการพิจารณาว่ามีการร่วมกระทำผิด หากองค์กรยังคงนิ่งเฉยหรือยังคงรับผลประโยชน์จากการกระทำที่ไม่ถูกต้องดังกล่าว ซึ่งรูปแบบของการกระทำผิดแบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ การร่วมกระทำผิดโดยตรง การร่วมกระทำผิดที่ได้ผลประโยชน์

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรทวนสอบว่า มีการเตรียมการด้านรักษาความปลอดภัยขององค์กร ได้ให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสากล และมาตรฐานต่าง ๆ สำหรับการบังคับใช้กฎหมาย บุคลากรด้านการรักษาความปลอดภัย ควรได้รับการอบรมอย่างเพียงพอ รวมถึงการยึดมั่นต่อมาตรฐานของสิทธิมนุษยชน และข้อร้องเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงาน หรือบุคลากรด้านการรักษาความปลอดภัย ควรได้รับการดำเนินการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมเข้าไปช่วยเหลือ หรือได้รับผลประโยชน์จากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำ โดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยของทางราชการ องค์กรไม่ควรจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการให้กับหน่วยงานที่จะนำสิ่งเหล่านี้ไปละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่เข้าร่วมกับองค์กรที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

2.4 การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

- คำอธิบายของประเด็น

องค์กรควรกำหนดกลไกสำหรับบุคคลใด ๆ ในองค์กรที่เชื่อว่าตนเองถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนสามารถนำเรื่องนี้เสนอต่อองค์กร เพื่อทำการแก้ไขให้ถูกต้องและได้รับการชดเชยต่อไป ซึ่งกลไกนี้ไม่ควรปิดกั้นความสามารถ ที่จะเข้าถึงช่องทางด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรจัดทำหรือมั่นใจว่ากลไกต่าง ๆ สำหรับแก้ไขปัญหาขององค์กรเหล่านี้ ควรถูกต้องตามกฎหมาย สามารถเข้าถึงได้โดยการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ และกรอบเวลาควรเป็นไปอย่างชัดเจน กระบวนการต่าง ๆ และผลลัพธ์ควรได้รับการเปิดเผยและโปร่งใส นอกจากนี้ผลลัพธ์และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ควรเป็นไปตามมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน

2.5 การเลือกปฏิบัติและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

- คำอธิบายประเด็น

การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรวมตัวกันของทุกกลุ่มในสังคมและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ควรได้รับการดูแลเพิ่มเติมในรูปแบบของการป้องกัน และการให้ความเคารพโดยองค์กร

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรให้ความระมัดระวัง เพื่อมั่นใจว่าไม่มีการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับลูกจ้าง หุ้นส่วน ลูกค้า ผู้มีส่วนได้เสีย บุคคลอื่นที่มีการติดต่อด้วย หรือสามารถได้รับผลกระทบจากองค์กร

2.6 สิทธิการเป็นพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

- คำอธิบายประเด็น

สิทธิการเป็นพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หมายถึงสิทธิในการมีชีวิต สิทธิต่อชีวิต ที่มีศักดิ์ศรี สิทธิในความเป็นอิสระจากการถูกทารุณกรรม สิทธิในความปลอดภัยส่วนบุคคล สิทธิในการครอบครองสินทรัพย์ เสรีภาพ ความซื่อสัตย์ในตัวบุคคล และสิทธิต่อกระบวนการทางกฎหมายที่ถูกต้องและการไต่สวนที่ยุติธรรม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรเคารพสิทธิการเป็นพลเมืองทางการเมืองของทุกปัจเจกชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อิสระในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก อิสระในการครอบครองสินทรัพย์ส่วนบุคคลหรือสมาคมต่าง ๆ อิสระในการแสวงหาที่ได้รับ การรวบรวมข้อมูลและแนวคิดจากช่องทางต่าง ๆ โดยไร้ขอบเขต เป็นต้น

2.7 สิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

- คำอธิบายของประเด็น

ทุกคนล้วนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีสิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่จำเป็นสำหรับความมีชีวิตและการพัฒนา รวมถึงสิทธิในการศึกษาการทำงานและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม อิสรภาพในการเข้าร่วมสมาคม ระดับคุณภาพชีวิตที่ได้มาตรฐาน การดำรงชีวิตการป้องกันทางสังคมที่จำเป็น การปฏิบัติทางศาสนาและวัฒนธรรม ถึงโอกาสในการเข้าร่วมโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการกระทำที่ไม่ไปสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการละเมิด ขัดขวางหรือกีดขวางการได้รับสิทธิต่าง ๆ ข้างต้น องค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสนับสนุนการเติมเต็มสิทธิต่าง ๆ โดยคำนึงถึงบทบาทความสามารถของภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนสิทธิต่าง ๆ เหล่านี้

2.8 หลักการพื้นฐานและสิทธิในการทำงาน

- คำอธิบายของประเด็น

สิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน ตามความหมายขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ประกอบด้วยความเป็นอิสระในการเข้าร่วมกลุ่ม สมาคมและการยอมรับการสิทธิในการเจรจาต่อรอง การกำจัดการบังคับใช้แรงงานทุกรูปแบบ การเลิกใช้แรงงานเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ การกำจัดการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงานและการประกอบอาชีพ

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรแต่ละแห่งควรมั่นใจว่า ได้มีการให้ความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สิทธิในการเข้าร่วมกลุ่มหรือสมาคม โดยไม่อนุญาตล่วงหน้าตามข้อกำหนดขององค์กร องค์กรไม่ควรสนับสนุนหรือรับผลประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน การมีนโยบายด้านการจ้างงานที่มีความเท่าเทียมทางโอกาส ไม่มีการเลือกปฏิบัติและปฏิเสธการใช้แรงงานเด็กที่ไม่เป็นไปตามแนวทางสากล

3. การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour practices)

การปฏิบัติด้านแรงงานขององค์กร จะหมายรวมถึง นโยบายและแนวทางปฏิบัติทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้ดำเนินการโดยองค์กรเอง หรืองานที่เป็นการรับเหมาช่วง ซึ่งครอบคลุมถึงการสรรหา การเลื่อนระดับขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและการร้องทุกข์ การเลิกจ้างงานรวมถึง การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับแรงงานในด้านอื่น ๆ ด้วย

3.1 การจ้างงานและความสัมพันธ์การจ้างงาน

- คำอธิบายของประเด็น

อำนาจของคู่สัญญาไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น ลูกจ้าง จึงมีความต้องการเพิ่มการคุ้มครอง ไม่ว่าจะการทำงานจะอยู่ภายใต้ข้อตกลงการจ้างงาน หรือข้อตกลงด้านการค้าทุกฝ่ายที่อยู่ในข้อตกลง ควรรับรู้สิทธิและความรับผิดชอบของตน และมีทรัพยากรที่เหมาะสมในกรณีที่เงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงไม่ได้รับการปฏิบัติตาม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรมีนโยบาย เพื่อปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน ดังต่อไปนี้ องค์กรควรตระหนักถึงความสำคัญของการจ้างงานแบบมั่นคง เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้งานแบบชั่วคราว องค์กรควรมุ่งใจถึงโอกาสที่เท่าเทียมกัน สำหรับคนงานทุกคนและไม่เลือกปฏิบัติทั้งทางตรงหรือทางอ้อม องค์กรไม่ควรหาช่องทางเพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบของนายจ้าง โดยการปิดบังความสัมพันธ์การจ้างงานภายใต้กฎหมาย องค์กรควรปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวของคนงาน เป็นต้น

3.2 สถานภาพการทำงานและการคุ้มครองทางสังคม

- คำอธิบายของประเด็น

สภาพการทำงาน เช่น ค่าจ้าง ช่วงเวลาพักผ่อน สวัสดิการต่าง ๆ มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนงานและครอบครัว รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้การคุ้มครองทางสังคม ก็มีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองเกียรติยศของมนุษย์ ก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรมีนโยบาย เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน และสร้างการคุ้มครองทาง

สังคม เช่น องค์กรควรมั่นใจว่าสภาพการทำงานเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศ และสอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานขององค์กร แรงงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง องค์กรควรจัดสภาพการทำงานที่ดีให้ลูกจ้าง องค์กรควรจ่ายค่าจ้างเท่ากันสำหรับงานที่มีคุณค่าเท่ากัน องค์กรควรเคารพสิทธิของพนักงาน เกี่ยวกับชั่วโมงทำงานปกติหรือตามที่ได้มีการตกลงกัน โดยองค์กรควรจัดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์ และการหยุดพักผ่อนประจำปี โดยได้รับค่าจ้าง องค์กรควรเคารพต่อความรับผิดชอบต่อพนักงานที่มีต่อครอบครัว เป็นต้น

3.3 สังคมเสวนา

- คำอธิบายของประเด็น

การเสวนา หมายถึง การเจรจาต่อรอง การปรึกษาหารือ หรือการแลกเปลี่ยนสารสนเทศในทุก ๆ รูปแบบระหว่างหรือท่ามกลางตัวแทนจากภาครัฐ นายจ้างและพนักงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ร่วมกัน ในด้านเศรษฐกิจและข้อกังวลต่าง ๆ ด้านสังคมโดยฝ่ายตัวแทนคู่เจรจาที่เป็นอิสระต่อกัน สังคมเสวนาช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและหลักการประชาธิปไตย ในที่ทำงาน สร้างความเข้าใจระหว่างองค์กรและพนักงาน รวมทั้งลดข้อพิพาทด้านอุตสาหกรรม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรยอมรับความสำคัญของการทำสังคมเสวนา เคารพสิทธิและไม่ขัดขวางข่มขู่พนักงาน ในการจัดตั้งหรือการรวมกลุ่มในองค์กรของตน เพื่อให้ได้ผลประโยชน์หรือการเจรจาที่ดีขึ้น องค์กรควรจัดให้มีตัวแทนของพนักงานที่สามารถเข้าถึงผู้มีอำนาจตัดสินใจขององค์กร สถานที่ทำงาน พนักงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินบทบาทของตัวแทน

3.4 สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

- คำอธิบายประเด็น

ภาพและความปลอดภัยในการทำงาน เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งความเป็นอยู่ทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของพนักงานให้อยู่ในระดับที่สูงสุด นอกจากนี่ยังเกี่ยวข้องกับการป้องกันสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากสภาพแวดล้อมในการทำงาน การป้องกันพนักงานจากความเสียหายต่อสุขภาพ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามความต้องการทั้งร่างกายและทางใจของพนักงาน

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

เพื่อการรักษาสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน องค์กรควรดำเนินการ

ดังต่อไปนี้ องค์กรควรทำเข้าใจและประยุกต์ใช้หลักการต่าง ๆ ของการจัดการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ที่รวมถึงการควบคุมตามชั้นลำดับ องค์กรควรจัดหาอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยที่จำเป็น รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เพื่อการป้องกันการบาดเจ็บ โรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน จัดให้มีการคุ้มครองด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยอย่างเท่าเทียมสำหรับคนงานนอกเวลา คนงานชั่วคราว รวมถึงคนงานรับเหมาช่วง องค์กรควรจัดให้มีการอบรมสำหรับบุคลากรทุกคนในทุก ๆ หัวข้อที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.5 การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมในสถานที่ปฏิบัติงาน

- คำอธิบายของประเด็น
การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการในการเพิ่มทางเลือกให้กับบุคลากร ในการพัฒนาศักยภาพและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะทำให้คนงานมีชีวิตที่ยืนยาวและสุขภาพที่ดี
- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง
องค์กรควรจัดให้คนงานทุกคนสามารถเข้าถึงการพัฒนาทักษะ การฝึกอบรมและการฝึกงาน รวมทั้งโอกาสในความก้าวหน้าของอาชีพบนพื้นฐานที่เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ

4. สิ่งแวดล้อม (The environment)

ผลกระทบต่าง ๆ จากการดำเนินงานขององค์กรล้วนมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การลดผลกระทบต่าง ๆ นั้น องค์กรควรนำแนวคิดเชิงบูรณาการโดยมีการพิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมมาประกอบการตัดสินใจ การดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร

4.1 การป้องกันมลพิษ

- คำอธิบายของประเด็น
องค์กรสามารถปรับปรุงสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม ได้ด้วยการป้องกันมลพิษที่รวมถึงการปล่อยมลพิษสู่อากาศ การปล่อยมลพิษลงสู่แหล่งน้ำ การจัดการกากของเสีย การใช้และการกำจัดสารพิษสารเคมีอันตราย และรูปแบบของมลพิษอื่น ๆ
- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง
เพื่อการปรับปรุงการป้องกันการเกิดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ องค์กร ควรมีมาตรการรองรับ ดังนี้

- บ่งชี้ลักษณะและผลกระทบของสิ่งแวดล้อมโดยรอบที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการดำเนินการขององค์กร
- ดำเนินมาตรการต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันการเกิดมลพิษและกากของเสีย
- ประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการปล่อยมลพิษและกากของเสียที่เกิดขึ้นจริงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งความเสี่ยงต่าง ๆ ต่อสุขภาพรวมทั้งมาตรฐานการบรรเทาต่าง ๆ
- เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับปริมาณ และประเภทของสารพิษ สารเคมีอันตรายที่เกี่ยวข้องและมีนัยสำคัญที่ถูกนำมาใช้ และถูกปล่อยออกมา รวมทั้งให้ทราบถึงความเสี่ยงต่าง ๆ ต่อสุขภาพของมนุษย์
- การดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุด้านสิ่งแวดล้อม

4.2 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

- คำอธิบายประเด็น

เพื่อให้มั่นใจว่าในอนาคตจะยังมีทรัพยากรอยู่อย่างเพียงพอ ดังนั้น รูปแบบและปริมาณการบริโภค และการผลิตในขณะนี้ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ต่อไป โดยการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์น้ำ การใช้และการเข้าถึง การมีประสิทธิภาพในการใช้วัสดุและการมีข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ ให้ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด
- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรบ่งชี้แหล่งกำเนิดของพลังงานน้ำและทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญขององค์กร ควรนำมาตรการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติ เพื่อลดการใช้ทรัพยากร องค์กรควรเติมเต็มหรือทดแทนทรัพยากรที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ด้วยแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือก องค์กรควรใช้วัสดุที่เป็นการนำกลับมาใช้ใหม่ และนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4.3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดผลกระทบและการปรับตัว

- คำอธิบายประเด็น

ทุกองค์กรต่างมีส่วนร่วมรับผิดชอบ สำหรับการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ทั้งทางตรงและทางอ้อม) และมีส่วนได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ในทางใดทางหนึ่งองค์กร

มีความเกี่ยวพันทั้งในแง่ของการปรับลดก๊าซเรือนกระจก และการวางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยังมีความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งในแง่ของผลกระทบต่อสุขภาพ ความอุดมสมบูรณ์และสิทธิมนุษยชน

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรบ่งชี้แหล่งกำเนิดของพลังงาน น้ำและทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญ

องค์กรควรนำมาตราฐานการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมาปฏิบัติ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรองค์กร ควรเติมเต็มหรือทดแทนทรัพยากร ที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ด้วยแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือก องค์กรควรใช้วัสดุที่เป็นการนำกลับมาใช้ใหม่ และนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4.4 การปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

- คำอธิบายของประเด็น

กิจกรรมของมนุษย์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศอย่างรวดเร็ว เป็นบริเวณกว้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อมใกล้เคียง

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรให้ความสำคัญต่อการหลีกเลี่ยงความสูญเสียของระบบนิเวศตาม

ธรรมชาติเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศเป็นอันดับที่สอง หลีกเลี่ยงแนวทางต่าง ๆ อันเป็นการคุกคามต่อความอยู่รอดหรือการนำไปสู่การสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ นอกจากนี้องค์กร ควรวางแผน ออกแบบและปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

5. การปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fair operating practices)

ประเด็นต่าง ๆ ของการปฏิบัติที่เป็นธรรม เกิดขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ การแข่งขันอย่างยุติธรรม การปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ และการเคารพในทรัพย์สิน

5.1 การต่อต้านการทุจริต

- คำอธิบายประเด็น

การทุจริต คือ การใช้อำนาจในการดำเนินงานในทางที่ผิด เพื่อประโยชน์ส่วนตน การทุจริตเป็นสิ่งบ่อนทำลายประสิทธิภาพ และชื่อเสียงเกี่ยวกับจริยธรรมขององค์กร และทำให้มีแนวโน้มการก่ออาชญากรรม รวมทั้งการขัดขวางงานที่เกี่ยวกับพลเมืองและการบริการงานขององค์กร

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

เพื่อป้องกันการทุจริต องค์กรควรบ่งชี้ความเสี่ยงต่าง ๆ ของการทุจริตรวมทั้งประยุกต์ใช้ ปรับปรุงนโยบายและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ในการต่อต้านการทุจริตและการข่มขู่บังคับ มั่นใจว่าการจ่ายค่าตอบแทนให้ลูกจ้าง และตัวแทนต่าง ๆ ขององค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสม องค์กรควรจัดทำและรักษาไว้ซึ่งระบบที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการกับการทุจริต

5.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ

- คำอธิบายประเด็น

องค์กรสามารถสนับสนุนกระบวนการทางการเมืองสาธารณะ และการสนับสนุนการพัฒนาโยบายสาธารณะที่เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม องค์กรควรห้ามการใช้อิทธิพลที่ไม่ถูกต้อง และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น โยกย้าย การข่มขู่ และการบีบบังคับที่สามารถทำลายกระบวนการทางการเมืองสาธารณะดังกล่าว

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรมีกรอบมลููกจ้างและตัวแทนต่าง ๆ ขององค์กร และยกระดับของความตระหนักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและช่วยสนับสนุนทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ องค์กรควรมีความโปร่งใสเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการโน้มน้าว ชัดเจน สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง องค์กรควรหลีกเลี่ยงการสนับสนุนทางการเมือง ที่จะพยายามเข้าควบคุม หรืออาจจะมีผลทำให้รับรู้ถึงความพยายามที่ไม่เหมาะสมทางการเมือง

5.3 การแข่งขันอย่างเป็นธรรม

- คำอธิบายประเด็น

การแข่งขันที่เป็นธรรมและเปิดกว้าง มีส่วนกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและเกิดประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายของสินค้าและบริการ ในระยะยาวจะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม องค์กรควรดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรที่สอดคล้องกับกฎหมาย และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านกฎหมายอย่างเหมาะสม สนับสนุนแนวปฏิบัติด้านการต่อต้าน การผูกขาดและการทุ่มตลาด รวมทั้งนโยบายสาธารณะที่ส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ องค์กรควรกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน และการปกป้องอื่น ๆ เพื่อป้องกันการร่วมหรือการสมรู้ร่วมคิดในพฤติกรรมต่อต้านการแข่งขัน

5.4 การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่แห่งคุณค่า

- คำอธิบายของประเด็น

องค์กรสามารถใช้อิทธิพลกับองค์กรอื่น ๆ โดยผ่านการตัดสินใจต่าง ๆ ในการจัดหา และการจัดซื้อขององค์กร ซึ่งองค์กรควรพิจารณาผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจในการจัดหาและการจัดซื้อจากองค์กรอื่น ๆ

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่แห่งคุณค่า องค์กรควรมีการทำสัญญาในนโยบายและวิธีปฏิบัติในการจัดซื้อ เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงเฝ้าติดตามองค์กรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ด้วยในมุมมองของการป้องกันการละเลยต่อความมุ่งมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเหล่านั้น

5.5 การเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน

- คำอธิบายของประเด็น

สิทธิในทรัพย์สินครอบคลุมถึงทรัพย์สินทางกายภาพ และทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงผลประโยชน์ในที่ดินและสินทรัพย์ทางกายภาพอื่น ๆ

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรปฏิบัติตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเคารพต่อสิทธิในทรัพย์สิน ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สิน รวมทั้งการใช้ที่ผิดไปจากอำนาจการครอบครอง การปลอมแปลงและการละเมิดลิขสิทธิ์

6. ประเด็นของผู้บริโภค (Consumer issues)

องค์กรต่าง ๆ ที่นำเสนอผลิตภัณฑ์และการบริโภค และลูกค้าต่าง ๆ ย่อมมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคและลูกค้าเหล่านั้น โดยความรับผิดชอบต่าง ๆ ประกอบด้วย การให้ความรู้และสารสนเทศที่ถูกต้อง มีการใช้สารสนเทศและกระบวนการในการทำข้อตกลงที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้จากทุกภาคส่วน

6.1 การตลาดที่เป็นธรรม สารสนเทศที่เป็นจริงและไม่เบี่ยงเบน และการปฏิบัติตามข้อตกลงที่เป็นธรรม

- คำอธิบายประเด็น

การตลาดที่เป็นธรรม สารสนเทศที่เป็นจริงและไม่เบี่ยงเบน การปฏิบัติตามข้อตกลงที่เป็นธรรม เป็นการให้สารสนเทศเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการให้บริการในรูปแบบที่ผู้บริโภคสามารถเข้าใจได้ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคทำการตัดสินใจ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความแตกต่างกันได้

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

ในการสื่อสารกับผู้บริโภค องค์กรควรแบ่งปันข้อมูลที่โปร่งใสซึ่งจะทำให้เกิดการเข้าถึงและการเปรียบเทียบตัวเลือกโดยผู้บริโภคที่ง่ายขึ้น มีการเปิดเผยราคารวมสุทธิ ภาษี เงื่อนไขของผลิตภัณฑ์และบริการค่าจัดส่งให้ละเอียด มีการทำสัญญาที่ชัดเจน องค์กรไม่ควรเข้าร่วมการปฏิบัติใด ๆ ที่หลอกลวง ทำให้เข้าใจผิด ฉ้อโกงหรือไม่เป็นธรรม ไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือซึ่งรวมไปถึงการละเลยในการแจ้งสารสนเทศที่สำคัญ

6.2 การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค

- คำอธิบายประเด็น

การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค เกี่ยวข้องกับการจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่ปลอดภัย ไม่มีความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ อันอาจก่อให้เกิดอันตรายเมื่อถูกนำไปใช้งานหรือบริโภค ซึ่งรวมถึงกลไกการถอนและเรียกคืนผลิตภัณฑ์ด้วย

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

ในการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค องค์กรให้ความสำคัญเป็น

พิเศษกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส (และให้ความสำคัญกับเด็ก) ที่ไม่สามารถที่จะทราบถึงหรือประเมินถึงอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น องค์กรควรออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเสี่ยงทั้งในด้านกระบวนการผลิตจนถึงวิธีการใช้งานให้น้อยที่สุด หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีที่ก่อให้เกิดอันตราย องค์กรควรให้ข้อมูลด้านความปลอดภัยที่สำคัญแก่ผู้บริโภค โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลหรือร่วมกับข้อความ

6.3 การบริโภคอย่างยั่งยืน

- คำอธิบายของประเด็น
การบริโภคอย่างยั่งยืน คือ การบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ ด้วยอัตราที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง
เพื่อสนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน องค์กรควรสนับสนุนการให้ความรู้เกี่ยวกับอำนาจของผู้บริโภค เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และการบรรจุภัณฑ์ ที่ง่ายต่อการใช้งาน ที่นำกลับมาใช้หรือซ่อมแซมได้ใหม่ มีการให้สารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการ

6.4 การบริการการสนับสนุนและการยุติข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งแก่ผู้บริโภค

- คำอธิบายประเด็น
การบริการ การสนับสนุนและการยุติข้อร้องเรียน และข้อโต้แย้งแก่ผู้บริโภคล้วนเป็นกลไกที่องค์กรนำมาใช้เพื่อดำเนินการกับความต้องการของผู้บริโภค ภายหลังจากที่ได้ขายหรือส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการให้ผู้บริโภคไปแล้ว
- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง
องค์กรควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการร้องเรียนของผู้บริโภค โดยการเสนอทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค การรับคืนสินค้าภายในเวลาที่กำหนดหรือการแก้ไขด้วยวิธีอื่น ๆ อย่างเหมาะสม มีการทบทวนข้อร้องเรียนและปรับปรุงแนวปฏิบัติ ในการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้ องค์กรควรเลือกใช้วิธีการยุติข้อขัดแย้ง การแก้ไขข้อขัดแย้ง และกระบวนการชดเชยตามมาตรฐานของประเทศหรือสากล และไม่เรียกร้องให้ผู้บริโภคยกเลิกสิทธิการทางสิทธิ ในการขอความช่วยเหลือตามกฎหมาย

6.5 การปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค

- คำอธิบายของประเด็น

การปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค มีจุดมุ่งหวังเพื่อรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค โดยการจำกัดเกี่ยวกับประเภทของข้อมูลที่ต้องการรวบรวม และวิธีการในการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการดังกล่าว

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และป้องกันการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล องค์กรควรระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล องค์กรควรแจ้งให้ทราบและได้รับความยินยอมจากผู้บริโภคก่อนทุกครั้ง องค์กรควรเปิดเผยแนวปฏิบัติและนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเก็บ ลักษณะและการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนี้ ควรเปิดเผยตัวตนและสถานที่ปฏิบัติงานปกติของบุคคลที่ทำหน้าที่ในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลในองค์กรด้วย

6.6 การเข้าถึงบริการที่จำเป็น

- คำอธิบายประเด็น

แม้ความต้องการขั้นพื้นฐานจะได้รับการตอบสนองแล้ว แต่สิทธิในการได้รับบริการเกี่ยวกับสาธารณสุข และ การสื่อสารอาจยังไม่ได้รับอย่างเต็มที่

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรที่ให้บริการต่าง ๆ ที่มีความจำเป็น ควรกำหนดค่าบริการและค่าธรรมเนียม รวมทั้งเสนอการจัดเก็บภาษี ที่จะนำไปชดเชยให้ผู้ที่มีความต้องการ มีการให้โอกาสแก่ผู้บริโภคหรือกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ได้ชำระค่าบริการ ในการมาชำระค่าบริการในเวลาที่เหมาะสม มีการบำรุงรักษาและยกระดับการให้บริการขององค์กร เพื่อป้องกันการหยุดชะงักของการบริการ

6.7 การให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก

- คำอธิบายของประเด็น

ข้อริเริ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้และการสร้างความตระหนัก สามารถช่วยให้ผู้บริโภค ได้รู้ถึงสิทธิและความรับผิดชอบต่าง ๆ ของตนเอง ทำให้สามารถแสดงบทบาทและการตัดสินใจได้อย่างฉลาด และมีการบริโภคอย่างรับผิดชอบ

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

การให้ความรู้แก่ผู้บริโภค หากเป็นไปได้องค์กรควรระบุถึงสุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงอันตรายต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์การแสดงฉลากผลิตภัณฑ์และบริการ รวมทั้งสารสนเทศที่จัดเตรียมไว้ในคู่มือและวิธีการใช้งานต่าง ๆ การแสดงสารสนเทศเกี่ยวกับความเสี่ยงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้งาน สารสนเทศทางการเงินและการลงทุนในผลิตภัณฑ์และบริการ และการระบุถึงการปกป้องสิ่งแวดล้อม

7. การมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาสังคม (Community Involvement and Development)

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการดำเนินการที่มากกว่าการบ่งชี้ และการสารสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่เกิดขึ้น จากการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร แต่จะรวมไปถึงการสนับสนุนและการสร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชนด้วย

7.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน

- คำอธิบายของประเด็น

การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นวิธีการขยายงานเชิงรุกออกไปสู่ชุมชนขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์ภายในลักษณะหุ้นส่วนกับองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียด้วย

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรร่วมปรึกษารื้อกับตัวแทนของชุมชน ในการพิจารณาลำดับความสำคัญ สำหรับการลงทุนด้านสังคมและกิจกรรมต่าง ๆ ของพัฒนาชุมชน รวมถึงการทำความคุ้นเคยกับชุมชนต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขของการพัฒนา ที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนด้วย

7.2 การศึกษาและวัฒนธรรม

- คำอธิบายของประเด็น

การศึกษาและวัฒนธรรม ล้วนเป็นพื้นฐานการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ในการอนุรักษ์ชุมชน การส่งเสริมวัฒนธรรมและการส่งเสริมการศึกษา จะสร้างผลกระทบที่ดีในการอยู่ร่วมกันของสังคมและการพัฒนาสังคม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในทุก ๆ ระดับและสารสัมพันธ์ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพและการเข้าถึงการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนเด็กให้ได้รับการศึกษาอย่างเป็นทางการ และไม่สนับสนุนในการกีดกันที่จะไม่ให้เด็กได้รับการศึกษา และองค์กรควรสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามความเหมาะสม

7.3 การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ

- คำอธิบายประเด็น

ในการสร้างการจ้างงาน นายจ้างควรพิจารณาถึงแนวทางเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติด้านแรงงาน ประกอบด้วย ส่วนการพัฒนาทักษะเป็นองค์ประกอบที่จำเป็น ในการส่งเสริมการจ้างงาน และช่วยประชาชนในการได้งานที่มีสภาพการทำงานมีผลผลิตที่ดี และมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการตัดสินใจลงทุนขององค์กร ในการสร้างการจ้างงานและการลงทุนต่าง ๆ โดยตรงที่จะช่วยบรรเทาความยากจนและผลกระทบของการเลือกใช้เทคโนโลยี ที่ช่วยให้เกิดโอกาสในการจ้างงานมากที่สุด และองค์กรควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานและขีดความสามารถ

7.4 การพัฒนาและการเข้าถึงเทคโนโลยี

- คำอธิบายประเด็น

องค์กรต่าง ๆ สามารถช่วยส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ โดยการให้ความรู้ ทักษะและเทคโนโลยีที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการแพร่กระจายของเทคโนโลยี

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กร ควรพิจารณาถึงความช่วยเหลือสนับสนุน ในการพัฒนาสร้างนวัตกรรมของเทคโนโลยี ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาประเด็นต่าง ๆ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น องค์กรควรสานสัมพันธ์ในความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย หรือปฏิบัติการวิจัย เพื่อให้การพิจารณาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า

7.5 การสร้างความมั่งคั่งและรายได้

- คำอธิบายของประเด็น

องค์กรต่าง ๆ สามารถช่วยสร้างบรรยากาศที่จะทำให้ผู้ประกอบการใหม่สามารถ

ประสบความสำเร็จ และนำผลประโยชน์ในระยะยาวมาสู่ชุมชน ซึ่งสามารถส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างความมั่งคั่งและรายได้ โดยผ่านโปรแกรมต่าง ๆ ของผู้ประกอบการใหม่ การพัฒนาผู้ส่งมอบในท้องถิ่นและการจ้างงานสมาชิกในชุมชน

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กร ควรพิจารณาถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ในการเข้าไปหรือออกมาจากชุมชน รวมทั้งผลกระทบของทรัพยากรพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน องค์กรควรพิจารณาให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ส่งมอบสินค้า และบริการต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นและส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาผู้ส่งมอบท้องถิ่นเท่าที่จะทำได้ และองค์กรควรพิจารณาในการริเริ่มงานต่าง ๆ ที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถและโอกาสสำหรับผู้ส่งมอบท้องถิ่น เพื่อที่จะสนับสนุนหวังโชแห่งคุณค่า และความสนใจเป็นพิเศษต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ในชุมชน

7.6 สุขภาพ

- คำอธิบายของประเด็น

ภัยคุกคามต่าง ๆ ต่อสุขภาพสามารถสร้างผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสังคม และทำให้การพัฒนาเกิดการหยุดชะงัก

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรแสวงหาวิธีเพื่อลดหรือจัดผลกระทบด้านสุขภาพ อันเกิดจากกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์หรือการบริการขององค์กร และองค์กรควรสนับสนุนการมีสุขภาพที่ดี เพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับภัยคุกคามต่อสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงบริการสุขภาพพื้นฐานที่จำเป็น

7.7 การลงทุนด้านสังคม

- คำอธิบายของประเด็น

การลงทุนด้านสังคมขององค์กรต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงประเด็น

ต่างๆด้านสังคมต่อสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชนซึ่งอาจลงทุนในรูปแบบของการศึกษา การฝึกอบรมวัฒนธรรม การดูแลสุขภาพหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจและสังคม

- การดำเนินการและความคาดหวังที่เกี่ยวข้อง

องค์กรควรคำนึงถึงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ในการวางแผนโครงการลงทุน ทางสังคม ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชน เพื่อที่จะสนับสนุนการพัฒนา ท้องถิ่น มีการรายงานต่อชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร รวมถึงการเป็นพันธมิตรกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐราชการ ภาคธุรกิจหรือองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อทำให้เกิดการรวมพลังอย่างเต็มที่ (เกษ ชนก เมฆเจริญ , 2555)

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคมได้ออกแนวปฏิบัติทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมชื่อ “เข้มทิศ ธุรกิจเพื่อสังคม” เพื่อเป็นหลักการและแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการเรื่อง CSR สำหรับผู้ที่ สนใจจะเปิดเผยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสมัครใจ จาก CSR ได้เริ่มเป็นที่รู้จักและแพร่หลาย มากขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ.2555 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดทำหนังสือ “แนวทางความ รับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ” เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนวิสาหกิจทั่วไป มีแหล่งข้อมูลและนำไปใช้เป็นแนวทางนำไปปฏิบัติ และเปิดเผยข้อมูลเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม

ในการดำเนินการเกี่ยวกับ CSR สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กต.) ได้รณรงค์ให้บริษัทตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในปี 2556 กต. ได้นำแนวทางในหนังสือ “แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ของกิจการ” ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเป็นแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56 -1) ในหัวข้อที่ 10 เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ ดังนี้

- 1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (Society/Fair Operating Practices)
- 2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption)
- 3) การเคารพสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

- 4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (Labor practices)
- 5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Product Responsibility/Consumer issues)
- 6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment)
- 7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (Community involvement & Development)
- 8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย (CSR Innovation)

ทั้งนี้ไม่รวมหลักการ อีก 2 ข้อ ของแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ คือ การกำกับดูแลกิจการ (Governance) และการรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR Report) เนื่องจากในแบบ 56-1 จะต้องมีการจัดให้ทำแยกออกมาในหัวข้อที่ 9 การกำกับดูแลกิจการ และหัวข้อที่ 10 เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม การเปิดเผยข้อมูลในส่วนของ 8 ข้อนี้อเอง (คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้การสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2555)

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กสท) ได้นำหลักการตามแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาเป็นแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมใน แบบ 56-1 ทั้ง 8 ข้อตามที่มีการกล่าวไว้ในหนังสือ “ แนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ” มีดังนี้ (คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้การสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2555 : ออนไลน์)

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม หมายถึง เป็นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมของกิจการหนึ่งต่อกิจการอื่น และสัมพันธ์ภาพระหว่างกิจการที่รวมถึงบุคคลแต่ละบุคคลกับหน่วยงานของรัฐและกิจการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่สัญญาจ้าง ลูกค้า คู่แข่ง และสมาคมวิชาชีพซึ่งกิจการเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งนอกจากการปฏิบัติต่อกิจการอื่นอย่างเป็นธรรมแล้ว ยังต้องแสดงภาวะผู้นำ ด้วยการส่งเสริมให้ทุกกิจการที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติต่อกิจการอื่น ๆ อย่างเป็นธรรมตามไปด้วย

แนวทางในการปฏิบัติ

ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม

ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างถูกกฎหมายและซื่อสัตย์ แข่งขันอย่างเป็นธรรมต่อกิจการอื่น พร้อมทั้งส่งเสริมความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติ ตามกฎหมายการแข่งขันต่อต้านการผูกขาดและการทุ่มตลาด ใส่ใจบริบททางสังคมที่อยู่แวดล้อมของกิจการ และไม่ฉวยโอกาสจากสภาพความยากจนเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า

มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ในนโยบายข้อปฏิบัติ ในการจัดซื้อของบริษัท การกระจายสินค้าและการทำสัญญา เพื่อเพิ่มพูนความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติกับเป้าหมายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นธรรม ทั้งห่วงโซ่คุณค่าทั้งในด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สิน

ส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สิน ปฏิบัติการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้แน่ใจว่ากิจการได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย การใช้และการให้สิทธิใช้สอยทรัพย์สินต่าง ๆ และไม่ละเมิดสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ชำระค่าการใช้ทรัพย์สินอย่างเป็นธรรม พร้อมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อการเกี่ยวข้องทางการเมือง เช่น อบรมพนักงาน กำหนดกิจกรรมการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เป็นต้น และไม่ออกกฎที่เป็นการห้ามการดำเนินการแบบบีบบังคับอย่างไม่เต็มใจ

2. การต่อต้านการทุจริตทุจริตและคอร์รัปชัน

การทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น

แนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางในการปฏิบัติทั่วไป

บริหารความเสี่ยงกิจการเพื่อระบุความเสี่ยงและสาเหตุการทุจริตแล้ว ดำเนินการปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตลอดจนรักษาและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตโดยต่อเนื่อง สร้างความเชื่อมั่นและการต่อต้านการทุจริต ส่งเสริมอบรม ตลอดจนให้รางวัลจูงใจพนักงานและตัวแทนของกิจการในการจัดการติดสินบน สร้างและรักษาระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางในการปฏิบัติแบบกลุ่มความร่วมมือ

นอกจากแนวทางการปฏิบัติทั่วไปแล้ว การต่อต้านการทุจริตจะสัมฤทธิ์มากขึ้น ต่อเมื่อมีการร่วมมือระหว่างกลุ่มธุรกิจ เป็นการยกระดับการปฏิบัติให้มีความก้าวหน้า การพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงแบ่งปันและช่วยเหลือกัน ต่อต้านการทุจริตด้วยการร่วมกัน ไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่เสนอให้สินบน และทำการถ่ายทอดแบบอย่างการปฏิบัติที่ดีให้กับพนักงาน เพื่อให้เกิดแนวร่วมในการต่อต้านการทุจริตให้พัฒนากว้างขวางมากขึ้น

3. การเคารพลิทธิมนุษยชน

การเคารพลิทธิมนุษยชน หมายถึง ความเคารพต่อชีวิตและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของทุกคน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเป็นใคร มีถิ่นกำเนิด สัญชาติ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สีผิว ศาสนา ภาษา หรือสถานะทางสังคมอย่างไร ทุกคนต่างมีสิทธิเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางในการปฏิบัติ

การจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

ส่งเสริมให้มีการเฝ้าระวังการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชน ภายในกิจการ รวมถึงการกำหนดนโยบายกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน อันเป็นมาตรฐานสากลซึ่งครอบคลุมไปถึงกิจการในเครือผู้ร่วมทุนและคู่ค้า รวมถึงคณะกรรมการและผู้บริหาร ลงไปถึงระดับพนักงานผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนบูรณาการนโยบายสิทธิมนุษยชนให้ใช้ได้ทุกแผนกทั่วทั้งกิจการ

การบริหารจัดการความเสี่ยงและการนำไปปฏิบัติ

วางแผนการดำเนินโครงการของกิจการอย่างรอบคอบ มีการกำกับดูแลกิจการไม่ให้สร้างปัญหา ระบุระดับความเสี่ยงประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งที่กำลังปฏิบัติหรือมีแผนที่จะปฏิบัติในอนาคต ว่าจะส่งผลกระทบต่อภาระของพนักงาน ชุมชนและสังคมในสภาพแวดล้อมอย่างไร พร้อมทั้งหามาตรการป้องกัน ละเว้นการร่วมกระทำ ความผิดอันอาจก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

กลไกการคุ้มครอง เี่ยวยา และการมีส่วนร่วม

แก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลกระทบในทางลบ ที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากการตัดสินใจและการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ และปรับปรุงให้ดีขึ้น จัดทำกลไกการร้องเรียนและ

ร้องทุกข์อย่างเหมาะสม สำหรับเป็นช่องทางให้พนักงานในกิจการ หรือผู้ที่เชื่อว่าสิทธิของตนถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม สามารถแสวงหาหนทางเยียวยาได้ โดยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้รับทราบอย่างทั่วถึง รับเรื่องร้องเรียนและร้องทุกข์ให้มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีความเป็นอิสระในการตรวจสอบและการตัดสินใจ ใช้การการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อแสวงหาทางออกให้เป็น ที่ตกลงกันได้ของทั้งสองฝ่าย

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรม ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะสร้าง ความยุติธรรม ความมั่นคงและความสงบสุขในสังคมอันรวมถึงความมั่นคงยั่งยืน และความเจริญเติบโตของกิจการเอง

แนวทางในการปฏิบัติ

การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงาน

จัดทำนโยบายการจัดจ้างงานที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ยืนยันความเสมอภาคทางโอกาส ในการพิจารณาและตัดสินใจจ้างงาน ไม่ปลดหรือเลิกจ้างพนักงานอันเป็นการตัดสินใจของผู้แทน แต่เพียงฝ่ายเดียว หรือการตัดสินใจนั้นอยู่บนฐานการเลือกปฏิบัติ

การไม่ใช้แรงงานบังคับ

ไม่สนับสนุนการบังคับใช้แรงงาน ตลอดจนไม่ก้ำก๋ายชีวิตในการทำงาน ของพนักงานหรือชีวิตส่วนตัว ไม่บังคับให้ทำงานล่วงเวลา เพื่อแลกกับการไม่ถูกลงโทษหรือหักค่าจ้าง หากมีการจ้างงาน คนงานโยกย้ายถิ่นฐานหรือแรงงานข้ามชาติ ต้องไม่ยึดเอกสารประจำตัวหรือหนังสือเดินทาง ของแรงงานเหล่านี้ไว้ เพื่อถ่วงรั้งให้คนงานอยู่กับตนจนครบระยะสัญญาจ้าง

การไม่ใช้แรงงานเด็ก

ไม่บังคับใช้แรงงานเด็ก การค้าประเวณีเด็ก หรือแสวงหาประโยชน์อื่น ๆ จากเด็ก หากพบการใช้แรงงานเด็กในสถานประกอบการ ควรให้ความช่วยเหลือย้ายแรงงานเด็กออกจากพื้นที่การทำงานนั้นเสียก่อน จากนั้นจึงพิจารณาให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เด็กเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องตามการศึกษาภาคบังคับ

เสรีภาพในการสมาคมและการเจรจาต่อรองร่วม

ยอมรับและรับรององค์การตัวแทนของพนักงาน หรือสหภาพแรงงาน ที่พนักงานจัดตั้งหรือเข้าร่วม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเจรจาต่อรองร่วม และใช้เป็นกลไกในการเจรจาร่วมกันเกี่ยวกับเงื่อนไข และสภาพการจ้างงานจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม เพื่อเอื้อให้สหภาพแรงงานหรือตัวแทนพนักงาน ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความร่วมมือเมื่อสหภาพแรงงานต้องการ

ความคุ้มครองทางสังคม

จัดให้มีเงื่อนไขการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับพนักงาน และให้พนักงานได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมตามศักยภาพ หรือตามข้อตกลงร่วมระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยพิจารณาความพอเพียงต่อความจำเป็นของพนักงานและครอบครัวเป็นอย่างน้อย และตามมาตรฐานอุตสาหกรรมหรือมาตรฐานการครองชีพที่ควรจะเป็น จัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม ให้พนักงานทำงานได้อย่างปลอดภัย จ่ายค่าจ้างการทำงานล่วงเวลาที่สมเหตุสมผล มีวันหยุดประจำปีและวันลาพักผ่อนประจำปี ระบบการดูแลสุขภาพและความปลอดภัย การดูแลครรภ์และการลาคลอด โดยที่พนักงานสามารถทำงานได้เต็มศักยภาพ และแบ่งเวลาให้แก่ครอบครัวได้เช่นเดียวกัน

สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

การปฏิบัติตามนโยบายความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ของสถานประกอบการ จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล สื่อสารและให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับข้อกำหนดว่าด้วยวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัยในการทำงานต่าง ๆ และให้แน่ใจว่าพนักงานเข้าใจและทำตามระเบียบปฏิบัติได้ถูกต้อง

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค หมายถึง ความรับผิดชอบต่อคุณภาพและคุณสมบัติ รวมถึงข้อมูลของสินค้าและบริการ ตลอดจนวิธีการในการนำเสนอและการใช้สินค้าและบริการนั้น ๆ จะต้องเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สังคมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการกระทำการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภค ในลักษณะที่เป็นการละเมิดหรือทำให้เสียสิทธิของผู้บริโภค อันเป็นการเสื่อมเสียจรรยาบรรณในการประกอบกิจการที่ดี

แนวทางในการปฏิบัติ

การตลาดที่เป็นธรรม

กำหนดราคาสินค้าและบริการอย่างสมเหตุสมผล ไม่บิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ไม่โฆษณาเกินจริง หรือละไว้ไม่กล่าวถึงข้อมูลอันสำคัญ ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจผิดฉลากสินค้า ควรมีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เข้าใจง่ายเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้าและบริการ รวมถึงข้อมูลด้านความปลอดภัยต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี วิธีใช้งานที่ถูกต้อง ความเสี่ยงหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานที่ผิดวิธี รวมถึงวันหมดอายุและการกำจัดเมื่อใช้งานเสร็จสิ้น เปิดเผยข้อมูลเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้บริโภค ระบุข้อความที่แสดงความห่วงใยแก่กลุ่มบุคคล ที่ต้องได้รับความใส่ใจเป็นพิเศษ เช่น เด็กและสตรีมีครรภ์

ผลิตสินค้าและบริการที่ปลอดภัย ต่อผู้บริโภคและคนรอบข้าง รวมถึงทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม สถานประกอบการต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน และกฎระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยระดับประเทศหรือระดับสากล ถ้าเป็นไปได้ควรปฏิบัติให้เข้มงวดกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ ด้านความปลอดภัย เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุที่สืบเนื่องจากสินค้าและบริการนั้น ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ก้าวหน้าทันสมัย และมีความปลอดภัย ไม่ใช่สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคในกระบวนการผลิต ยกเว้นเป็นสารที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ และจะต้องติดฉลากให้ผู้บริโภคทราบชัดเจน

การจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคอย่างปลอดภัย

ไม่สอบถามหรือเก็บข้อมูลผู้บริโภค โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้บริโภคก่อน ต้องดำเนินการด้วยวิธีที่ยุติธรรมถูกต้องตามกฎหมายระบุ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลส่วนตัว และการนำไปใช้ให้ผู้บริโภคทราบก่อนที่จะดำเนินการ จัดเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคอย่างปลอดภัย ไม่ส่งต่อข้อมูลผู้บริโภคให้กับผู้อื่นนอกจากจะได้รับความยินยอม ให้สิทธิแก่ผู้บริโภคในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการใช้ข้อมูลของตนภายใต้กรอบของกฎหมาย เมื่อพบความผิดพลาดหรือความไม่ชอบธรรม ในการจัดเก็บและการใช้ข้อมูล จะต้องมีการลบหรือแก้ไขให้ถูกต้อง

การบริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย

กำหนดให้ผู้บริโภคสามารถคืนสินค้าที่ได้รับไปแล้วภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการร้องเรียนในประเด็นของสินค้าและบริการ มีการกำหนดช่วงเวลารับประกันสินค้าให้ เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย และเหมาะสมกับอายุการใช้งานของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น

การพัฒนาสินค้าและบริการของกิจการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

สถานประกอบการควรผลิตสินค้าหรือบริการ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ลบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ในทางกลับกันควรผลิตสินค้าหรือบริการที่ก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาอายุการใช้งานและวงจรชีวิตของสินค้า เพื่อให้เกิดการบริโภคอย่างยั่งยืน ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลายหรือสามารถนำมารีไซเคิลได้

การให้ความรู้และข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ให้ความรู้และอบรมผู้บริโภค ให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างครบถ้วน เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ ข้อมูลด้านคุณภาพ น้ำหนัก ราคา บริการหลังการขาย รวมทั้งให้คำแนะนำหรือคู่มือการใช้งานและการเก็บรักษา

6. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม

การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม หมายถึง การร่วมมือและมีส่วนร่วมระหว่างกิจการกับชุมชน และสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานประกอบการ หรือจากการดำเนินกิจกรรมของกิจการ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งตลอดจนฟื้นฟูสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ ทั้งที่เป็นชุมชนและสังคม ที่ตั้งอยู่ติดกันหรือใกล้เคียงสถานประกอบการ รวมถึงชุมชน และสังคมที่ตั้งอยู่ห่างไกลออกไป เพราะชุมชนและสังคมเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินกิจการ

แนวทางในการปฏิบัติ

สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

การให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจการปรับปรุงคุณภาพชีวิต สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนทั้งในท้องถิ่นและสังคมในวงกว้างทุกชั้นตอน การปฏิบัติตามแผนตรวจสอบ ประเมินผลและรับผิดชอบต่อเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนชุมชน และเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่ด้วยความสมัครใจ กิจการควรร่วมกับหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ เพื่อดำเนินการสำรวจพื้นที่และความคิดเห็นของชุมชนรอบข้าง จะทำให้กิจการทราบถึงสภาพทางกายภาพ ประวัติและวิวัฒนาการของชุมชน ลักษณะทางประชากรศาสตร์และลักษณะทางสังคม ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาเยาวชน

การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม และจริยธรรม

สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างกิจการและชุมชน ในด้านการศึกษา การรักษา วัฒนธรรม และคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมของกิจการที่มีผลกระทบ กับวัฒนธรรมนั้น รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้แบบดั้งเดิมวิถีชีวิตชุมชนพื้นเมือง เพื่อให้ชุมชนเกิด การพัฒนาที่ยั่งยืน

การจ้างงานและการพัฒนาทักษะ

วิเคราะห์ผลกระทบของการลงทุน สร้างการจ้างงานที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถ บรรเทาความยากจนได้ พิจารณาผลกระทบของการตัดสินใจจ้าง ซึ่งรวมทั้งผลกระทบภายในและ ผลกระทบภายนอกกิจการ พิจารณาผลประโยชน์ของการสร้างการจ้างงานโดยตรงมากกว่าการจ้าง งานแบบชั่วคราว มีการส่งเสริมพัฒนาทักษะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และชุมชน

การดูแลสุขภาพ

ส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดี อาทิ การเอื้อต่อการเข้าถึงยา การฉีดวัคซีน วิถีชีวิตที่ส่งเสริม สุขภาพ การออกกำลังกาย โภชนาการที่ดี การตรวจโรคอันเป็นจุดเริ่มต้นของการป้องกันรักษาโรค การสร้างความตระหนักถึงวิธีการคุมกำเนิด การเลี้ยงบริโภคนผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และมีสารปนเปื้อน ที่สำคัญควรสนใจคุณค่าทางโภชนาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็ก สนับสนุนการ เข้าถึงสุขภาพดีอย่างยาวนานตามมาตรฐานสากล ให้บริการดูแลสุขภาพที่จำเป็น วิธีการป้องกันการ เจ็บป่วยที่เหมาะสมให้ดีที่สุด เช่น การดื่มน้ำสะอาดการดูแลอนามัยที่ดี

การลงทุนทางสังคม

การลงทุนที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว ประกอบด้วยการลงทุนทางด้านการศึกษา การ รักษาพยาบาล การสาธารณสุขและการให้สวัสดิการสังคม ซึ่งการลงทุนทางสังคมนี้เปลี่ยนแปลงไป ตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างประชากร สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ กฎหมายสนธิสัญญา

7. การจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมของกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความตระหนักว่า การประกอบกิจการได้ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับมากและน้อย ในเรื่อง

ใดหรือในสวนใดบ้าง และยอมรับว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งพัฒนากระบวนการประกอบกิจการ ให้สามารถลดผลกระทบ จนถึงปราศจากผลกระทบ พร้อมกับปกป้องและบูรณะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้ กลับคืนมาได้ดังเดิม ในที่สุดเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการเอง รวมทั้งสังคม ชุมชน เศรษฐกิจ ประเทศชาติและประชาชนโดยรวม

แนวทางในการปฏิบัติ

การป้องกันมลภาวะ (Prevention of Pollution)

ตระหนักถึงความสามารถในการผลิต ผลิตอย่างไร กระทบต่อใคร และมีปริมาณหรือความรุนแรงอยู่ในระดับใด เพื่อจัดการกับมลภาวะที่เกิดจากกิจการอย่างครบถ้วน โดยระหว่างนั้นอาจลดระดับการผลิตลงมา หรือหากรุนแรงมากต้องหยุดการผลิต และเมื่อสามารถจัดการกับมลภาวะที่เกิดขึ้นได้แล้ว จึงค่อยเพิ่มขนาดการผลิตออกไปทีละขั้นตอน ไม่ควรรีบร้อนเร่งรัดหรือหวังผลรวดเร็ว ในการป้องกันมลภาวะที่ไม่รุนแรง และไม่ผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในระยะสั้น แต่ควรจัดหางบประมาณ และความรู้ใหม่หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการดำเนินการ หากปัญหาดังกล่าวสร้างผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งในและนอกกิจการระยะยาว แสดงความโปร่งใสในการบริหารจัดการชุมชน สามารถตรวจสอบได้โดยเปิดเผย ให้ชุมชนรับทราบถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้ทุกคนตระหนักว่า หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมขึ้นมาแล้ว จะต้องทำอะไร เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับกิจการเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Use)

ตระหนักถึงขีดความสามารถ ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติว่าอยู่ในระดับใด ควรศึกษา ประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้ทรัพยากรอย่างเกิดคุณค่ามากที่สุด หากเปรียบเทียบพบว่ามีกระบวนการผลิตที่สิ้นเปลืองกว่ากิจการอื่น ๆ ควรปรับปรุงแก้ไขให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนอย่างเป็นขั้นตอนหากในการผลิต มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ต้องส่งเสริมกิจกรรมการนำของเสีย ของเหลือกลับไปใช้ หรือมีการชดเชยให้กับชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสมที่สุด เปิดกว้างส่งเสริมให้พนักงานในทุกระดับ ตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำร่วมมือและร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมระหว่างพนักงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จะได้ปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดี และนำไปประพฤติปฏิบัติให้เกิดความยั่งยืนสืบไป

การลดและการปรับตัวให้เข้ากับภาวะโลกร้อน (Climate Change Mitigation and Adaptation)

ในการดำเนินการผลิต หากพบว่ามีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเกินระดับมาตรฐาน กิจการต้องลดระดับกิจกรรมลงอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่รอให้เกิดปัญหาปล่อยก๊าซเรือนกระจก แล้วจึงดำเนินการแก้ไข เพราะการทยอยลดการใช้ทรัพยากร จะช่วยปรับพฤติกรรมพนักงานแบบค่อยเป็นค่อยไป จนในที่สุดก็จะอยู่ในระดับที่ไม่เป็นพิษภัยต่อสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย โดยรายงานความเสี่ยงของภาวะโลกร้อน ที่จะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม กับผลการดำเนินงานของกิจการ พร้อมทั้งนำเสนอทางออกเมื่อเกิดปัญหา การดำเนินการเพื่อปรับปรุงภาวะโลกร้อน ควรเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชน เพราะจะทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ การระดมสมองจากชุมชน จะทำให้กิจการทราบแนวคิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จะทำให้กิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ส่งเสริมการทำงานในกิจการ เพื่อลดและปรับปรุงภาวะโลกร้อนให้แก่สิ่งแวดล้อม

การปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (Protection of the Environment, Biodiversity and Restoration of Natural Habitats)

เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพและการบูรณะที่อยู่อาศัย ตามธรรมชาติ กิจการต้องรู้จักพอเพียง คือ ไม่ดำเนินกิจกรรมการผลิตจนเกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติดังกล่าว การวางแผนเพื่อขยายกิจกรรมทางการผลิต ต้องได้รับความเห็นชอบต้องมีข้อมูลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผลดี - ผลเสียในมุมมองของระบบนิเวศประกอบด้วย หากการดำเนินการส่งผลเสียต่อระบบนิเวศ กิจการจะต้องมีแผนการชดเชยระบบนิเวศ การเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่กิจการต้องพึงกระทำ กิจการควรมีบทบาทในการเจรจาพูดคุยให้ชุมชนรับรู้ รับทราบถึงความปรารถนาดีของกิจการ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ศึกษาข้อมูล พร้อมกับถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยทำเป็นกิจกรรมที่เชิญกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งจากภายในและภายนอกกิจการ

8. นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม

นวัตกรรมจากความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ หมายถึง ผลลัพธ์จากการประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่เกิดผลสำเร็จอย่างจริงจัง และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดการผลิตกระบวนการทำงาน ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด หรือการพัฒนาต่อยอด

แนวทางการนำไปปฏิบัติ

1. ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนถึงประโยชน์และคุณค่าของการดำเนินกิจการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ว่าสามารถสร้างมูลค่าที่ทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมได้
2. ช่วยเผยแพร่ประโยชน์และคุณค่าของการดำเนินกิจการ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ในลักษณะหรือในวิธีการเดียวกันกับการเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของการสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากรายงานแห่งความยั่งยืนของกิจการ ซึ่งสามารถเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้ดี
3. สร้างความคิดหรือค้นหาความรู้ใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากเดิมที่เคยปฏิบัติหรือเคยรับรู้มา โดยเป็นความรู้ที่ครอบคลุมทั้งทางธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาความคิดหรือพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ที่จะก่อให้เกิดมูลค่า โดยอาจเปิดให้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในหรือนอกกิจการมาร่วมกันพัฒนา
5. นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในเชิงธุรกิจ ที่สอดคล้องกับการตลาด ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าหรือผลิตภาพให้กับกิจการ เศรษฐกิจ ตลาด สังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
6. ติดตามผลศึกษาตรวจสอบวิจัยประเมินผล และเรียนรู้นวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมในครั้งใหม่เรื่องใหม่อีกต่อไป
7. นวัตกรรมต้องมีเป้าหมาย เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่กิจการหรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ในวงกว้าง ทั้งนี้นวัตกรรมต้องไม่ทำให้เกิดการทำลายล้างวัฒนธรรม หรือการก่อการร้ายนวัตกรรมต้องส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย
8. สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง อำนวยประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นรากฐานของความสามารถในการสร้างนวัตกรรม อันจะทำให้เกิดความต่อเนื่องของการสร้างนวัตกรรมจากภายในกิจการ
9. ส่งเสริมร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการ เช่น คู่ค้า เพื่อพัฒนานวัตกรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และนำหลักของกิจการที่รับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ ด้วยการเผยแพร่ นวัตกรรมดังกล่าว รวมถึงเป็นกิจการตัวอย่างในการพัฒนานวัตกรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

10. สสำรวจกระบวนการธุรกิจของกิจการอยู่เสมอว่า ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรือมีผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร หากมีความเสี่ยงหรือมีผลกระทบทางลบ ควรแก้ไขทันที

11. เชื่อมโยงนวัตกรรมเข้ากับสมรรถนะเป้าหมายทางธุรกิจ และวิถีสังคมไทย ด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต คุณภาพความสามารถในการแข่งขัน อย่างมีสมดุลในเชิงคุณค่าทางสังคมและเศรษฐกิจ

12. เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลหรือข้อคิดเห็นสำหรับโครงการต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเขา

13. รักษาข้อมูลอันเป็นความลับหรือทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น เสมือนเป็นของตนเอง

การวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล

โดยทั่วไปแล้ว การวัดค่าการเปิดเผยข้อมูลมี 2 รูปแบบ คือ วัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล และวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยสองรูปแบบนี้ใช้วิธีการในการวัดแตกต่างกัน คือ การวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะวัดความครอบคลุมของเนื้อหา เป็นการเปิดเผยอย่างครบถ้วนในเนื้อหาสำคัญตามกำหนด ส่วนการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล จะวัดโดยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Unit) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดเชิงปริมาณการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งหน่วยเนื้อหามีหลายประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ การนับประโยค การนับจำนวนหน้า เป็นต้น

ในการเลือกว่าจะใช้วิธีการใดอย่างนั้น มีบางท่านให้ความเห็นว่าการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล เป็นวิธีที่ดีกว่าการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล เช่น Botosan (1997) อธิบายว่าคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ แต่ยากที่จะประเมิน อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่สามารถประเมินคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลได้ ผู้วิจัยก็จะไม่สามารถแยกแยะได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลแบบใดเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ และแบบใดเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพที่สุด นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ (Hasseldine, Salama และ Tom (2005) ได้ทำการเปรียบเทียบว่าคุณภาพหรือระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความมีชื่อเสียงด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล มีความสัมพันธ์กับความมีชื่อเสียงด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท และระดับการเปิดเผยข้อมูล ไม่มีความสัมพันธ์กับความมีชื่อเสียงด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท

ตามที่ได้กล่าวข้างต้นว่า การวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล จะวัดความครอบคลุมของเนื้อหา รายการหนึ่งที่สามารถใช้วัดความครอบคลุมของเนื้อหาได้ คือการใช้ดัชนีวัดการเปิดเผยข้อมูลในการประเมิน เปรียบเทียบ และอธิบายความแตกต่างในจำนวนของข้อมูลที่แต่ละบริษัทเปิดเผย โดย

ส่วนใหญ่ดัชนีวัดการเปิดเผยข้อมูลจะใช้ เพื่อวัดการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ และนำไปหาความสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อให้สามารถนำข้อมูลเชิงคุณภาพนี้ไปทดสอบกับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องแปลงข้อมูลเชิงคุณภาพ ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ (Quantitative Data) จึงมีการพัฒนาดัชนีการเปิดเผยข้อมูลขึ้นเพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดย Coy (1995) อธิบายว่า ดัชนีวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล คือ เครื่องมือวัดคุณภาพที่ถูกออกแบบมาเพื่อวัดกลุ่มของข้อมูล เมื่อคะแนนแต่ละหัวข้อถูกนำมารวมกัน จะได้ดัชนีซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับการเปิดเผยข้อมูลนักวิจัยใช้ดัชนีวัดการเปิดเผยข้อมูลในการประเมินเปรียบเทียบ และอธิบายความแตกต่างในจำนวนของข้อมูลของแต่ละบริษัทเปิดเผย

โดยทั่วไป การสร้างดัชนีการการเปิดเผยข้อมูลจะมี 2 รูปแบบ คือ (จอมขวัญ รัชตะวรรณ, 2549)

1. ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweight Disclosure Index)

ดัชนีในลักษณะนี้ จะไม่คำนึงถึงน้ำหนักหรือความสำคัญของแต่ละรายการว่า มีความสำคัญต่อผู้ใช้ข้อมูลมากน้อยเพียงใด แต่จะให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ามีรายการตามที่กำหนดไว้ในดัชนีหรือไม่ ถ้ามีรายการดังกล่าวจะให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าไม่มีรายการดังกล่าวจะให้คะแนนเท่ากับ 0 แล้วจึงนำคะแนนทั้งหมดมารวมกัน เพื่อให้ได้ตัวแทนที่แสดงระดับหรือคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท

2. ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted Disclosure Index)

ดัชนีในลักษณะนี้ จะมีการกำหนดความสำคัญให้กับแต่ละรายการที่อยู่ในดัชนี เนื่องจากวิธีนี้มองว่า รายการแต่ละรายการจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลแตกต่างกัน โดยที่น้ำหนักของแต่ละรายการอาจถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า โดยใช้วิจารณ์ญาณของผู้สร้างเอง หรืออาจใช้น้ำหนักที่มีพัฒนาขึ้นมาจากงานวิจัยในอดีต หรือใช้น้ำหนักเฉลี่ยที่ได้จะถูกนำมาคูณกับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลแต่ละรายการ แล้วมาหาผลรวมของทุก ๆ รายการเพื่อให้ได้เป็นคะแนนรวมของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท

โดยงานวิจัยนี้ใช้ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweight Disclosure Index) โดยจะให้ความสำคัญของแต่ละรายการเท่ากัน โดยจะกำหนดคะแนนให้กับรายการที่มีการเปิดเผยเท่ากับ 1 และหากไม่มีรายการเปิดเผยจะให้ 0 และจะนำรายการที่มีการ

เปิดเผยทั้งหมดมารวมคะแนนและหารด้วยคะแนนรวมทั้งหมด ผลลัพธ์ที่ออกมาจะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพของแต่ละบริษัทที่ได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับราคาหุ้น

การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ

การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ (residual income approach to valuation) เริ่มได้รับความนิยมนำมาใช้ในการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญเมื่อไม่นานมานี้ แนวคิดสำคัญของแบบจำลองประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ คือ การนำเอา ต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้ถือหุ้น (shareholder's opportunity cost) มาใช้ในการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญ ทั้งนี้ เนื่องจากวิธีการคำนวณกำไรทางบัญชีตามปกติ (traditional accounting) ไม่ได้นำเอาต้นทุนของเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (equity capital) มาคิดคำนวณด้วย ดังนั้น แม้บริษัทจะมีกำไรในงบกำไรขาดทุนของบริษัท แต่กำไรที่ได้ดังกล่าวอาจไม่ได้มีมูลค่าเพิ่ม (value added) ใด ๆ ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เนื่องจากกำไรที่ได้จากการดำเนินงานของบริษัท ให้ผลตอบแทนน้อยกว่าต้นทุนของเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (equity capital) ดังนั้น จะสามารถเขียนสมการแสดง การคำนวณกำไรคงเหลือได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำไรคงเหลือ} &= \text{กำไรสุทธิ} - \text{ต้นทุนของผู้ถือหุ้น} \\ & \quad (\text{net income}) \quad (\text{equity charge}) \end{aligned}$$

ในแต่ละปีกิจการจะสร้างกำไรคงเหลือแก่ส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นในการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธีกำไรคงเหลือนั้น จะสามารถทำได้คล้ายกับวิธีคิดลดเงินปันผล หรือกระแสเงินสดอิสระต่อผู้ถือหุ้น โดยการคิดลดกำไรคงเหลือของกิจการ ในแต่ละปีด้วยต้นทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น (cost of equity) ดังแสดงได้ตามสมการ

$$V_0 = B_0 + \sum_{t=1}^{\infty} \frac{RI_t}{(1 + K_e)^t}$$

โดยที่ V_0 = มูลค่าหุ้นของกิจการในปัจจุบัน ($t = 0$)

B_0 = มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของกิจการในปัจจุบัน (book value per share)

K_e = อัตราผลตอบแทนที่ต้องการของส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ ต้นทุน
เงินทุนของ ส่วนของผู้ถือหุ้น

RI_t = กำไรคงเหลือต่อหุ้นที่คาดการณ์ (expected residual income
per share) ไว้ในช่วงเวลา t

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

(จอมขวัญ รัชตะวรรณ, 2549) ศึกษาปัจจัยและเปรียบเทียบระดับความมีอิทธิพล ของแต่
ละปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท ในกลุ่มอุตสาหกรรม
การผลิตและอุตสาหกรรมบริการ ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ความมี
อิทธิพลของผู้ถือหุ้น ความมีอิทธิพลของเจ้าหนี้ และรางวัลสิ่งแวดล้อม โดยมีขนาดบริษัทและกลุ่ม
อุตสาหกรรมเป็นตัวแปรควบคุม กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยพิจารณาจากกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินธุรกิจ ปี 2547 จำนวน 246 บริษัท รวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน (56-1) รายงานประจำปี
(56-2) รายงานด้านสิ่งแวดล้อม งานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการ การเก็บข้อมูล
คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม วัดจากค่าการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดของกระดาษทำการ
ได้ทำการพัฒนาขึ้นจากงานวิจัยในอดีต และกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม โดยเนื้อหาในกระดาษทำการ
จะประกอบด้วยรายการหลักและรายการรอง ซึ่งคุณภาพจะวัดจากการครอบคลุมในรายละเอียดของ
แต่ละรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา เป็นการสรุปผลเกี่ยวกับคุณภาพการ
เปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การกระจายตัว เป็นต้น และสถิติ
เชิงอนุมาน ที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ความ
ถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัว สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือสถิติการวิเคราะห์ความ
ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า รางวัลด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผย
ข้อมูลสิ่งแวดล้อม ของทั้งสองอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วย
ผลการดำเนินงานทางการเงิน ความมีอิทธิพลของผู้ถือหุ้น และความมีอิทธิพลของเจ้าหนี้ ไม่มี
ผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของทั้งสองอุตสาหกรรม ระดับความมีอิทธิพล

ของทุกปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันระหว่างสองอุตสาหกรรม โดยบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม นอกจากนี้ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมการผลิต อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในขณะที่อุตสาหกรรมบริการอยู่ในระดับต่ำ

(นางสาวพรวิที วัฒนากลาง, 2552) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index และความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100 Index ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มดัชนี SET 100 Index จำนวน 59 บริษัท จำนวน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณการเปิดเผยข้อมูล คือการนับบรรทัดการเปิดเผยข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Method)

ผลการศึกษาในภาพรวม ปี 2547-2549 โดยเฉลี่ย 327 บรรทัด ทั้ง 7 ประเด็น ประเด็นที่พบว่าจำนวนบรรทัดการเปิดเผยมากที่สุดคือ ประเด็นที่ 1 ธรรมชาติขององค์กร เฉลี่ย 244 บรรทัด ประเด็นที่มีจำนวนบรรทัดการเปิดเผยน้อยที่สุดคือ ประเด็นที่ 2 สิทธิมนุษยชน เฉลี่ย 2 บรรทัด ผลการศึกษากการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 7 ประเด็น แบบรายปีพบว่า ประเด็นที่พบว่าจำนวนบรรทัดการเปิดเผยมากที่สุดในปี 2547 ปี 2548 ปี 2549 คือ ประเด็นที่ 1 ธรรมชาติขององค์กร เฉลี่ย 211 บรรทัด 246 บรรทัด 277 บรรทัด ประเด็นที่มีจำนวนบรรทัดการเปิดเผยน้อยที่สุดคือ ประเด็นที่ 2 สิทธิมนุษยชน เฉลี่ย 1 บรรทัด 2 บรรทัด 3 บรรทัด และผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับราคาหลักทรัพย์ในภาพรวมรายปี 2547-2549 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมประเด็นที่ 4 สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาหลักทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแบบเฉพาะปี 2548 พบว่า ประเด็นที่ 7 การพัฒนาสังคมมีความสัมพันธ์ ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลตอบแทนหลักทรัพย์

(พิมพ์ลภัส ชาญสมิง, 2553) ศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปริมาณการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไม่ รวมกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ ปี 2551 จำนวน 409 บริษัท 8 กลุ่มอุตสาหกรรม วิเคราะห์ปริมาณการ เปิดเผยที่ใช้วิธีการนับบรรทัด สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทางเดียว (One-way ANOVA)

จากการศึกษาศึกษาพบว่า ปัจจัยประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม มีผลต่อปริมาณการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มทรัพยากรมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มากกว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอื่น โดยเปิดเผยในส่วนของสิ่งแวดล้อมมากที่สุด สำหรับปัจจัยด้านขนาด บริษัท พบว่าบริษัทขนาดใหญ่มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมมากกว่า บริษัทขนาดเล็ก ทั้งนี้ บริษัทขนาดใหญ่มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จำแนก ตามระดับของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ในบางระดับของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ คู่แข่ง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

(พัชรี สาสะกุล, 2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัท ต่อการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ของบริษัทโดยทำการศึกษารวบรวมจากรายงาน ประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 365 บริษัท แบ่งเป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบประเมินผลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม ของบริษัทในรายงานประจำปี จำนวน 62 ข้อ แบ่งเป็น 6 หัวข้อหลัก สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงซ้อน

ผลการทดสอบพบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับน้อยมาก คุณลักษณะที่พบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จากการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ขนาดของบริษัทและประเภท ผู้สอบบัญชี โดยทั้งสองลักษณะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม นอกจากนี้ จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละประเภท อุตสาหกรรม พบว่า บริษัทในแต่ละอุตสาหกรรม มีการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดย พบว่า กลุ่มทรัพยากร มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่าประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ อย่างมี นัยสำคัญ

(กัลยา เหลืองอุบล, 2555) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ศึกษาประเภทของข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ทำการเปิดเผย และศึกษาความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล และประเภทของข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทำการเปิดเผย ในอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 56 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม คือ กระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scoring Sheet) อ้างอิงตามเข็มทิศธุรกิจ เพื่อใช้ตรวจสอบรายการที่แต่ละบริษัทเปิดเผย และเป็นแนวทางในการให้คะแนนการเปิดเผยรายการ โดยจะเก็บจากรายงานประจำปี 2553 เกณฑ์การให้คะแนน คือ หากมีการเปิดเผยให้ 1 หากไม่มีการเปิดเผยให้ 0 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย วิธีสถิติเชิงพรรณนา สำหรับการพิจารณาระดับการเปิดเผยข้อมูลที่เปิดเผย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ Kruskal-Wallis Test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการศึกษาพบว่า ลำดับแรกทุกบริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นมาตรฐานที่ตลาดหลักทรัพย์ MAI กำหนดไว้ ส่วนข้อมูลที่มีบริษัทจำนวนมากเปิดเผยรองลงมาได้แก่ นโยบายการจัดการด้านแรงงาน และพนักงาน เนื่องจากทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญของธุรกิจ ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มผลผลิต การศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล แยกตามประเภทข้อมูลการดำเนินงาน พบว่า ข้อมูลการดำเนินงานด้านสังคมมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยจะกล่าวถึงนโยบายการจัดการด้านแรงงาน และพนักงาน สวัสดิภาพในการทำงานของพนักงาน ข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย การศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล แยกตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม เนื่องจากลักษณะการประกอบธุรกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาก ทำให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมาก และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มี ค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลต่อสังคมน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง ผล

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูล ของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และผลของการวิเคราะห์ความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูล แยกตามประเภทข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ข้อมูลการดำเนินงานด้านธุรกิจและด้าน

สังคม ไม่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่ข้อมูลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาก กับกลุ่มบริษัทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย แสดงว่ากลุ่มแรกอาจให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่สอง

(ณิขวรรณ วิชัยดิษฐ, 2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวปฏิบัติ CSR จากเข้มทิศธุรกิจ เพื่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มประชากร คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นบริษัทที่ได้รับการประเมิน CGR ประจำปี 2552 จำนวน 215 บริษัท เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ แบบประเมินผล (Checklist) ซึ่งออกแบบโดยศึกษาจากแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งหลักปฏิบัติออกเป็น 8 แนวปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นระดับคะแนน ตั้งแต่ 1-4 โดย 4 จะเป็นคะแนนระดับดีเลิศและลดระดับคะแนนลงมาตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการทดสอบในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับต่ำ โดยมีการเปิดเผยในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ขนาดของบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม โดยขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างของผู้ถือหุ้นต่างชาติ และอายุของกิจการไม่มีความสัมพันธ์ กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

(กนกกาญจน์ มาละวรรณ, 2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมธุรกิจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และงบการเงิน ปี 2554 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 187 บริษัท เครื่องมือที่ใช้

คือ กระดาษทำการในการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล หลักการให้คะแนน คือ หากมีการเปิดเผยให้ 1 ไม่มีการเปิดเผยให้ 0 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม กับขนาดของบริษัท อายุของบริษัท โครงสร้างความเป็นเจ้าของ โครงสร้างกรรมการอิสระ โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และการรับรองมาตรฐาน ISO 14000 โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Coefficient) และค่าสถิติ T-test ว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม อยู่ในระดับร้อยละ 70-79 โดยบริษัทจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม และการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม สำหรับประเด็นข้อมูลที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุด คือ ข้อมูลหนี้สินสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และการรับการรับรองมาตรฐาน ISO 14000 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

(อัญชญา กัลยาเรือน, 2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในดัชนี 100 โดยตัวแปรจะใช้การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม 10 หัวข้อตามแนวปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ พ.ศ. 2555 และจะเก็บรวบรวมจากรายงานประจำปี 2552-2555 ใช้การนับจำนวนบรรทัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเปิดเผยโดยเศษของบรรทัดจะนับเป็น 1 บรรทัด ข้อมูลด้านการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางถึงใหญ่ ที่มีรายชื่อในดัชนี SET 100 ระหว่างปี พ.ศ. 2552-

2556 จำนวน 62 บริษัท เก็บข้อมูลในรายงานประจำปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2556 รวมทั้งวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย และสถิติเชิงอ้างอิง คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เป็นตัวแบบในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทั้งแบบรวม 5 ปี และแบบแยกรายปี

ผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตาม 10 ประเด็น ในภาพรวมปี พ.ศ. 2552-2556 มีจำนวนบรรทัดการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมเฉลี่ย 235 บรรทัด โดยประเด็นที่มีจำนวนบรรทัดการเปิดเผยมากที่สุด คือ การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม เฉลี่ย 42 บรรทัด และประเด็นที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุด คือ การต่อต้านการทุจริต และการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม เฉลี่ย 17 บรรทัด ส่วนผลการวิจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตาม 10 ประเด็นแบบรายปี บริษัทจดทะเบียน มีจำนวนบรรทัดการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมปี พ.ศ. 2552-2556 ในประเด็นที่ 7 การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม สำหรับประเด็นที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุดในปี พ.ศ. 2552 ปี 2553 คือ ประเด็นที่ 2 การประกอบกิจการด้านความเป็นธรรม และประเด็นที่ 4 การเคารพสิทธิมนุษยชน ส่วนปี พ.ศ. 2554 ปี พ.ศ. 2555 คือ ประเด็นที่ 3 การต่อต้านทุจริต และปี พ.ศ. 2556 คือประเด็นที่ 2 การประกอบกิจการด้านความเป็นธรรม

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานภาพรวมในปี 2552-2556 พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นนวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรม จากการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายปี พ.ศ. 2552-2556 พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นการเคารพสิทธิมนุษยชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ในปี พ.ศ. 2553 พ.ศ. 2554 และปี พ.ศ. 2555 พบความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับประเด็นที่ 5 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ในปี พ.ศ.2556 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกับผลการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ภาพรวมในปี พ.ศ. 2552-2556 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ทุกประเด็นตาม 10 ประเด็น

และพบความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น และกำไรสุทธิต่อรายได้รวม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ประเด็นการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม ในทิศทางตรงกันข้ามกับ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น และพบความสัมพันธ์ประเด็นการต่อต้านการทุจริต ในทิศทางตรงข้ามกับกำไรสุทธิต่อรายได้รวม

(พีไลวรรณ พันธุ์เพ็ง, 2557) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และมีผลกระทบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ใช้วิธีวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression analysis) เป็นตัวต้นแบบในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย ความสามารถในการแข่งขัน ความสามารถในการทำกำไรสภาพคล่องของกิจการ อายุการดำเนินงาน กลุ่มอุตสาหกรรมและขนาดของกิจการ เป็นตัวแปรควบคุม (Control Variable)

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแข่งขัน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าการแข่งขันที่สูงขึ้นทำให้การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนตัวแปรอื่นซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ และอายุการดำเนินงานไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าขนาดของบริษัท มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก สำหรับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม แยกเป็นรายการหลักกลุ่มทรัพยากร มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านกฎหมายและรายงานเกี่ยวกับความยั่งยืนมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีคุณภาพการเปิดเผยรายการด้านนโยบายของบริษัท มากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีคุณภาพการเปิดเผยรายการด้านนโยบายของบริษัท มากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ส่วนกลุ่มบริการมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ด้านการบัญชีและการเงิน ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น

(ธัญพัฒน์ ฐานจิรารัตน์, 2558) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ประชากรที่ใช้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ระหว่างปี 2555-2558 จำนวน 41 บริษัท ตัวแปรต้นที่ทำการศึกษาในกรณีนี้จะประกอบด้วย 2 ตัวแบบ ตัวแบบแรก

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบริษัท ตัวแปรตาม คือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวแปรที่ 2 ตัวแปรต้น คือ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินผล (Checklist) กระจายทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล จัดทำขึ้นตามหัวข้ออ้างอิงในเอกสารเชิงทฤษฎี ประกอบด้วย 8 หัวข้อหลัก และใช้การวิเคราะห์สาระ เพื่อหาระดับการเปิดเผยโดยวัดจากการนับบรรทัดที่ปรากฏ ในรายงานประจำปี (56-2) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) สำหรับปี 2555-2557 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับต่ำ มีจำนวนบรรทัดที่รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมสูงสุดจำนวน 1,125 บรรทัด ต่ำสุดจำนวน 33 บรรทัด และมีจำนวนบรรทัด ที่รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 287.35 บรรทัด และพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ขนาดของกิจการ มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โครงสร้างเงินทุน มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสามารถในการทำกำไร มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบความสัมพันธ์ ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

(Jizi, Nehme และ Salama 2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลต่อการปรับปรุงราคาหลักทรัพย์หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และความได้เปรียบในการแข่งขัน การศึกษาคั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ทฤษฎีการส่งสัญญาณ เพื่อตรวจสอบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของบริษัทสามารถส่งสัญญาณที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อเพิ่มความได้เปรียบด้านการแข่งขันของบริษัทในประเทศจีนได้หรือไม่ ความเป็นเจ้าของหรือความสำนึกต่อ

สิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคม CSR ของบริษัทกับความได้เปรียบในการแข่งขัน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้คือ แบบจำลองการถดถอย และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการแปลงคุณภาพข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม CSR ของบริษัท ในประเทศจีนให้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ในขณะที่ทุนทางปัญญา (IC) ถูกใช้เป็นตัวแปรแทนเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างในการด้อยค่าของการได้เปรียบ ในการแข่งขันระหว่างอุตสาหกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม (ESIs) และอุตสาหกรรมที่ไม่รับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม (NESIs) มีความสำคัญต่อการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดเผยข้อมูล CSR กับความได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างรัฐวิสาหกิจและเอกชน ESIs และ NESIs ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์เป็นลบ

(Alexander, Buchholz, 1978) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท และเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของตลาดหุ้นบนพื้นฐานความเสี่ยง โดยทำการศึกษารายบริษัท วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ คือ แบบจำลองการถดถอยในการกำหนดราคาหลักทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของตลาดหุ้น และนอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงของหุ้น กับระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และพบว่าในตลาดที่มีประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการของบริษัท จะสะท้อนให้เห็นถึงราคาหุ้นในปัจจุบัน ดังนั้น ผลกระทบเชิงบวกหรือเชิงลบที่มีความเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม จะสะท้อนทันทีในราคาหุ้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการศึกษาครั้งนี้ ไม่มีความแตกต่างกันมากในเรื่องผลตอบแทนของหุ้นและความเสี่ยง

(Healy et al. 1999) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของหุ้นกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างคือบริษัทที่มีการจัดอันดับจำนวน 97 บริษัท

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีเพิ่มขึ้นส่งผลต่อผลตอบแทนของหุ้น และสภาพคล่องของหุ้น โดยผลการศึกษาที่มีตัวแปรควบคุม คือ การ

เจริญเติบโตของบริษัท ขนาดของบริษัท ความเสี่ยง แม้ว่าจะยากในการหาข้อสรุปที่แท้จริง แต่ผล การศึกษานี้สอดคล้องกับการคาดการณ์รูปแบบการเปิดเผยว่า การเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การทบทวนการประเมินมูลค่าที่สูงขึ้นของหุ้น บริษัท ตัวอย่าง เพิ่มสภาพคล่องหุ้นและสร้าง เพิ่มเติมดอกเบี้ยสถาบันและนักวิเคราะห์ในหุ้น

(Jizi, Nehme และ Salama 2015) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความครอบคลุมของเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในรายงาน ประจำปีนั้น มีผลต่อราคาหุ้นหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือกลุ่มธุรกิจธนาคาร จำนวน 107 ธนาคาร วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์คือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณภาพนั้น มีผลต่อ ราคาหุ้นของธนาคาร และนอกจากนี้ยังพบว่า ยังมีการเปิดเผยในส่วนของเนื้อหาที่ย่อมส่งผลต่อ ข่าวสารของราคาหุ้นมากตามไปด้วย เพราะผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าว ใช้ในการพิจารณา แนวทางการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพ จึงสัมพันธ์ กับราคาหุ้น และหากธนาคารมีการเปิดเผยเนื้อหาที่เป็นในทิศทางบวก ย่อมส่งผลให้ภาพลักษณ์ของ ธนาคารนั้น ดีตามราคาหุ้นของธนาคารจึงสูง หากในทางกลับกันธนาคารไม่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่าง มีคุณภาพ หรือเนื้อหาของ การเปิดเผยข้อมูลในเชิงลบ ย่อมส่งผลให้ราคาหุ้นนั้นลดลง ซึ่งการ เปิดเผยเนื้อหา ที่มีความครอบคลุมของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยลดความไม่ สมดุลของข้อมูล และความไม่แน่นอนของข้อมูล ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งของหน่วยงาน และเพิ่ม ราคาหุ้น

สมมติฐานในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสร้างสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

จากแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่ออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการของไทย ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมดของ หลักการสากล ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ISO 26000 และ UN Global Compact ได้กล่าวถึงการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างคุณประโยชน์แก่ธุรกิจได้ อาทิ สามารถลดข้อขัดแย้งระหว่างกิจการกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ ลงได้ และเป็นเหตุให้ธุรกิจสามารถ

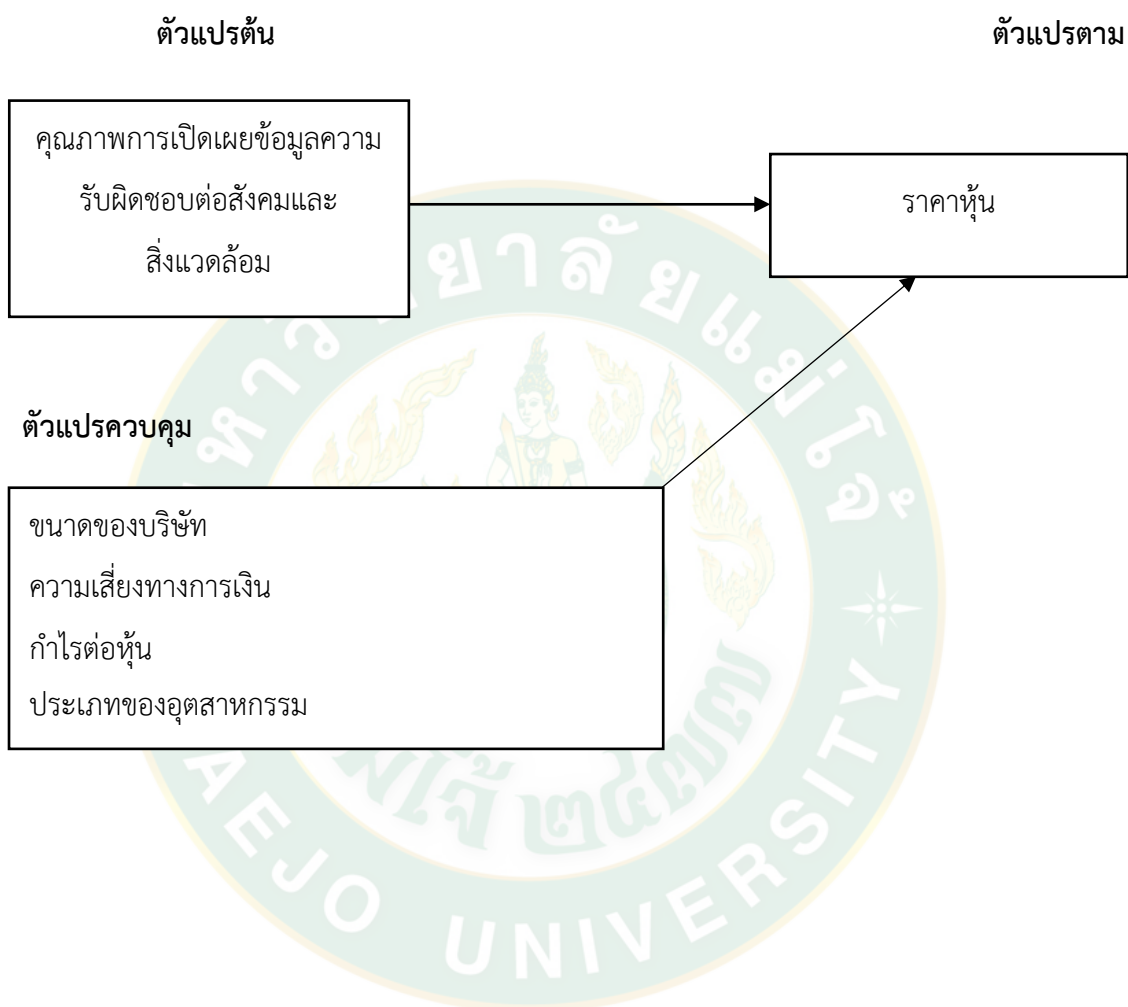
ทุ่มเทเวลาในการสร้างผลกำไร โดยที่ไม่เกิดความชะงัก กำไรหรือความมั่งคั่งที่เกิดแก่ผู้ถือหุ้น มีความชอบธรรม เพราะไม่ได้สร้างผลเสียไว้เบื้องหลังให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือแก่กิจการ ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น ขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในตลาดหุ้น เมื่อนักลงทุนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม นักลงทุนจะใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ ในการประกอบการตัดสินใจซื้อขายหุ้น ส่งผลให้ราคาหุ้นมีการเปลี่ยนแปลงต่อข้อมูลข่าวสารนั้น สอดคล้องกับ ทฤษฎีตัวแทน กล่าวว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เท่าเทียมกันช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง อันเนื่องมาจากปัญหาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกันลงได้ โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลนั้นส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ในการซื้อขายหุ้น ข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพมาก ทฤษฎีการส่งสัญญาณ กล่าวว่า เมื่อธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอ เสมือนเป็นการส่งสัญญาณให้ตลาดหุ้น ได้รับทราบถึงการลดความเสี่ยงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจจัดเป็นสิ่งที่ดี ส่งผลต่อนักลงทุนและราคาหุ้นของบริษัท ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย กล่าวว่า องค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงบริษัทได้ จึงเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีของบริษัท เมื่อถึงคราววิกฤติ บริษัทที่มีบทบาทแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง จะได้รับการสนับสนุนจากลูกค้ามากกว่า บริษัทที่ไม่ทำอะไรเพื่อสังคมและเพื่อสิ่งแวดล้อมเลย (เกษชนก เมฆเจริญ, 2555) งานวิจัยในอดีตพบว่า และนักลงทุนในปัจจุบันได้นำหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มาพิจารณาในการตัดสินใจลงทุนด้วย เพราะไม่เพียงแต่นักลงทุนพึงพอใจต่อคุณค่าที่ได้รับจากการลงทุนในกิจการที่จะสร้างผลดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมีนักลงทุนบางกลุ่มเชื่อว่าการลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น (อัญญา ชันธวิทย์, 2552) การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดี ผลตอบแทนที่ดีสร้างความน่าเชื่อถือแก่นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ได้รับผลกระทบ (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หากธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นการส่งข่าวสารที่มีความเท่าเทียมและเพียงพอไปยังตลาดหุ้น เมื่อมีข้อมูลเข้าไปในตลาดหุ้นแล้ว นักลงทุนต่าง ๆ ย่อมรับทราบและนำข้อมูลดังกล่าวใช้ในการร่วมตัดสินใจลงทุนในหุ้นของธุรกิจนั้น ๆ การตัดสินใจลงทุนในครั้งนี้ ย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นด้วย เพราะนักลงทุนมีความเชื่อว่า การลงทุนในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะช่วยในเรื่องของผลกำไรที่ดีตามมา จึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H1 : คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับราคาหุ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด และสมมติฐานได้ ดังนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI มีการออกแบบการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. การรวบรวมข้อมูล
3. การพัฒนาเครื่องมือ
4. การวัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ที่มีรายชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2559- 2560 จำนวนทั้งสิ้น 320 บริษัท (ข้อมูลเผยแพร่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2560 จากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.set.or.th)

2. กลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยในครั้งนี้ ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรที่กำหนดไว้โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ ไม่เป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมการเงิน เนื่องจาก กลุ่มดังกล่าวมีข้อบังคับในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินที่แตกต่างไปจากบริษัทอื่นๆ (เกษมชนก เมฆเจริญ, 2555) กิจการที่เข้าข่ายถูกเพิกถอน และกิจการที่มีข้อมูลทางการบัญชีและการเงินไม่สมบูรณ์ ดังนั้น จึงได้ตัวอย่างที่นำมาศึกษาจำนวน 224 บริษัท

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายการ		จำนวนตัวอย่าง (บริษัท)
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI		320
หัก กลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน	20	
กิจการที่เข้าค่ายถูกเพิกถอน	62	
กิจการที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์	14	96
จำนวนตัวอย่างในการศึกษา		224

การรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แหล่งข้อมูลได้มาจากระบบฐานข้อมูลฉบับออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Market Analysis and Reporting tool : SETSMRT) และเว็บไซต์ฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Set.or.th) ดังนี้

1. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กำไรต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี (Form 56-2) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (Form 56-1) และรายงานความยั่งยืน

2. ราคาหุ้น เก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ (Siamchart.com) โดยใช้ราคาปิดของหุ้น ณ วันที่ 31 พฤษภาคม ของปีถัดไป เพราะเป็นวันสุดท้ายที่ กลต. กำหนดให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องทำการจัดส่งรายงานประจำปี (เกษชนก เมฆเจริญ, 2555)

การพัฒนาเครื่องมือ

งานวิจัยนี้ทำการพัฒนาเครื่องมือ ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index) เพื่อใช้ในการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีขั้นตอนการพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. ทำการพัฒนาขึ้นมาใหม่จากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้เกิดความครอบคลุมเนื้อหาที่จะใช้วัดคุณภาพ รวมถึงความเหมาะสมสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการพัฒนามาจากแนวทางการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นแนวทางที่ออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ทำการครอบคลุมเนื้อหาในแปดประเด็น ได้แก่

- 1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
- 2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- 3) การเคารพสิทธิมนุษยชน
- 4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
- 5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
- 6) การดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม
- 7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม
- 8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม

จากนั้นได้ทำการจัดทำในรูปแบบของกระดาษทำการ โดยรายการในกระดาษจะถูกแบ่งเป็นรายการหลัก รายการรอง ซึ่งรายการหลักจะเป็นรายการที่ครอบคลุมรายการรอง ที่เกี่ยวข้องไว้ทั้งหมด

2. ทำการให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อขอความคิดเห็น เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องเหมาะสม และความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

การวัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเจาะจงเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรต้นในงานวิจัยนี้ คือ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในการวัดคุณภาพการเปิดเผย จะวัดจากการครอบคลุมในรายละเอียดหรือ Comprehensiveness ของแต่ละรายการ ซึ่งข้อมูลคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะวัดในรูปแบบของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index)

โดยรายการในกระดาษทำการจะประกอบด้วยรายการ ที่ต้องทำการเปิดเผยทั้ง 8 หมวด ซึ่งทั้ง 8 หมวดจะประกอบด้วย รายการหลัก (Main items) และรายการรอง (Sub items) ซึ่งรายการหลัก จะเป็นหัวข้อใหญ่ที่ครอบคลุมรายการรองไว้ รายการรองคือรายละเอียด หรือความลึกของรายการหลัก ที่แต่ละบริษัททำการเปิดเผย เนื่องจากคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะพิจารณาจากความครอบคลุม ในรายละเอียดและความลึกของแต่ละรายการที่เปิดเผย

หากบริษัทมีการเปิดเผยในรายละเอียดรายการหนึ่ง ๆ มากขึ้นบริษัทก็จะได้รับคะแนนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้กิจการมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในระดับที่สูงขึ้น

การให้คะแนน หากมีรายการที่เปิดเผยจะให้ 1 คะแนน แต่ถ้าหากไม่มีการการเปิดเผย ข้อมูลดังกล่าวจะให้ 0 คะแนน ของแต่ละรายการ ซึ่งก็คือ รายการหลัก (Main items) และ รายการรอง (Sub items) คุณภาพในที่นี้จะวัดโดยการให้คะแนนจากความละเอียด และความลึก ของแต่ละรายการ นั่นคือ หากรายการหลักใดมีรายละเอียดในส่วนของการรองมาก จะทำให้ ได้รับคะแนนสูง

โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 คะแนน หากมีรายการที่เปิดเผยในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม
- 0 คะแนน หากไม่มีรายการที่เปิดเผยในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

โดยวิธีการคำนวณดัชนีจะใช้ตามงานวิจัยของ (ศุภกันยา ห้วยผัด, 2550) ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการ ที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

$$\text{Corporate Social Disclosure quality Index} = \frac{AS}{TS} \quad \text{ดังนั้น } 0 \leq \text{Dis Index} \leq$$

โดยที่ AS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ (Actual Scores)

TS = คะแนนรวมทั้งหมดของรายการในกระดาษทำการ (Total Scores)

การคำนวณหาดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดย จะนำคะแนนรวมของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทที่ได้รับจริง มาหารด้วยคะแนนรวมทั้งหมดของ รายการในกระดาษทำการคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้น ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจะอยู่ใน รูปของเปอร์เซ็นต์ ของปริมาณรายละเอียดของข้อมูลที่บริษัทมีการเปิดเผยจริง ต่อปริมาณ รายละเอียดทั้งหมดในกระดาษทำการ ซึ่งนั่นหมายความว่าหากได้คะแนนสูง คือมีคุณภาพมาก โดย รายการที่นำมาคำนวณจะไม่รวมรายการที่มีการเปิดเผยซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง

ตัวแปรตาม

ราคาหุ้น เมื่อบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพแล้ว อาจเป็นทางเลือกให้นักลงทุนทราบและตัดสินใจที่จะลงทุน จึงเกิดการดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนในบริษัทได้มาก ซึ่งอาจส่งผลในการปรับตัวสูงขึ้นของราคาหุ้น

ตัวแปรตามในงานวิจัยนี้ คือ ราคาหุ้นซึ่งจะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI ซึ่งเป็นราคาปิด ณ วันที่ 31 พฤษภาคม ของปีถัดไปในปี เพราะเป็นวันสุดท้ายที่ กสท. กำหนดให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องทำการจัดส่งรายงานประจำปี

ตัวแปรควบคุม

ขนาดของบริษัท (Size)

บริษัทมีการปฏิบัติการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน โดยบริษัทขนาดใหญ่ย่อมมีการปฏิบัติ และความใส่ใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่มีบุคลากร เครื่องมือ ระบบข้อมูลทางการบัญชีพร้อมกว่าบริษัทขนาดเล็ก ยุพิน มีใจเจริญ (2562) นอกจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่ย่อมสร้างผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก ฉะนั้นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ย่อมมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก

ข้อต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก

วัดจากลอการิทึมธรรมชาติ (Natural Logarithm) ของยอดสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย โดยรวบรวมข้อมูลจากสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI

รวบรวมข้อมูลขนาดบริษัท (Size) ใช้สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย โดยที่

$$\text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ต้นปี} + \text{สินทรัพย์ปลายปี}}{2}$$

ความเสี่ยงทางการเงิน (Leverage Financial)

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนของบริษัทเป็นเรื่องสำคัญ เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับหนี้สินและทุนของกิจการที่เหมาะสมต่อมูลค่ากิจการ (Abor, 2005) บริษัทที่มีความยืดหยุ่นทางการเงินหรือมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ จะมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำจะมีความสามารถระดมทุนเพื่อเพิ่มยอดขายทำให้ผลประกอบการดีขึ้น มีความเข้มแข็งของกระแสเงินสด ส่งผลต่อมูลค่ากิจการ

ที่สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันหากไม่มีความยืดหยุ่นทางการเงิน หรือมีความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการระดมทุน และความสามารถในการชำระหนี้จะต่ำลง ส่งผลต่อมูลค่าของกิจการที่ต่ำลง ดังนั้น ปัจจัยความเสี่ยงทางการเงินที่ต่ำจะทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น

ในครั้งนี้จะใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity Ratio : D/E) เป็นตัววัดค่าของ ความเสี่ยงทางการเงินดังนี้

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity Ratio : D/E)

อัตราส่วนนี้ จะแสดงถึงโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจ ประกอบไปด้วยหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นเท่าไร ซึ่งถ้าหากสัดส่วนหนี้สินมีสูงมากเท่าไร ก็แสดงว่าธุรกิจมีความเสี่ยงสูงในการดำเนิน ธุรกิจและความสามารถในการกู้ยืมเงินใหม่ เพื่อรักษาสภาพคล่องจะต่ำ โอกาสที่ธุรกิจจะเกิดปัญหา ถูกฟ้องล้มละลายก็อาจจะเป็นไปได้ หากไม่สามารถจัดหาเงินทุนหมุนเวียนหรือเพิ่มทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นได้(เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555)

$$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} = \text{เท่า}$$

กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS)

(Ball and Brown (1968) อังนิน (ยุพิน มีใจเจริญ : 2562) กำไรทางบัญชีซึ่งวัดด้วยกำไรต่อหุ้น (EPS) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ตามแต่ละช่วงเวลาได้ ซึ่งพบว่าเมื่อมีการประกาศกำไรทางบัญชีที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ผลตอบแทนเกินปกติเพิ่มขึ้น ในขณะที่มีการประกาศกำไรลดลง ทำให้ผลตอบแทนปกติลดลง ดังนั้น จึงถือว่าอัตราส่วนกำไรสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ได้ นักลงทุนรายย่อยส่วนใหญ่ตัดสินใจลงโดยพิจารณาจากกำไรต่อหุ้น เนื่องจากเป็นอัตราส่วนที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน เช่น ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นต้น

ดังนั้น กำไรต่อหุ้นเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น หรือส่วนกำไรสุทธิแบ่งเฉลี่ยให้แก่หุ้นสามัญแต่ละหุ้นของบริษัท แสดงให้เห็นถึงกำไรของบริษัทเมื่อเทียบกับจำนวนหุ้นทั้งหมด สามารถคำนวณได้โดยการนำกำไรสุทธิต่อรอบ 12 เดือนล่าสุดเป็นตัวตั้ง แล้วหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น จึงสามารถวัดค่าได้ ดังนี้

$$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}} = \text{บาท/หุ้น}$$

ชนิดของอุตสาหกรรม (Industry Type)

การดำเนินธุรกิจภายใต้อุตสาหกรรมที่ต่างกัน จะมีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีระดับความรุนแรงที่ต่างกัน อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาก ย่อมมีการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ แตกต่างจากบริษัทที่ทำอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อย (พิมพ์ลภัส ชาญสมิง, 2553)

ตัวแปรของอุตสาหกรรมจะกำหนดเป็น Dummy Variable จากเดิม 7 กลุ่มอุตสาหกรรม แต่เมื่อทำการสุ่มตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) จึงเหลือเหลือ 6 กลุ่มอุตสาหกรรม (ไม่รวมอุตสาหกรรมการเงิน) ดังนี้

1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2. ทรัพยากร
3. เทคโนโลยี
4. สินค้าอุตสาหกรรม
5. สินค้าอุปโภคบริโภค
6. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบริษัทตัวแปรในสมการทดสอบและทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในครั้งนี คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป

$$P_{it} = \beta_0 + \beta_1 DQ_{it} + \beta_2 EPS_{it} + \beta_3 SIZE_{it} + \beta_4 D/E_{it} + \beta_5 AGRO_{it} + \beta_6 RESOURC_{it} + \beta_7 TECH_{it} + \beta_8 INDUS_{it} + \beta_9 PROPCON_{it} + \beta_{10} CONSUMP_{it} + \epsilon_{it}$$

โดยที่

P_{it}	=	ราคาหุ้น
DQ_{it}	=	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล
EPS_{it}	=	กำไรต่อหุ้น
$SIZE_{it}$	=	ขนาดของบริษัท
D/E_{it}	=	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน
$AGRO_{it}$	=	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
$RESOURC_{it}$	=	ทรัพยากร
$TECH_{it}$	=	เทคโนโลยี
$INDUS_{it}$	=	สินค้าอุตสาหกรรม
$PROPCON_{it}$	=	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
$CONSUMP_{it}$	=	สินค้าอุปโภคบริโภค

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์การศึกษา

บทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณภาพการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ส่วนที่ 1 คุณภาพการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

ผลการศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถแบ่งนำเสนอออกเป็น 2 รูปแบบ คือ คุณภาพการเปิดเผยในภาพรวม และคุณภาพการเปิดเผยในแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ค่าสถิติคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมใน

ภาพรวม

ผลการศึกษาสถิติคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกระดาษทำการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจะนำเสนอในภาพรวมจำนวน 2 ปี คือ 2559-2560 สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล	0.01	0.80	0.79	0.10

หมายเหตุ N = 224 บริษัท

จากตารางที่ 2 พบว่าบริษัทจดทะเบียน มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ.2560 เฉลี่ยร้อยละ 79 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 10 โดยมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 1 และ คะแนนสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 80

ผลการศึกษาคูณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกระดาษทำการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจะนำเสนอในภาพรวมแบบรายปี พ.ศ. 2559 และ ปี พ.ศ. 2560 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมแบบรายปี (ปี 2559-2560)

ปี	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2559	0.02	0.43	0.41	0.09
2560	0.01	0.51	0.50	0.10
รวม	0.01	0.80	0.79	0.10

หมายเหตุ N = 112 บริษัท

จากตารางที่ 3 พบว่า บริษัทจดทะเบียน มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 เฉลี่ยบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 41 และร้อยละ 50 ตามลำดับ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในปี พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9 และร้อยละ 10 โดยมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำสุดในปี พ.ศ.2559 และ พ.ศ. 2560 คือ 0.02 และ 0.01 คุณภาพการเปิดเผยสูงสุดในปี พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560 อยู่ที่ร้อยละ 43 และร้อยละ 51 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในภาพรวมนั้นค่าเฉลี่ยบริษัทจดทะเบียนมีแนวโน้มคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ.2560 เพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ.2559 จำนวนร้อยละ 9 ค่าสูงสุดในปี พ.ศ.2560 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2559 เฉลี่ยร้อยละ 8 และค่าต่ำสุดในปี พ.ศ.2560 นั้นน้อยกว่า ปี พ.ศ.2559 ร้อยละ 1 แสดงให้เห็นว่าในปี พ.ศ. 2560 นั้นมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาคคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม โดยวิธีการนับคะแนนจากกระดาษทำการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2560 แยกตามประเภทอุตสาหกรรมสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมปี 2559 - 2560 แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.07	0.51	0.44	0.13
ทรัพยากร	0.05	0.47	0.42	0.12
เทคโนโลยี	0.04	0.17	0.13	0.04
บริการ	0.01	0.40	0.39	0.09
สินค้าอุตสาหกรรม	0.04	0.42	0.38	0.09
สินค้าอุปโภคบริโภค	0.03	0.41	0.38	0.10
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.04	0.35	0.31	0.08
รวม	0.06	0.34	0.31	0.09

หมายเหตุ N = 224 บริษัท

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.13 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.07 – 0.51 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทรัพยากร มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.05 – 0.47 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มบริการ มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.09 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.01 – 0.40 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.09 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.42 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.10 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.03 – 0.41 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีคะแนนคุณภาพ

การเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.08 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.35 สุดท้าย ได้แก่ กลุ่มเทคโนโลยี มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.04 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.17

แสดงให้เห็นว่า บริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีแนวโน้มคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน แต่ในลักษณะที่คะแนนไม่แตกต่างกันมากนักจะมีเพียงกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจนอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีไม่ได้ผลิตสินค้าเอง แต่จะเป็นการนำเข้าเป็นส่วนใหญ่จึงมีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อย จึงมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อย

ผลการศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม โดยวิธีการนับคะแนนจากกระดาษทำการวัดคุณภาพ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมแบบรายปี ในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 แยกตามประเภทอุตสาหกรรม สรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม
รายปี (พ.ศ.2559 - พ.ศ. 2560)

กลุ่มอุตสาหกรรม	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล										
	ค่าต่ำสุด		ค่าสูงสุด		ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน				
	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	
เกษตรและอุตสาหกรรม											
อาหาร	0.07	0.07	0.43	0.51	0.36	0.44	0.12	0.14			
ทรัพยากร	0.05	0.08	0.42	0.47	0.37	0.39	0.11	0.13			
เทคโนโลยี	0.04	0.07	0.15	0.17	0.11	0.10	0.04	0.03			
บริการ	0.02	0.01	0.36	0.40	0.34	0.39	0.08	0.10			
สินค้าอุตสาหกรรม	0.05	0.04	0.40	0.42	0.35	0.38	0.08	0.09			
อุปกรณ์บริโภค	0.09	0.03	0.36	0.41	0.27	0.38	0.09	0.11			
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.04	0.10	0.34	0.35	0.30	0.25	0.08	0.07			

ผลการศึกษาคูณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมโดยวิธีการนับคะแนน จากกระตาดำทำการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมแบบรายปี ในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 แยกตามประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม สรุปผลได้ ดังนี้

จากตารางที่ 5 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.36 และ 0.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.12 และ 0.14 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.07 – 0.43 และ 0.07 – 0.51 รองลงมาได้แก่ กลุ่มทรัพยากร มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 และ 0.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.11 และ 0.13 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.05 – 0.42 และ 0.08 – 0.47 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มบริการ มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 และ 0.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.08 และ 0.10 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.02 – 0.36 และ 0.01 – 0.40 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.35 และ 0.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.08 และ 0.09 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.05 – 0.42 และ 0.04 – 0.42 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.27 และ 0.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.09 และ 0.11 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.09 – 0.36 และ 0.03 – 0.41 ต่อมา ได้แก่ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.30 และ 0.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.08 และ 0.07 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.34 และ 0.10 และ 0.35 สุดท้าย ได้แก่ กลุ่มเทคโนโลยี มีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.11 และ 0.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.04 และ 0.03 มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0.04 – 0.15 และ 0.07 – 0.17

ซึ่งจากการศึกษาข้างต้น จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าแต่ละบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม มีการตื่นตัวมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในทุกปี เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และ กลุ่มทรัพยากร มีแนวโน้มของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจากปีก่อน

1.2 คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละหมวด

ผลการศึกษาคคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละหมวด ทั้ง 8 หมวด โดยวิธีวัดจากคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลนำเสนอในภาพรวมปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560 สรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม

หมวด	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
ประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	0	0.54	0.54	0.10
การต่อต้านทุจริตและคอร์รัปชัน	0	0.77	0.77	0.18
การเคารพสิทธิมนุษยชน	0	0.48	0.48	0.11
ปฏิบัติแรงงานด้วยความเป็นธรรม	0	0.69	0.69	0.15
รับผิดชอบต่อผู้บริโภค	0	0.51	0.51	0.11
รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	0	0.64	0.64	0.11
มีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม	0	0.56	0.56	0.11
การมีนวัตกรรมและเผยแพร่	0	0.83	0.83	0.22

หมายเหตุ N = 224 บริษัท

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละหมวดรายการ สามารถเรียงระดับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ หมวดการเผยแพร่ข่าวสารต่อชุมชนและสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 22 มีค่าคะแนนระหว่างร้อยละ 0 – 83 รองลงมา ได้แก่ หมวดการต่อต้านทุจริตและคอร์รัปชันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 18 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 77 ต่อมา ได้แก่ หมวดการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 15 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 69 ต่อมา ได้แก่ หมวดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 64 ต่อมา ได้แก่ หมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 56 ต่อมา ได้แก่ หมวดการประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 10 มีค่า

คะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 54 ต่อมา ได้แก่ ต่อมา คือ หมวดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 51 และสุดท้ายคือหมวดการเคารพสิทธิมนุษยชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 48

ผลการศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละหมวด ทั้ง 8 หมวด โดยวิธีวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล นำเสนอในรูปแบบเปรียบเทียบ 2 ปี (2559 - 2560) สรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแยกตามหมวดในภาพรวม 2 ปี

หมวด	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล							
	ค่าต่ำสุด		ค่าสูงสุด		ค่าเฉลี่ย		ส่วนเบี่ยงเบน	
	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560
ประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	0	0	0.41	0.54	0.41	0.54	0.10	0.11
การต่อต้านทุจริตและคอร์รัปชัน	0	0	0.72	0.77	0.72	0.77	0.17	0.18
การเคารพสิทธิมนุษยชน	0	0	0.48	0.48	0.48	0.48	0.11	0.12
ปฏิบัติแรงงานด้วยความเป็นธรรม	0	0	0.66	0.69	0.66	0.69	0.15	0.16
รับผิดชอบต่อผู้บริโภค	0	0	0.51	0.50	0.51	0.50	0.11	0.12
รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	0	0	0.52	0.64	0.52	0.64	0.10	0.12
มีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม	0	0	0.56	0.53	0.59	0.53	0.11	0.11
การมีนวัตกรรมและเผยแพร่	0	0	0.83	0.78	0.83	0.78	0.22	0.22

N = 224 บริษัท

จากตารางที่ 7 คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละหมวดรายการ สามารถเรียงระดับความสำคัญของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลจากมากไปน้อยได้ ในปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560 ดังนี้

หมวดการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมต่อชุมชนและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83 และร้อยละ 78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 22 และ ร้อยละ 22 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 83 และ ร้อยละ 0 – 78 รองลงมา ได้แก่ หมวดการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 72 และร้อยละ 77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 17 และ ร้อยละ 18 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 72 และ ร้อยละ 0 – 77 ต่อมา ได้แก่

หมวดการปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66 และร้อยละ 69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 15 และ ร้อยละ 16 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 66 และ ร้อยละ 0 – 69 ต่อมา ได้แก่ หมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 56 และ ร้อยละ 53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 และ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 56 และ ร้อยละ 0 – 53 ต่อมา ได้แก่ หมวดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 52 และร้อยละ 64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 10 และ ร้อยละ 12 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 52 และ ร้อยละ 0 – 64 ต่อมา ได้แก่ หมวดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 51 และร้อยละ 50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 และ ร้อยละ 12 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 51 และ ร้อยละ 0 – 50

ต่อมา ได้แก่ หมวดการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 41 และร้อยละ 54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 10 และ ร้อยละ 11 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 41 และ ร้อยละ 0 – 54 รายการสุดท้าย ได้แก่ หมวดการเคารพสิทธิมนุษยชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 48 และร้อยละ 48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ร้อยละ 11 และ ร้อยละ 12 มีค่าคะแนนระหว่าง ร้อยละ 0 – 48 และ ร้อยละ 0 – 48

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของบริษัทจดทะเบียน MAI

จากการศึกษาในภาพรวมพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มตัวอย่าง มีแนวโน้มของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ยังพบว่า อุตสาหกรรมที่ต่างกันทำให้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลนั้น มีความแตกต่างกันด้วย แสดงว่าแต่ละบริษัทและแต่ละอุตสาหกรรมมีการตื่นตัวใส่ใจในการเปิดเผยข้อมูลมากยิ่งขึ้น เนื่องจากแต่ละอุตสาหกรรมส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อ

สังคมและสิ่งแวดล้อมมากจะมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิดี วัฒนากลาง, (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี, (2555)

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

เนื่องจากงานวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงของการใช้ตัวแบบถดถอยเชิงพหุคูณ (ตามภาคผนวก ก)

1. การแจกแจงปกติของตัวแปร พิจารณาโดยใช้ทฤษฎีลิมิตเข้าส่วนกลาง (Central Limit Theorem : CLT) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่า ภายใต้การกระจายตัวแบบปกติหรือกระจายตัวไม่ปกติของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น จะทำให้มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การกระจายปกติ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาด N มากกว่า 30 (Islam, 2018) จะทำให้ค่าเฉลี่ยมาตรฐานของประชากรและค่าเฉลี่ยมาตรฐานของตัวอย่างมากกว่า 30 คือ 224 ตัวอย่าง จึงถือว่าจำนวนตัวอย่างมีจำนวนมากพอที่ทำให้การกระจายค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง มีแนวโน้มใกล้เคียงกับการกระจายแบบปกติ

2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) โดยพิจารณาค่า Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าไม่เกิน 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน (Hair et al.,2010) ผลการทดสอบค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 1.129 – 3.078 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตัวแปรกลุ่มอุตสาหกรรม (IND) เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Dummy Variable) จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ แต่อย่างไรก็ตามจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากลักษณะของข้อมูลเชิงกลุ่ม และข้อมูลเชิงปริมาณมีลักษณะแตกต่างกัน (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555) (ตามภาคผนวกที่ ก)

3. ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตาม มีการกระจายปกติ (Test of Normality) โดยพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนจากรูปกราฟฮิสโตแกรม หากกราฟฮิสโตแกรมมีการกระจายปกติ แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามมีการกระจายปกติ (Hair et al.,2010) จากรูปภาพผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรมีการกระจายปกติ (ตามภาคผนวก ก)

4. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนคงที่ (Homoscedasticity) โดยพิจารณาแผนภาพการกระจาย Scatter Plot หากค่าความคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงใกล้เคียงศูนย์ หรือมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงแคบไม่เกิน ± 2 แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์นั้น เป็น

ค่าคงที่ (Hair et al., 2010) ซึ่งจากรูปภาพแสดงให้เห็นว่า ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนคงที่ (ตามภาคผนวกที่ ก)

5. ค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน (Autocorrelation) โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson หากค่า Durbin-Watson มีค่าอยู่ในช่วง 1.5 - 2.50 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน (Hair et al., 2010) ซึ่งจากตัวแบบ มีค่า Durbin-Watson อยู่ระหว่าง 2.113 และ 2.143 จึงสรุปได้ว่า ความคลาดเคลื่อนแต่ละตัวเป็นอิสระกัน (ตามภาคผนวกที่ ก)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis)

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูงหรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา Multicollinearity ด้วยสถิติความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
MAI และตัวแปรควบคุมในสมการทดสอบ

	Score	Size	Group1	Group2	Group3	Group4	Group5	Group6	Group7	Group8	D/E	EPS	VIF
Price	0.150*	0.033	0.136*	0.089	0.131	0.188**	0.129	0.169*	0.042	0.107	-0.192**	0.739**	
Score	1	0.122	0.679**	0.569**	0.395**	0.809**	0.750**	0.758**	0.529**	0.475**	0.148*	-0.015	1.129
Size		1	0.026	0.160*	0.128	0.123	0.115	0.178**	0.034	0.014	0.376**	0.218**	1.798
Group1			1	0.420**	0.415**	0.613**	0.617**	0.522**	0.218**	0.271**	-0.031	-0.127	2.260
Group2				1	0.229**	0.401**	0.363**	0.391**	0.270**	0.210**	0.133*	0.045	1.515
Group3					1	0.328**	0.305**	0.268**	0.081	0.171*	-0.09	0.01	1.367
Group4						1	0.679**	0.969**	0.372**	0.298**	0.065	0.009	3.078
Group5							1	0.562**	0.287**	0.340**	0.148*	-0.109	2.434
Group6								1	0.403**	0.337**	0.140*	0.044	2.199
Group7									1	0.284**	0.076	0.012	1.211
Group8										1	-0.025	-0.055	1.155
D/E											1	-0.045	1.388
EPS												1	1.169

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

โดยที่

Score =	จำนวนคะแนนการเปิดเผยข้อมูลในดัชนี
Price =	ราคาหุ้น
Size =	ขนาดของบริษัท
Group1 =	หมวดการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม
Group2 =	หมวดการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน
Group3 =	หมวดการเคารพสิทธิมนุษยชน
Group4 =	หมวดการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
Group5 =	หมวดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
Group6 =	หมวดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
Group7 =	หมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม
Group8 =	หมวดการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม
D/E =	ความเสี่ยงทางการเงิน
EPS =	ความสามารถในการทำกำไร

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 มีจำนวน 9 คู่ ซึ่งมี 2 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

ราคาหุ้นมีความสัมพันธ์กับดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.150 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษายังพบว่าความเสี่ยงทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.148 และพบว่า ราคาหุ้นมีความสัมพันธ์กับรายการปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม และราคาหุ้นมีความสัมพันธ์กับรายการการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.136 และ 0.169 ตามลำดับ ขนาดบริษัทมีความสัมพันธ์กับรายการการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน รายการการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.160 รายการการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.133 การเคารพสิทธิมนุษยชนมีความสัมพันธ์กับรายการการนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.171 รายการความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.148 และรายการการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงทางการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.140

การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอย เป็นการศึกษาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร ตั้งแต่สองตัวขึ้นไปโดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะประมาณหรือพยากรณ์ค่าของตัวแปรตามจากตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยหลังจากที่ทำการตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแล้ว จะนำข้อมูลตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม มาทำการวิเคราะห์ความถดถอย เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และเวดลิ่งเวดลุ่มกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในภาพรวมปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2560

รายการ	ราคาหุ้น		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	ถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.099	0.287	3.827	0.000
คะแนนการเปิดเผย (DQ)	0.229	0.282	0.810	0.419
ขนาดบริษัท (SIZE)	-0.040	0.084	-0.474	0.636
ความเสี่ยงทางการเงิน (D/E)	0.018	0.068	0.272	0.786
กำไรต่อหุ้น (EPS)	0.541	0.043	12.674	0.000*
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.140	0.101	1.382	0.169
ทรัพยากร	-0.151	0.100	1.508	0.134
เทคโนโลยี	0.049	0.130	0.380	0.704
สินค้าอุตสาหกรรม	-0.039	0.061	-0.650	0.517
อุปโภคบริโภค	0.050	0.084	0.601	0.549
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	-0.051	0.086	-0.586	0.558
Sig. F = 0.000 R = 0.758 R ² = 0.575 Adjusted R ² = 0.546				

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาค่าสถิติของสมการทดสอบ (Model) พบว่าความน่าจะเป็นของผลทดสอบหรือ Sig. F อยู่ที่ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สรุปได้ว่า มีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R² ได้ว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นได้ร้อยละ 54.60

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต้น

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.229$, S.D. = 0.282 , P-value = 0.419)

จากการศึกษาในภาพรวมพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI การที่ราคาหุ้นของบริษัทจะสูงหรือจะต่ำนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจากการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อราคาหุ้น ผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิติ วัฒนากลาง (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ซึ่งพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

โดยการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น จะให้เห็นผลตอบรับหรือผลตอบแทนกลับมาต้องใช้เวลาในระยะยาว ซึ่งหากต้องการทราบผลกำไรในระยะสั้นอาจทำให้ข้อมูลไม่เหมาะสม นอกจากนี้ต่อให้การเปิดเผยจะมีคุณภาพมากเพียงใดแต่โดยส่วนมากจะเป็นการบังคับให้เปิดตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้ลงทุนไม่มีความสนใจที่จะลงทุนหรือใช้ข้อมูลดังกล่าวในการร่วมพิจารณาซื้อขายหรือครอบครองหุ้น และนอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท หรือแม้แต่ผลตอบแทนและกำไรของบริษัท นักลงทุนจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ได้ในแง่ของการลงทุน (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555) สอดคล้องกับทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพระดับปานกลางกล่าวว่า ราคาหลักทรัพย์ในอดีตจะสะท้อนอยู่ในราคาหลักทรัพย์ในปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะจะสะท้อนอยู่ในราคาหลักทรัพย์เช่นกัน ดังนั้นจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวมาช่วยในการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดการเงินได้ เช่นเดียวกันเมื่อมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมออกสู่สาธารณะทุกคนมีการรับรู้ข่าวสารอย่างเท่าเทียม และด้วยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นผลเชิงบวกในระยะยาว (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555) นักลงทุนระยะสั้นจึงไม่สามารถหากำไรเกินปกติจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะนี้ได้ จึงไม่เกิดการนำข้อมูลครั้งนี้ใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุน

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุม

กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับราคาหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.541$, S.D. = 0.043 , P- value = 0.000)

ขนาดบริษัท (Size)

ขนาดบริษัท มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับราคาหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = -0.040$, S.D. = 0.084 , P - value = 0.636)

ความเสี่ยงทางการเงิน

ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (D/E) เป็นตัววัด พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.018$, S.D. = 0.068, P- value = 0.786)

ประเภทอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.140$, S.D. = 0.101 , P - value = 0.169) กลุ่มทรัพยากรไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.151$, S.D. = 0.100 , P- value = 0.134) กลุ่มเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.049$, S.D. = 0.130 , P- value = 0.704) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.039$, S.D. = 0.068 , P- value = 0.517) กลุ่มอุปโภคบริโภคไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.050$, S.D. = 0.084, P- value = 0.549) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.051$, S.D. = 0.086 , P - value = 0.558)

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยแบ่งเป็นหมวดรายการ ในภาพรวม ปี 2559-2560

รายการ	ราคาหุ้น		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาด		
	ถดถอย	เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่	1.218	0.298	4.087	0.000
การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม	0.194	0.346	0.560	0.994
การต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน	-0.042	0.173	-0.241	0.698
การเคารพสิทธิมนุษยชน	0.158	0.232	0.681	0.465
การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม	0.246	0.271	0.906	0.364
ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	0.004	0.327	0.013	0.841
การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	0.067	0.359	0.188	0.636
การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม	-0.524	0.234	-2.241	0.027*
การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม ต่อชุมชนและสังคม	0.011	0.113	0.97	0.923
ขนาดบริษัท	-0.065	0.087	-0.752	0.453
ความเสี่ยงทางการเงิน	0.030	0.072	0.420	0.675
กำไรต่อหุ้น	0.552	0.045	12.363	0.000*
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.140	0.108	1.302	0.195
ทรัพยากร	-0.117	0.106	-1.106	0.271
เทคโนโลยี	0.077	0.132	0.582	0.561
สินค้าอุตสาหกรรม	-0.064	0.063	-1.007	0.316
อุปโภคบริโภค	0.048	0.087	0.549	0.584
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	-0.048	0.088	-0.544	0.588
Sig. F = 0.000 R = 0.773 R ² = 0.597 Adjusted R ² = 0.552				

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่าความน่าจะเป็นของผลทดสอบหรือ Sig. F อยู่ที่ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เมื่อพิจารณาจากค่า Adjusted R² ได้ว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุมสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นได้ร้อยละ 55.20

หมวดรายการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 1 การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.194$, S.D. = 0.346 , P - value = 0.994)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรมกับราคาหุ้น ถึงแม้ว่าหมวดดังกล่าวจะมีคะแนนคุณภาพการเปิดเผยมากกว่าหมวดอื่น แต่นักลงทุนไม่สามารถดึงข้อมูลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหมวดการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม อาจมีลักษณะสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งบางรายการก็จำเป็นจะต้องมีการกล่าว และเปิดเผยรายละเอียดมาก เพื่อเป็นการให้ทราบว่าทางบริษัทมีการประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรมเพียงใด ดังนั้น ในหมวดดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนถึงการประกอบกิจการที่มีความสุจริต เป็นธรรมมากกว่า แต่ไม่ได้สะท้อนถึงผลของการดำเนินงานของบริษัท หรือแม้แต่ผลตอบแทนและกำไรของบริษัท นักลงทุนจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าว ให้เกิดประโยชน์ได้ในแง่ของการลงทุน (พรวิติ วัฒนากลาง , 2552)

ดังนั้นนักลงทุนอาจมองว่า การเปิดเผยข้อมูลในหมวดการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม ไม่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาในการตัดสินใจเลือกซื้อ ขาย หรือถือครองหุ้นได้

หมวดที่ 2 การต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การต่อต้านการทุจริต และ คอร์รัปชัน มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.042$, S.D. = 0.173 , P - value = 0.698)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันกับราคาหุ้น สาเหตุเพราะรายการในหมวดดังกล่าว ต้องมีการเปิดเผยตามกฎหมายหรือเป็นหลักปฏิบัติบังคับ รวมถึงเป็น

นโยบายที่แต่ละบริษัทต้องกระทำ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าคุณภาพของรายการเปิดเผยในหมวดการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน มีคุณภาพการเปิดเผยอยู่มาก เพราะแต่ละบริษัทต้องการแสดงถึงความโปร่งใสและไม่ทุจริตในการประกอบธุรกิจ หากเป็นในแง่ของกฎหมายจะถือว่ามีความพอ แต่ข้อมูลในหมวดดังกล่าว ไม่ได้สะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรของบริษัท นักลงทุนจึงไม่ใช้ข้อมูลในหมวดการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันมาใช้ในการตัดสินใจได้ (เกษชนก เมฆเจริญ , 2555)

หมวดที่ 3 การเคารพลสิทธิมนุษยชน

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การเคารพลสิทธิมนุษยชน มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.158$, S.D. = 0.232 , P- value = 0.465)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการเคารพลสิทธิมนุษยชนกับราคาหุ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิติ วัฒนากลาง (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ที่ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิทธิมนุษยชน ไม่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

เนื่องจากจากข้อมูลในหมวดดังกล่าว เป็นบทกฎหมายที่ต้องมีการแจ้งให้ทราบ ไม่ได้ทำให้ราคาหุ้นขึ้นหรือตกนั้น มีเนื้อหารายละเอียดภายในหมวดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อบุคคลโดยเท่าเทียมโดยไม่แบ่งชนชั้น สีผิว ศาสนา เคารพในสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ผู้ลงทุนไม่ได้ต้องการจะทราบ หรือไม่มีความจำเป็นในการนำมาพิจารณา ดังนั้นนักลงทุนจึงไม่ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจได้ พิจารณาในการตัดสินใจเลือกซื้อ ขาย หรือการถือครองหุ้นได้ (เกษชนก เมฆเจริญ , 2555)

หมวดที่ 4 การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรมไม่พบความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.246$, S.D. = 0.271 , P - value = 0.364)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรมกับราคาหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรวิติ วัฒนากลาง (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการปฏิบัติแรงงานกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

เนื่องจากประเภทรายการในหมวดดังกล่าวนี้ เกี่ยวกับข้อมูลการจ้างงาน สภาพแวดล้อม และความปลอดภัยในการทำงาน สวัสดิการและการคุ้มครองทางสังคม การฝึกอบรมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นเรื่องของภายในบริษัทที่พึงกระทำอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าข้อมูลในหมวดดังกล่าว จะมีคุณภาพการเปิดเผยมาก ก็ไม่สามารถทำให้ทราบได้ว่าจะทำกำไรได้ หรือได้ผลตอบแทนกลับมาหรือไม่ และไม่เกี่ยวกับการขึ้นหรือลดของราคาหุ้นนักลงทุน จึงไม่นำข้อมูลในหมวดการปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม มาใช้ในการตัดสินใจลงทุนในหุ้น ดังนั้นนักลงทุนจึงมองว่า เรื่อง การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อ ขาย หรือถือครองหุ้นได้ (พรวิที วัฒนากลาง, 2552)

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคร

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภครไม่พบความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.004$, S.D. = 0.327 , P - value = 0.841)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พรวิที วัฒนากลาง (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านประเด็นผู้บริโภครกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

เนื่องจากประเด็นในหมวดดังกล่าว จะกล่าวถึง สุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคร การคุ้มครองผู้บริโภคร การปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคร การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่บริษัทจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภครต่าง ๆ ซึ่งในรายละเอียดไม่ได้กล่าวถึงประเด็นที่ทำให้ราคาหุ้นปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลง (โกวิท อธิวัฒนกุล, 2556)

ดังนั้น นักลงทุนจึงอาจมองว่า ประเด็นคุณภาพในหมวดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภครไม่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อ ขาย หรือถือครองหุ้นได้

หมวดที่ 6 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไม่พบความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.067$, S.D. = 0.359 , P - value = 0.636)

จากการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ พรวิที วัฒนากลาง (2552) และ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ที่พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้าน

สิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

เนื่องจากการใช้จ่ายในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นถึงแม้จะมีผลเชิงบวกในระยะยาว และอาจมองว่าให้ผลตอบแทนกลับมาช้ากว่าการลงทุนไป นอกจากนี้บางประเด็นหรือบางรายการก็จำเป็นต้องมีการเปิดเผยตามที่กฎหมายกำหนดโดยที่หากบริษัทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากก็จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพมากตามไปด้วย ดังนั้น นักลงทุนจึงอาจมองว่าประเด็นในหมวดการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไม่สามารถให้ผลกำไรในระยะสั้นได้ หรือนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อ ขาย หรือถือครองหุ้นได้ (เบญจวรรณ แซ่ลี, 2555)

หมวดที่ 7 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม

ตัวแปรอิสระในแบบของหมวดคุณภาพ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = -0.524$, S.D. = 0.234 , P – value = 0.027)

จากการศึกษาพบความสัมพันธ์ของคุณภาพ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม มีการส่งผลไปในทิศทางตรงกันข้าม (เชิงลบ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิที วัฒนากลาง (2552) ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนและการพัฒนาชุมชน กับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555) ที่พบความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (เชิงบวก)

เนื่องจากในหมวดดังกล่าว จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการร่วมกับชุมชน การบริจาคเงินและสิ่งของ งานการกุศลต่าง ๆ นักลงทุนอาจมองว่าการทำกิจกรรมดังกล่าว เสียค่าใช้จ่ายและทรัพยากรไปโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพราะกลุ่มชุมชนบุคคลนั้นไม่ใช่กลุ่มลูกค้าของบริษัท อาจไม่สามารถทำให้เกิดผลตอบแทนกลับมาได้ในระยะสั้น แต่อาจมีผลในเชิงบวกระยะยาว และนักลงทุนมักมองในผลระยะสั้นมากกว่ายาว ดังนั้นเมื่อนักลงทุนมองว่ากิจกรรมเป็นค่าใช้จ่ายมากกว่าประโยชน์ส่งผลทำให้กำไรระยะสั้นลดลง ดังนั้น นักลงทุนจึงไม่นิยมลงทุนบริษัทที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและสังคมมากจนเกินไป (พรวิที วัฒนากลาง, 2552)

หมวดที่ 8 การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมต่อชุมชนและสังคม

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในหมวดการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมต่อชุมชนและสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.011$, S.D. = 0.113 , P - value = 0.923)

จากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในหมวดการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมต่อชุมชนและสังคม ซึ่งมีการกล่าวถึงการให้ทุนในการคิดค้นนวัตกรรม เพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับชุมชนและสังคม นอกจากนี้ ประเด็นในหมวดดังกล่าวนี้ นักลงทุนอาจไม่ชอบและมองว่าเป็นการเสียค่าใช้จ่ายไปโดยเปล่าประโยชน์ ไม่ได้ผลตอบแทนกลับคืนมาโดยเร็ว หรือสร้างรายได้จากการที่ลงทุนในการมอบทุนการคิดค้นนวัตกรรมขึ้น ซึ่งหากลงทุนไปมากเท่าใดค่าใช้จ่ายในการลงทุนก็จะมากขึ้นเท่านั้น

ดังนั้น นักลงทุนจึงอาจมองว่าประเด็นในหมวดการมีนวัตกรรม และการเผยแพร่นวัตกรรมต่อชุมชนและสังคม ไม่สามารถนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อ ขาย หรือถือครองหุ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุม

กำไรต่อหุ้น (EPS)

กำไรต่อหุ้น มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ($\beta = 0.552$, S.D. = 0.045 , P - value = 0.000)

ขนาดบริษัท (Size)

ขนาดบริษัท (Size) มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.065$, S.D. = 0.072 , P - value = 0.453)

ความเสี่ยงทางการเงิน

ความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งในที่นี้ใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน เป็นตัววัด พบว่า ไม่มีกับราคาหุ้น ($\beta = 0.030$, S.D. = 0.072 , P - value = 0.675)

ประเภทอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.140$, S.D. = 0.108 , P - value = 0.195) ทรัพยากรไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น

($\beta = -0.117$, S.D. = 0.106 , P - value = 0.271) กลุ่มเทคโนโลยีไม่มีความสัมพันธ์กับราคา
 ($\beta = 0.077$, S.D. = 0.132 , P - value = 0.561) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับ
 ราคาหุ้น ($\beta = -0.064$, S.D. = 0.063 , P - value = 0.316) กลุ่มอุปโภคบริโภคไม่มีความสัมพันธ์
 กับราคาหุ้น ($\beta = 0.048$, S.D. = 0.087 , P - value = 0.549) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างไม่
 มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = -0.048$, S.D. = 0.088 , P - value = 0.558)

ตารางที่ 11 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับราคาหุ้น	ปฏิเสธ H1 ไม่มีความสัมพันธ์

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยตัวแปรควบคุมที่ใช้ คือ ขนาดบริษัท (Size) ประเภทอุตสาหกรรม (Industry type) ความเสี่ยงทางการเงิน และกำไรต่อหุ้น

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ระหว่างปี พ.ศ.2559 - พ.ศ.2560 จำนวนทั้งสิ้น 224 ตัวอย่าง การเก็บข้อมูลคุณภาพในครั้งนี้ คือ ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index) เพื่อใช้ในการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แล้วจากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้น โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Model) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากการศึกษา คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI บริษัทจดทะเบียนมีดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 เฉลี่ยบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 41 และร้อยละ 50 ของคะแนนการเปิดเผยข้อมูล จะเห็นได้ว่าในภาพรวมนั้น แนวโน้มคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีความตื่นตัว และให้ความสำคัญกับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละหมวดในปี พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งสองปี มีหมวดรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในปี พ.ศ. 2559

และ พ.ศ. 2560 คือ การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83 และร้อยละ 78 แต่จะสังเกตได้ว่าในหมวดการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปี พ.ศ. 2559 เนื่องจาก การจะคิดค่านวัตกรรมอย่างหนึ่งขึ้นมาจะต้องใช้ความคิดและเวลารวมถึงทุนในการสร้างนวัตกรรมให้ประสบผลสำเร็จ (ชัยวัฒน์ โควาวิสารัช, 2560) ดังนั้น มีความเป็นไปได้ว่าในระยะเพียงหนึ่งปี อาจมีการคิดค่านวัตกรรมใหม่ๆขึ้นมาไม่ทัน หรือมีทุนไม่เพียงพอจึงทำให้ในปี พ.ศ. 2560 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำกว่า ปี พ.ศ. 2559

ตามลำดับ หมวดรายการที่มีคุณภาพการเปิดเผยน้อยที่สุด คือการเคารพสิทธิมนุษยชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 48 ทั้ง 2 ปี (พ.ศ. 2559 – 2560) เนื่องจากข้อมูลในหมวดดังกล่าวนั้นมีคุณภาพการเปิดเผยน้อยมากเมื่อเทียบกับประเด็นในหมวดอื่น ๆ

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นในภาพรวมพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น ($\beta = 0.229$, S.D. = 0.282, P-value = 0.419) เพราะ นักลงทุนไม่ได้นำข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมใช้ในการประกอบการตัดสินใจลงทุนราคาหุ้นจึงไม่เกิดผลกระทบหลังจากที่มีการเปิดเผยข้อมูลออกไป สาเหตุที่ผู้ลงทุนไม่ใช้ข้อมูลดังกล่าวเพราะ ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่สามารถนำมาช่วยพยากรณ์ถึงผลกำไรคงเหลือของหุ้นที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เนื่องจากในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมนั้นเป็นเพียงการบรรยายถึงคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลและการดำเนินงานที่มีความถูกต้องตามกฎหมายมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกิจการ ซึ่งไม่ได้บ่งบอกว่าในอนาคตกิจการจะทำได้เท่าใดจากรายงานนี้หรือเมื่อลงทุนไปจะสามารถคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตจะได้รับผลตอบแทนกลับมาเท่าใด ดังนั้น นักลงทุนจึงไม่ใช้ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการประกอบการตัดสินใจลงทุนจึงทำให้ราคาหุ้นไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง

เมื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ ในแต่ละหมวดรายการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่า หมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (เชิงลบ) กับราคาหุ้น ซึ่งในหมวดดังกล่าวจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการบริจาคเงินและสิ่งของทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน นักลงทุนอาจมองว่าการทำกิจกรรมดังกล่าว เป็นการเสียค่าใช้จ่ายและทรัพยากรไปโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพราะกลุ่มชุมชนบุคคลนั้นไม่ใช่กลุ่มลูกค้าของบริษัท อาจไม่สามารถทำให้เกิดผลตอบแทนกลับมาได้ในระยะสั้น ดังนั้นเมื่อนักลงทุนมองว่ากิจกรรมเป็นค่าใช้จ่ายมากกว่าประโยชน์ส่งผลทำให้กำไรระยะสั้นลดลง นักลงทุนจึงไม่นิยมลงทุนบริษัทที่มีการเข้าร่วม

กิจกรรมชุมชนและสังคมมากจนเกินไป ส่วนหมวดรายการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI เพราะ หมวดรายการอื่นๆ เป็นข้อมูลที่ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเป็นการบ่งบอกว่าบริษัทมีการดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรม นักลงทุนจึงไม่นิยมใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตัดสินใจลงทุน

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการนำมาศึกษาและวิเคราะห์ ในส่วนของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลเป็นเครื่องมือ คือ รายงานประจำปี (56-1) และรายงานความยั่งยืน เท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแหล่งที่มีการเผยแพร่เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมอาจจะไม่ใช่แค่สองแหล่งข้อมูลนี้ ในอนาคตควรจะมีการศึกษาและเก็บข้อมูลจากข้อมูลแหล่งอื่น ๆ ด้วย เช่น จากสื่อออนไลน์อย่างหน้าเว็บไซต์ของบริษัท ข่าวต่าง ๆ จากสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

1. จากการศึกษาคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้พบว่า

- บริษัทบางบริษัท ไม่มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลในการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บางบริษัทยังไม่มีหลากหลายมากนัก และไม่ครบทั้ง 8 หมวดรายการ

- จากการศึกษาในแต่ละหมวดพบว่า หมวดที่มีคุณภาพในการเปิดเผยน้อยที่สุด คือการเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเคารพในสิทธิและหน้าที่ของคนทุกคน ความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา รูปร่างหน้าตา สีผิว รวมถึงการปฏิบัติต่อเด็กและสตรีอย่างเสมอภาค เพราะมีการนำไปรวมกับหมวดการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ซึ่งในสองหมวดนี้อาจมีความคล้ายคลึงกันจนทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ง่าย คุณภาพในการเปิดเผยในหมวดดังกล่าวจึงน้อย ปัญหาดังกล่าว อาจเนื่องมาจากบริษัทบางบริษัทยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำ

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำรายงานให้มีคุณภาพ หรือเกิดจากความเข้าใจผิดในการแยกหมวดและรายละเอียดของเนื้อหา ในแต่ละหมวดให้แยกจากกันอย่างถูกต้อง

ดังนั้น โดยทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ควรให้ความรู้ความเข้าใจโดยการจัดอบรมโครงการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใส่เนื้อหาในแต่ละหมวด เพื่อความถูกต้อง รวมถึงลดความเข้าใจผิด หากบางหมวดมีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดการเคารพสิทธิมนุษยชน ควรให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ควรให้มีการรายงานในหมวดดังกล่าวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการปฏิบัติใด ๆ โดยไม่คำนึงสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นการเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของควมมีศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นการสร้างความยอมรับว่ามนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพ มีความเสมอภาครวมถึงสิทธิที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ลงทุนทุกคน และผู้ใช้ข้อมูลเพื่อให้บริการ และนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงเป็นการบอกกล่าวถึงการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อของบริษัท

2. จากการศึกษา ในหมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม พบว่า มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นแต่เป็นไปในทิศทางลบ คือ พอมีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลในหมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมมากส่งผลให้ราคาหุ้นลดลง

ดังนั้น บริษัทควรวางแผนและกำหนดนโยบายในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและสังคมให้มีความพอดี ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณและทรัพยากรมากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า คุณภาพการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลต่อราคาหุ้น หากต้องการทำการศึกษาต่อในครั้งต่อไปอาจมีการเปลี่ยนตัวแปรตามอื่น เช่น ต้นทุนเงินทุน เป็นต้น อาจจะได้ผลการศึกษาที่มีความแตกต่างกันออกไป

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการตัดกลุ่มการเงินออก เนื่องจากมีความแตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจมีการเจาะจงทำการวิจัยเฉพาะกลุ่มการเงิน โดยเฉพาะ เพื่อเป็นการดูว่าสามารถให้ผลที่แตกต่างออกไปได้หรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- Alexander, Gordon J. และBuchholz, Rogene A. 1978. Corporate Social Responsibility and Stock Market Performance. **The Academy of Management Journal** 21(3):479-486 · September 1978, 21(3). แหล่งที่มา
https://www.researchgate.net/publication/236273106_Corporate_Social_Responsibility_and_Stock_Market_Performance
- Botosan, Christine A. 1997. Disclosure Level and the Cost of Equity Capital. **The Accounting Review**, 72(3). แหล่งที่มา
https://www.jstor.org/stable/248475?seq=1#metadata_info_tab_contents
- Hasseldine, J., Salama, A.I. และJ.S.Toms. 2005. Quantity Versus Quality: The Impact of Environmental Disclosures on the Reputations of UK PLCs. **British Accounting Review**,37(2), 231-248.
- Jizi*, Mohammad, Nehme*, Rabih และSalama, Aly. 2016. Do social responsibility disclosures show improvements on stock price? **The Journal of Developing Areas**, 50(2). แหล่งที่มา
https://www.researchgate.net/publication/304493628_Do_social_responsibility_disclosures_show_improvements_on_stock_price
- M.Patten, Walter G.Blaconiere and Dennis. 1994. Environmental disclosures, regulatory costs, and changes in firm value. **Journal of Accounting and Economics**, 18(3). แหล่งที่มา
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0165410194900264>
- Milgrom, Paul R. 1981. Good News and Bad News: Representation Theorems and Applications. **The Bell Journal of Economics**, 12(2). แหล่งที่มา
- กนกกาญจน์ มาละวรรณ. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติพงศ์ จิรวังศ์. มาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.csrcom.com/>

- เกษชนก เมฆเจริญ. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมกับ
ผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท อธิวัฒน์กุล. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลบัญชีตามความ
รับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้าน
บริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย. 2555. แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ.
กรุงเทพฯ: บริษัท เมจิกเพรส จำกัด.
- จอมขวัญ รัชตะวรรณ. 2549. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล
สิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการ. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชลันดา นุราฤทธิ. 2555. ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ
องค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจธนาคารที่อยู่ในดัชนี SET
50. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ. 2555. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธัญพัฒน์ ฐานุจิรัตน์. 2558. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลกระทบของการ
เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร.
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- บุษบา นุชิตภาพ. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผล
การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญจวรรณ แซ่ลี. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับ
ราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณี กัมพลกัญจน. 2558. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พัชรี สาสะกุล. 2554. **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.**
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมพ์ลภัส ชาญสมิง. 2553. **การศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง. 2557. **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.**
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา.
- ยุพิน มีใจเจริญ. 2562. **ความสัมพันธ์ระหว่าง ความซับซ้อนในการดำเนินงาน แรงจูงใจในการรายงานกลยุทธ์การรายงานการควบคุมภายใน และมูลค่ากิจการ.** มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วัฒนากลาง, พรวิที. 2552. **การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100.**
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. 2551. **ความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างของผู้ถือหุ้นกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์.** วารสารวิชาชีพัญชี, 4(10).
- สุพรรณ พรชัย. 2556. **ความมีประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน).** วารสารการเงิน การธนาคาร และการลงทุน, 1(3).
- อภิเดช แวสุวรรณ. 2550. **ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินกับผลตอบแทนหลักทรัพย์และผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชญา กัลยาเรือน. 2558. **ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.**
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัญญา ชันธวิทย์. 2552. **SRI จับตาดูการมาถึงของการลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคมในไทย.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://popcsr.blogspot.com/2009/01/sri.html>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

1. การแจกแจงปกติของตัวแปร

พิจารณาโดยใช้ทฤษฎีลิมิตเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Limit Theorem : CLT) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่า ภายใต้การกระจายตัวแบบปกติหรือกระจายตัวไม่ปกติของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น จะทำให้มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การกระจายปกติ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาด N มากกว่า 30 (Islam, 2018) จะทำให้ค่าเฉลี่ยมาตรฐานของประชากรและค่าเฉลี่ยมาตรฐานของตัวอย่างมากกว่า 30 คือ 224 ตัวอย่าง จึงถือว่าจำนวนตัวอย่างมีจำนวนมากพอที่ทำให้การกระจายค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง มีแนวโน้มใกล้เคียงกับการกระจายแบบปกติ

2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity)

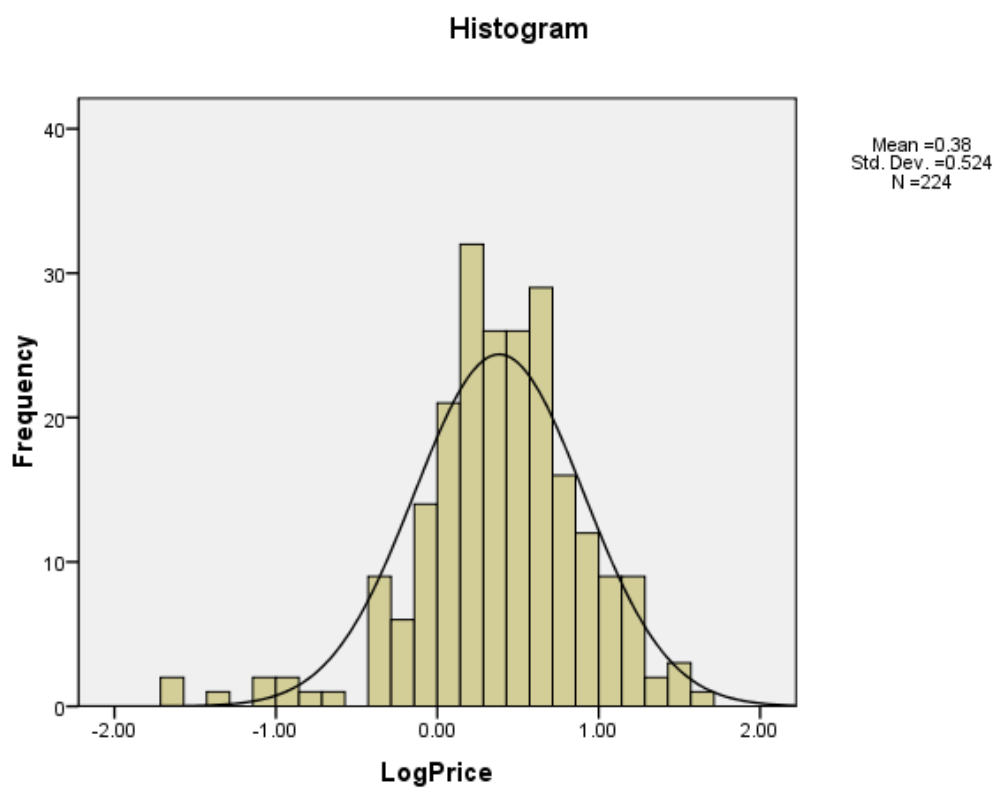
โดยพิจารณาค่า Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าไม่เกิน 10

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงค่า VIF ของตัวแปร

ตัวแปร	ในภาพรวม	รายหมวด
	VIF	VIF
Score	1.129	
Size	1.951	1.798
Group1		2.260
Group2		1.515
Group3		1.367
Group4		3.078
Group5		2.434
Group6		2.199
Group7		1.211
Group8		1.155
D/E	1.388	1.583
EPS	1.169	1.288
AGRO	1.213	1.403

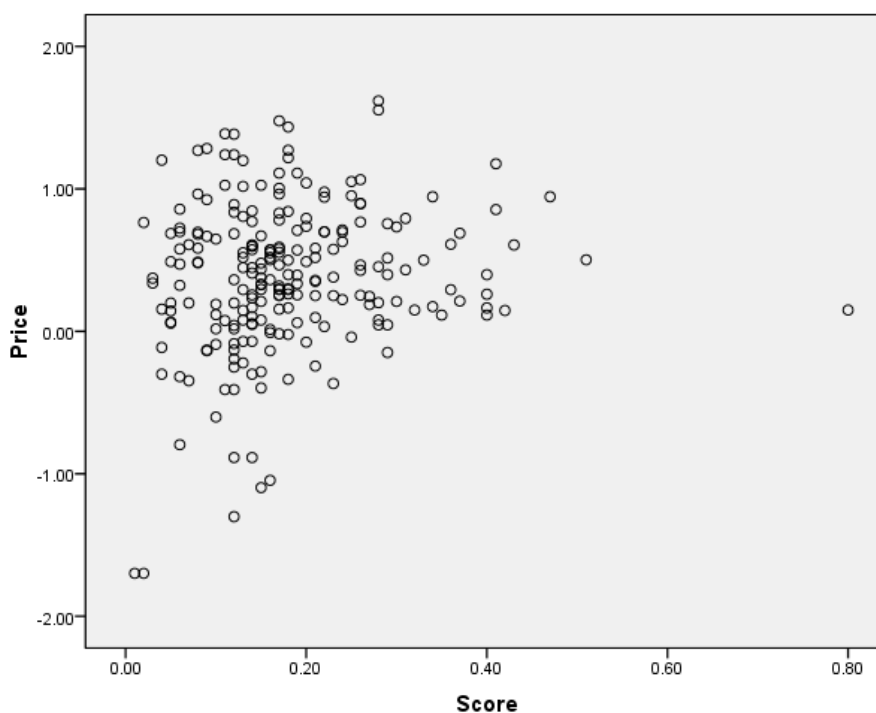
RESOURC	1.377	1.519
TECH	1.133	1.176
INDUS	1.455	1.600
PROPCON	1.275	1.435
CONSUMP	1.235	1.318

3. ตัวแปรตามมีและความคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงปกติ

4. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (Homoscedasticity)

โดยพิจารณาแผนภาพการกระจาย Scatter Plot หากค่าความคลาดเคลื่อนเปลี่ยนแปลงใกล้ศูนย์ หรือมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงแคบไม่เกิน ± 2 แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์นั้นเป็นค่าคงที่

5. ค่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน (Autocorrelation)

ตารางภาคผนวกที่ 2 การทดสอบ Durbin - Watson

รายการ	Durbin - Watson
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในภาพรวม	2.113
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบรายหมวดรายการ	2.143

ภาคผนวก ข

กระดาษทำการตรวจสอบคุณภาพการเปิดเผย
ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

กระตาดำทำการตรวจสอบคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประเภทรายการ	การเปิดเผย	
	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม		
1. นโยบายและหลักปฏิบัติของบริษัทที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม		
1.1 มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม		
1.1.1 มีการปฏิบัติอย่างไร		
1.1.2 มีการปฏิบัติตัวอย่างประกอบ		
1.2 การใช้ทรัพยากรและทรัพย์สินของบริษัทอย่างคุ้มค่า		
1.2.1 มีการกำหนดหลักปฏิบัติการใช้ทรัพยากร		
1.2.2 การยกตัวอย่างประกอบ		
1.3 การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส		
1.3.1 มีการกำหนดแนวปฏิบัติ		
1.3.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.4 การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียม		
1.4.1 มีรูปแบบการปฏิบัติอย่างไร		
1.4.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.4.3 ตัวเลขประกอบ		
1.5 การไม่เข้าร่วมเหตุการณ์ทางการเมืองที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง		
1.5.1 มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติ		
1.5.2 ยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ		
1.6 อบรมพนักงานให้ความรู้และตระหนักถึงการประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม		
1.6.1 มีหัวข้อการอบรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนั้น		
1.6.2 มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติ		
1.6.3 มีวัตถุประสงค์ในการอบรม		
1.6.4 มีตัวเลขประกอบ		
1.6.5 มีการประเมินหลังการฝึกอบรม		
1.7 มีการนำเสนอถึงการทำการารายการระหว่างกัน การจัดซื้อจัดจ้าง การทำบัญชี		

การเสียภาษี หรือการซื้อขายหลักทรัพย์		
1.7.1. มีการปฏิบัติอย่างไร		
1.7.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.7.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.การแข่งขันที่เป็นธรรม		
2.1 มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่ค้า		
2.1.1. มีการปฏิบัติอย่างไร		
2.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.1.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.2 การรักษาความลับของคู่ค้าและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัท		
2.2.1. มีการปฏิบัติอย่างไร		
2.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.2.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.3 มีการคัดเลือกคู่ค้า		
2.3.1. มีการอธิบายว่าทำอย่างไร		
2.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.3.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.4 การไม่เอาเปรียบคู่ค้าในทุกๆกิจกรรมทางธุรกิจ		
2.4.1. มีการอธิบายว่าทำอย่างไร		
2.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.4.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.5. มีการจัดกิจกรรมระหว่างคู่ค้า		
2.5.1. เป็นกิจกรรมอะไรบ้าง		
2.5.2. มีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัด		
2.5.3. มีวัตถุประสงค์ในจัดกิจกรรม		
2.5.4. มีตัวเลขประกอบ		
2.5.5. มีการประเมินผลหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม		
2.6 การประกอบกิจการโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และข้อบังคับการแข่งขัน		
2.6.1. อธิบายว่าปฏิบัติอย่างไร		
2.6.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		

2.6 3. มีตัวเลขประกอบ		
2.7 การไม่เอาใจเอาเปรียบทางการแข่งขัน		
2.7.1. อธิบายว่าทำอะไร		
2.7.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.7.3. มีตัวเลขประกอบ		
2.8 การต่อต้านการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม		
2.8.1. อธิบายว่าทำอะไร		
2.8.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.8.3. มีตัวเลขประกอบ		
3. รับร้องเรียนหากพบความไม่เป็นธรรมในการประกอบทางธุรกิจ		
3.1 การรับร้องเรียนหากผู้มีส่วนได้เสียไม่ได้รับความเป็นธรรมทางธุรกิจ		
3.1.1. มีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องร้องเรียน		
3.1.2. มีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรร้องเรียน		
3.1.3. มีขั้นตอนหรือวิธีการร้องเรียน		
3.1.4. มีผู้ที่มีสิทธิร้องเรียน		
3.2 ช่องทางการร้องทุกข์หากผู้มีส่วนได้เสียไม่ได้รับความเป็นธรรมทางธุรกิจ		
3.2.1. ร้องเรียนกับพนักงานหรือบุคลากรของบริษัท		
3.2.2. ผ่านทางกล่องแสดงความคิดเห็นของบริษัท		
3.2.3. อีเมลล์		
3.2.4. ทางโทรศัพท์		
3.2.5. ทางจดหมาย		
3.2.6. ช่องทางอื่นๆ		
3.3 มีการดำเนินการหรือทำการตรวจสอบตามที่ได้รับร้องเรียน		
3.3.1. มีการอธิบายขั้นตอนและการปฏิบัติในการดำเนินการ		
3.3.2. มีบทกำหนดโทษและความรับผิดชอบหากพบการกระทำความผิดของบริษัท		
3.3.3. มีการติดตามผลหลังจากที่มีการดำเนินการแล้ว		
3.4 การเยียวยาและการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือเยียวยาต่อผู้ที่ทำการร้องเรียน		
3.4.1. มีการแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เสียหายหรือผู้ที่ทำการร้องเรียนตาม		

ความเหมาะสม		
3.4.2. มีการแสดงถึงผลหลังจากการที่แสดงความรับผิดชอบและทำการเยียวยาแล้ว		
3.5 มีการรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนให้เป็นความลับ		
3.5.1. มีขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติในการรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนให้เป็นความลับได้อย่างไร		
3.5.2. มีการรายงานผลหลังการปฏิบัติ		
4. การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา		
4.1 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง		
4.1.1. มีการปฏิบัติอย่างไร		
4.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.2 ใช้สินค้าและบริการที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้อง		
4.2.1. มีหลักปฏิบัติอย่างไร		
4.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.3 การไม่สนับสนุนสินค้าหรือบริการที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา		
4.3.1. มีหลักปฏิบัติอย่างไร		
4.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
.5. การได้รับรางวัลหรือการรับรอง		
5.1. การแสดงถึงรายชื่อรางวัลหรือการรับรองที่ได้รับ		
5.2. มีการชี้แจงรายละเอียดของรางวัลหรือการรับรอง		
5.3. มีการแสดงตัวเลขประกอบ		
การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน		
1. กำหนดนโยบายและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน		
1.1 การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตและคอร์รัปชัน		
1.1.1. มีการบอกแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงอย่างไร		
1.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.1.3. รายงานผลภายหลังการจัดการกับความเสี่ยงเป็นอย่างไร		
1.2. การสื่อสารกับพนักงานให้ตระหนักถึงการทุจริตและคอร์รัปชัน		
1.2.1. มีการชี้แจงแนวทางหรือวิธีการในการสื่อสารอย่างชัดเจน		
1.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		

1.3 มีการกล่าวถึงตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในบริษัท		
1.3.1 มีการแสดงตำแหน่งงานทั้งหมดในบริษัท		
1.3.2 มีการชี้แจงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบ		
1.3.3 มีตัวเลขประกอบ		
1.4 การไม่รับสินบนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน		
1.4.1 มีการชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติ		
1.4.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.4.3 มีตัวเลขประกอบ		
1.5 การไม่เสนอสินบนหรือทรัพย์สินให้แก่บุคคลภายนอกโดยไม่เกี่ยวข้องกับการค้า		
1.5.1 มีการบอกแนวทางในการปฏิบัติ		
1.5.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.5.3 มีตัวเลขประกอบ		
1.6 มีข้อกำหนดหากมีการรับสิ่งของหรือของกำนัลที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจ		
1.6.1 มีการอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างชัดเจน		
1.6.2 มีการอธิบายว่าในกรณีใดควรรับหรือไม่ควรรับ		
1.6.3 มีการยกตัวอย่างสิ่งของที่สามารถรับได้		
1.6.4 มีตัวเลขประกอบ		
1.7 การไม่เข้าร่วมเหตุการณ์ทางการเมืองหรือเหตุการณ์ทุกรูปแบบที่จะนำไปสู่การทุจริตและคอร์รัปชัน		
1.7.1 มีการชี้แจงถึงเหตุการณ์ที่สามารถเข้าร่วมได้		
1.7.2 มีการชี้แจงถึงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้		
1.8 ส่งเสริมและอบรมพนักงานเพื่อให้ตระหนักถึงการทุจริตและคอร์รัปชัน		
1.8.1 มีการชี้แจงการอบรมเรื่องอะไร		
1.8.2 มีการปฏิบัติในการอบรม		
1.8.3 มีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการอบรม		
1.8.4 มีตัวเลขประกอบ		
1.9 สร้างจิตสำนึกให้กับพนักงานผ่านการเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน		
1.9.1 มีการแจ้งถึงชื่อโครงการว่าเป็นโครงการอะไร		

1.9.2. มีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการว่าทำอะไร		
1.9.3. มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ		
1.9.4. มีการประเมินผลหลังจากที่ได้มีการเข้าร่วมโครงการและได้นำหลักปฏิบัติจากโครงการมาปฏิบัติจริง		
1.9.5. มีตัวเลขประกอบ		
1.10 ภายในบริษัทได้มีการปฏิบัติเรื่องการควบคุมภายใน		
1.10.1. มีการชี้แจงว่าปฏิบัติอย่างไร		
1.10.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.10.3. มีตัวเลขประกอบ		
2. รับเรื่องร้องเรียนเมื่อพบปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดจากบริษัท		
2.1 รับเรื่องร้องเรียนหากมีการพบเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันที่เกิดจากบริษัท		
2.1.1 มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ควรร้องเรียน		
2.1.2 มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรร้องเรียน		
2.1.3. แจ้งขั้นตอนหรือวิธีการร้องเรียน		
2.1.4. มีการกล่าวถึงผู้มีสิทธิร้องเรียน		
2.2 มีการแสดงถึงช่องทางการร้องทุกข์หากพบว่าบริษัทมีการการทุจริตและคอร์รัปชัน		
2.2.1. ร้องเรียนกับพนักงานหรือบุคลากรของบริษัท		
2.2.2. ผ่านทางกล่องแสดงความคิดเห็นของบริษัท		
2.2.3. ทางเว็บไซต์หรืออีเมล		
2.2.4. ทางโทรศัพท์		
2.2.5. ทางจดหมาย		
2.2.6 ช่องทางอื่นๆ		
2.3 มีการดำเนินการหรือทำการตรวจสอบตามที่ได้รับร้องเรียน		
2.3.1. มีการแจ้งถึงขั้นตอนและการปฏิบัติในการดำเนินการ		
2.3.2 มีการเยียวยาหรือการแสดงความรับผิดชอบอย่างไร		
2.3.3. มีการรายงานผลหลังจากที่มีการดำเนินการแล้ว		
2.4 มีการรักษาข้อมูลของผู้ร้องเรียนให้เป็นความลับ		
2.4.1. มีวิธีการปฏิบัติในการรักษาความลับของข้อมูลของผู้ร้องเรียนอย่างไร		

2.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.5 มีการแจ้งถึงบทลงโทษหากพบว่าบุคลากรภายในบริษัทมีความเกี่ยวข้องกับ การทุจริตและคอร์รัปชัน		
2.5.1. มีการแจ้งถึงขั้นตอนในการพิจารณาโทษ		
2.5.2. มีการแจ้งถึงบทลงโทษที่จะได้รับ		
2.6 การประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน		
2.6.1. มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการประเมิน		
2.6.2. มีการรายงานถึงผลจากการประเมิน		
2.6.3. มีตัวเลขประกอบ		
3 การได้รับรางวัลหรือการรับรอง		
3.1. การแจ้งรายชื่อรางวัลหรือการรับรองที่ได้รับ		
3.2. มีการแจ้งรายละเอียดของรางวัลหรือการรับรอง		
3.3. มีการบอกตัวเลขประกอบ		
การเคารพสิทธิมนุษยชน		
1. มีการจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชน		
1.1 มีการกำหนดหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชนต่อบุคลากรใน บริษัท		
1.1.1 มีการอธิบายถึงหลักที่ใช้ในการปฏิบัติ		
1.1.2 มีการสื่อสารหรือวิธีการให้บุคลากรปฏิบัติตามอย่างไร		
1.2 การปลูกฝังพนักงานและลูกจ้างในเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน		
1.2.1. มีการอธิบายว่าทำอะไรบ้าง		
1.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.2.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.3 เคารพต่อสิทธิและหน้าที่		
1.3.1 มีการอธิบายว่าทำอะไรบ้าง		
1.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.3.3 มีตัวเลขประกอบ		
1.4 มีการประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายเคารพสิทธิมนุษยชน		
1.4.1 มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการประเมิน		
1.4.2 มีการรายงานผลการประเมิน		

2. อธิบายเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชน		
2.1 ไม่ประกอบกิจหรือโครงการที่ผิดกฎหมายจนเป็นสาเหตุของการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
2.1.1 มีการอธิบายว่าทำอะไรบ้าง		
2.1.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.2 การบริหารความเสี่ยงและระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในองค์กร		
2.2.1 มีการอธิบายหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ		
2.2.2 มีการยกตัวอย่างความเสี่ยงที่หากเกิดขึ้น		
2.3 การไม่เข้าร่วมเหตุการณ์ที่อาจทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
2.3.1 มีการอธิบายหลักการปฏิบัติอย่างไร		
2.3.2 มีการยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ		
3.การป้องกันหากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
3.1 มีการรับเรื่องร้องเรียนหากบริษัทมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
3.2.1 มีการกล่าวถึงว่ามีการร้องเรียนหรือไม่		
3.2.2 อธิบายขั้นตอนในการร้องเรียน		
3.2.3 มีการอธิบายว่าเรื่องใดควรรับร้องเรียน		
3.2.4 มีการอธิบายว่าเรื่องใดไม่ควรรับร้องเรียน		
3.2 ช่องทางการร้องเรียนหากบริษัทมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
3.1.1 ร้องเรียนกับพนักงานหรือบุคลากรของบริษัท		
3.1.2 ผ่านทางกล่องแสดงความคิดเห็นของบริษัท		
3.1.3 ทางอีเมล		
3.1.4 ทางโทรศัพท์		
3.1.5 ทางจดหมาย		
3.1.6 ช่องทางอื่นๆ		
3.3 มีการคุ้มครองและรักษาความลับของผู้ที่ทำการร้องเรียน		
3.3.1 มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติอย่างไร		
3.3.2 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
3.4 มีการดำเนินการตามที่ได้รับการร้องเรียน		
3.4.1 มีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินการ		

3.4.2. มีการอธิบายแนวทางการแก้ไข		
3.4.3 มีการกล่าวถึงการเยียวยาต่อผู้เสียหาย		
4. การได้รับรางวัลหรือการรับรอง		
4.1. การกล่าวถึงรายชื่อรางวัลหรือการรับรองที่ได้รับ		
4.2. มีการบอกถึงรายละเอียดของรางวัลหรือการรับรอง		
4.3. มีการบอกตัวเลขประกอบ		
การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม		
1. มีการจัดทำนโยบายการไม่เลือกปฏิบัติต่อแรงงาน และการจ้างแรงงาน		
1.1 มีการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม		
1.1.1. มีการอธิบายว่าต้องปฏิบัติอย่างไร		
1.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.1.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.2 การเปิดเผยถึงจำนวนพนักงาน เงินเดือน สวัสดิการ การลาออก		
1.2.1. สถิติพนักงานทั้งหมด		
1.2.2. อัตราเงินเดือนและสวัสดิการ		
1.2.3. อัตราการจ้างงาน		
1.2.4. อัตราการลาออก		
1.3 การคัดเลือกพนักงานหรือแรงงานเข้าทำงานอย่างเป็นธรรม		
1.3.1. มีการกฎเกณฑ์ กติกา ที่จะต้องปฏิบัติอย่างไร		
1.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.3.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.4 ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้พิการเข้าทำงาน		
1.5.1. มีการอธิบายถึงหลักเกณฑ์การปฏิบัติทำอย่างไร		
1.5.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.5.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.5 มีการประเมินผลการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน		
1.5.1. มีการอธิบายว่ามีการประเมินในด้านใด		
1.5.2. มีค่าเป็นตัวเลขและสถิติ		
1.5.3. ผลการประเมินมีข้อสรุปอย่างไร		
2. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน		

2.1 การแบ่งเวลาให้พนักงานทำงานอย่างเหมาะสมโดยไม่เบียดเวลาครอบครัวหรือเวลาส่วนตัวของพนักงาน		
2.1.1 มีการปฏิบัติงานแบ่งเวลาในการทำงานให้เหมาะสมได้อย่างไร		
2.1.2 มีการชี้แจงว่าหากทางบริษัทมีความจำเป็นจะต้องให้พนักงานทำงานเกินเวลาจะปฏิบัติต่อพนักงานอย่างไร		
2.2 เปิดโอกาสให้พนักงานได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงาน		
2.2.1 มีการชี้แจงถึงขั้นตอนหรือวิธีปฏิบัติในการร่วมแสดงความคิดเห็น		
2.2.2 มีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการให้พนักงานร่วมแสดงความคิดเห็น		
2.2.3 มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.2.4 มีตัวเลขประกอบ		
2.3 เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถร้องเรียนได้หากไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม		
2.3.1 มีการอธิบายถึงเรื่องที่สามารถให้พนักงานร้องเรียนได้		
2.3.2 มีการอธิบายขั้นตอนการร้องเรียน		
2.3.3 มีการอธิบายถึงการดำเนินการตามคำร้องเรียน		
2.3.4 มีการกล่าวถึงผลการดำเนินการตามคำร้องเรียน		
2.4 ช่องทางการร้องเรียนและแสดงความคิดเห็น		
2.4.1 ผู้รับความคิดเห็น		
2.4.2 แจ้งฝ่ายทรัพยากรบุคคล		
2.4.3 ช่องทางอื่นๆ		
2.5 การจัดกิจกรรมสนทนากาและนันทนาการแก่พนักงาน		
2.5.1 มีการยกตัวอย่างกิจกรรมที่จัด		
2.5.2 มีการบอกรายละเอียดการปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร		
2.5.3 มีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมอย่างไร		
2.5.4 มีการบอกวันที่หรือตัวเลขประกอบ		
3. การอบรมและส่งเสริมโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน		
3.1 จัดการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะแรงงานและโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน		
3.1.1 มีการชี้แจงการอบรมเรื่องอะไร		
3.1.2 มีการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับการอบรม		

3.1.3 มีการบอกถึงวัตถุประสงค์ในการอบรม		
3.1.4. มีการประเมินผลหลังการจัดอบรม		
3.1.5. มีตัวเลขประกอบ		
3.2 จัดการโครงการสัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะแรงงานและโอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน		
3.2.1. มีการแจ้งว่าจัดสัมมนาเรื่องอะไร		
3.2.2. มีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการสัมมนา		
3.2.3 มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสัมมนา		
3.2.4. มีการประเมินผลหลังจากจัดสัมมนา		
3.2.5. มีตัวเลขประกอบ		
3.3 มีการส่งเสริมและการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่แรงงาน		
3.3.1. ชื่อกิจกรรมที่จัด		
3.3.2. มีวิธีการปฏิบัติอย่างไร		
3.3.3. มีวัตถุประสงค์ในการจัดอย่างไร		
3.3.4. รายงานผลหลังจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
4. ผลตอบแทนและสวัสดิการ		
4.1 ค่าจ้างแรงงาน		
4.1.1. มีการอธิบายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าจ้างแรงงาน		
4.1.2 มีการปฏิบัติอย่างไร		
4.1.3. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.1.ก. มีตัวเลขประกอบ		
4.2 การอธิบายถึงผลตอบแทนที่พนักงานจะได้รับ		
4.2.1. มีการแจ้งถึงผลตอบแทนที่พนักงานควรได้รับ เช่น ค่าจ้าง โบนัส เงินสมทบ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น		
4.2.2. การอธิบายสาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างให้พนักงานได้รับทราบ		
4.2.3. การอธิบายถึงการเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายงานพนักงาน		
4.3 สวัสดิการพนักงาน		
4.3.1. จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี		
4.3 2. จัดกิจกรรมให้กับพนักงานเนื่องด้วยวันสำคัญต่างๆ		

4.3 3. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงาน เช่น ที่พัก รถรับส่ง เป็นต้น		
4.3.4. การให้ความช่วยเหลือพนักงานและครอบครัวตามสมควร		
4.3.5. ข้อมูลสวัสดิการอื่นๆ		
4.4 การประเมินสุขภาพประจำปีของพนักงาน		
4.4.1. วัตถุประสงค์ในการประเมินสุขภาพ		
4.4.2. มีการปฏิบัติอย่างไร		
4.4.3. ผลการประเมินเป็นอย่างไร		
4.4.4. มีตัวเลขหรือค่าสถิติประกอบ		
5. ความปลอดภัยในที่ทำงาน		
5.1 การเปิดเผยข้อมูลความผิดปกติในที่ทำงานเกี่ยวกับความปลอดภัย		
5.1.1. มีการบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพนักงานในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น		
5.1.2. การเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่ไม่มียุบัติเหตุเกิดขึ้น		
5.1.3. มีตัวเลขประกอบ เช่น ค่าสถิติ		
5.1.4. มีการชี้แจงว่าในครั้งต่อไปจะดำเนินการแก้ไขเพื่อลดอุบัติเหตุได้อย่างไร		
5.2 การจัดอบรมหรือกิจกรรมเรื่องความปลอดภัยให้กับพนักงาน		
5.2.1. มีตัวอย่างกิจกรรม		
5.2.2. มีวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรม		
5.2.3. มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติ		
5.2.4.. มีการรายงานผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม		
5.2.5. มีตัวเลขประกอบ		
5.3 มีการจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้มีความปลอดภัย		
5.3.1. มีจัดหน่วยความปลอดภัยในที่ทำงาน		
5.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ เช่น การเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ต่างๆหากมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น		
5.3.3. มีการให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะให้แก่พนักงานเรื่องความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน		
5.4 การรับความคิดเห็นของพนักงาน และเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยในที่ทำงาน		
5.4.1. อธิบายขั้นตอนการร้องเรียนหรือรับความคิดเห็น		

5.4.2. การอธิบายวิธีการที่บริษัทจะดำเนินการ		
5.4.3. มีการรายงานผลของการดำเนินการตามข้อร้องเรียนหรือข้อคิดเห็น		
5.5. มีการปรับปรุงหรือคิดค้นนวัตกรรมขึ้นเพื่อช่วยให้พนักงานเกิดความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น		
5.5.1. มีการอธิบายว่าเป็นนวัตกรรมหรือปรับปรุงสิ่งใด		
5.5.2. กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้งาน		
5.5.3. สามารถช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้อย่างไร		
5.5.4. มีการนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง		
5.5.5. การเปิดเผยถึงผลหลังจากที่ได้มีการนำมาปฏิบัติหรือการนำมาใช้จริง		
5.5.6. มีงบประมาณในการปรับปรุงแก้ไขหรือคิดค้นนวัตกรรม		
6. การไม่ใช้แรงงาน หรือการคุกคาม		
6.1 การไม่ใช้แรงงานเด็ก		
6.1.1. มีการชี้แจงหากบริษัทมีการใช้แรงงานเด็กจะมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร		
6.1.2. หากบริษัทไม่มีการใช้แรงงานเด็กจะมีวิธีป้องกันหรือปฏิบัติอย่างไร		
6.2 การไม่คุกคามทางร่างกายและจิตใจพนักงาน		
6.2.1. มีวิธีการป้องกันอย่างไรไม่ให้พนักงานถูกคุกคามไม่ว่าจะทางวาจาหรือทางร่างกาย		
6.2.2. สร้างความปลอดภัยอย่างไร		
6.2.3. การจัดอบรมให้แก่พนักงานเพื่อให้เข้าใจและป้องกันการถูกคุกคามทางเพศ		
7.การได้รับรองมาตรฐานหรือรางวัลเกี่ยวกับแรงงาน		
7.1. การแสดงรายชื่อมาตรฐานหรือรางวัลที่ได้รับ		
7.2.มีการชี้แจงรายละเอียดมาตรฐานหรือรางวัลที่ได้รับ		
7.3. มีตัวเลขประกอบ		
ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค		
1. การตลาดที่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค		
1.1 ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีมาตรฐาน		
1.1.1. มีการกล่าวถึงว่าบริษัทมีหลักปฏิบัติในเรื่องการคงความมีมาตรฐานในสินค้าและบริการอย่างไร		
1.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		

1.2 การกำหนดราคาสินค้าและบริการอย่างเป็นธรรม		
1.2.1. มีการอธิบายแนวทางการปฏิบัติ		
1.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.2.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.3 ผลิตสินค้าอย่างมีคุณภาพและคำนึงถึงผู้บริโภค		
1.3.1. มีการอธิบายวิธีกระทำอย่างไร		
1.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.4 ไม่บิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ เช่น การโฆษณาเกินจริง หรือการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ		
1.4.1. มีการแจ้งแนวทางการปฏิบัติอย่างไร		
1.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.5 มีการบอกฉลากสินค้า		
1.5.1. บอกข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างชัดเจนตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ฉลาก ส่วนประกอบ วิธีการเก็บรักษา วันหมดอายุ		
1.5.2. มีการบอกส่วนประกอบหรือส่วนประสมที่ชัดเจน		
1.5.3. มีการบอกตัวเลขอย่างชัดเจน		
1.5.4. มีข้อมูลบอกว่าเป็นการส่งเสริมการขายหรือการโฆษณาขาย		
1.5.5. มีข้อความที่แสดงความห่วงใย เช่น เด็กและสตรีมีครรภ์		
1.5.6. ติดสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ง่ายในฉลากเพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความปลอดภัย		
1.6 มีการเปิดเผยข้อมูลหากมีการร้องเรียนจากผู้บริโภค		
1.6.1. มีการเปิดเผยข้อมูลผู้บริโภคในกรณีที่ไม่มีการร้องเรียน		
1.6.2. มีการอธิบายเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนในกรณีที่มี		
1.6.3. มีการแจ้งว่าจะดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร		
1.6.4. มีค่าเป็นตัวเลขหรือสถิติ		
2. ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และบริการ		
2.1. การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค		
2.1.1. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
2.1.2. มีวิธีการปฏิบัติอย่างไร		
2.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค		

2.2.1. มีการอธิบายถึงผลิตภัณฑ์		
2.2.2. ประโยชน์ที่ได้รับจากผลิตภัณฑ์		
2.2.3. มีการออกแบบโดยมีการคำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม		
2.3 มีการให้ข้อมูลเรื่องด้านความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค		
2.3.1. มีพนักงานเป็นผู้ให้คำปรึกษาและความรู้ความเข้าใจในเรื่องของผลิตภัณฑ์		
2.3.2. มี Call center เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือตอบข้อสงสัยในเรื่องผลิตภัณฑ์		
2.3.3. มีแผ่นพับหรือใบปลิวหรือเอกสารประกอบสินค้า		
2.3.4. การจัดสัมมนาพบปะผู้บริโภคเพื่อให้ความรู้และข้อมูล		
2.4 ช่องทางการติดต่อเพื่อให้คำปรึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจ ความปลอดภัยในเรื่องของสินค้า		
2.4.1. พนักงานขาย		
2.4.2. สายด่วนหรือ Call center ของบริษัท		
2.4.3. สอบถามทางเว็บไซต์ของบริษัท		
2.4.4 ช่องทางอื่นๆ		
2.5 รับฟังความคิดเห็นจากผู้บริโภค		
2.5.1.มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องให้ความสนใจ		
2.5.2. มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรให้ความสนใจ		
2.5.3. แจ้งขั้นตอนหรือวิธีการแสดงความคิดเห็น		
2.5.4. มีการประเมินหรือสถิติแสดงความพึงพอใจของผู้บริโภค		
2.6 รับข้อร้องเรียนจากผู้บริโภคในเรื่องของสินค้าและบริการ		
2.6.1.มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องร้องเรียน		
2.6.2. มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรร้องเรียน		
2.6.3. แจ้งขั้นตอนหรือวิธีการร้องเรียน		
2.6.4. มีการกล่าวถึงผู้ที่มีสิทธิร้องเรียน		
2.7 ช่องทางการรับฟังความคิดเห็นหรือการรับร้องเรียนจากผู้บริโภค		
2.7.1. พนักงานหรือบุคลากรของบริษัท		
2.7.2. ผ่านทางกล่องแสดงความคิดเห็นของบริษัท		
2.7.3 ทางอีเมลล์		

2.7.4. ทางเว็บไซต์		
2.7.5. ทางโทรศัพท์		
2.7.6. ทางจดหมาย		
2.7.7. ช่องทางอื่นๆ		
2.8 การนำข้อร้องเรียนหรือข้อคิดเห็นที่ได้รับไปดำเนินการ		
2.8.1. มีการอธิบายขั้นตอนการดำเนินการ		
2.8.2. มีการบอกแนวทางการแก้ไข		
2.8.3. มีตัวเลขประกอบ		
3. การจัดเก็บข้อมูลของผู้บริโภคอย่างปลอดภัย		
3.1 ไม่สอบถามข้อมูลจากผู้บริโภคที่ไม่ยินยอม		
3.1.1. มีการอธิบายว่าจะปฏิบัติได้อย่างไร		
3.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
3.2 รักษาความลับของลูกค้าไม่นำข้อมูลไปเผยแพร่โดยที่เจ้าตัวไม่ยินยอม		
3.2.1. มีการอธิบายว่าจะปฏิบัติได้อย่างไร		
3.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
3.3 มีการแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากลูกค้า		
3.3.1. มีการแจ้งรายละเอียดในการจัดเก็บ		
3.3.2. มีการแจ้งวัตถุประสงค์ในการนำข้อมูลไปใช้โดยละเอียด		
3.4 ให้สิทธิแก่ผู้บริโภคในการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้อง		
3.4.1. อธิบายว่าให้สิทธิในการปฏิบัติได้อย่างไร		
3.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
3.4.3. ให้สิทธิผู้บริโภคในการลบข้อมูลหากข้อมูลนั้นไม่ถูกต้อง		
4. การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า		
4.1 มีการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้บริโภค		
4.1.1. มีการกล่าวถึงว่าเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับอะไร		
4.1.2. มีวัตถุประสงค์ในการจัดอย่างไร		
4.1.3. มีการดำเนินการอย่างไร		
4.1.4. มีการบอกวัน เวลา สถานที่		
4.1.5. มีการแสดงถึงผลหลังจากการดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น		
4.2. สามารถให้ลูกค้าสามารถคืนสินค้าได้หากสินค้ามีปัญหาหรือชำรุด		

4.2.1. อธิบายอย่างชัดเจนว่าสามารถคืนสินค้าได้ในกรณีใดบ้าง		
4.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.3 มีการรับประกันสินค้าตามช่วงเวลาหรือตามเวลาที่กฎหมายกำหนด		
4.3.1. การอธิบายรายละเอียดของการรับประกันอย่างชัดเจน		
4.3.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.3.3. มีตัวเลขประกอบ		
4.4 เมื่อนำสินค้าหรือบริการออกสู่ตลาดแล้วเกิดความเสียหายขึ้นมีการเรียกเก็บสินค้าหรือบริการนั้นกลับคืน		
4.4.1. อธิบายว่าจะมีวิธีการอย่างไร		
4.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
4.4.3. มีตัวเลขประกอบ		
4.5 การเยียวยาหากลูกค้าได้รับอันตรายหรือความไม่สบายใจอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการของบริษัท		
4.5.1. มีการอธิบายว่าจะมีวิธีการเยียวยาลูกค้าได้อย่างไรบ้าง		
4.5.2. การยกตัวอย่างประกอบ		
4.6 จัดให้มีบริการหลังการขายตามสมควร		
4.6.1. มีการอธิบายการปฏิบัติทำอย่างไร		
4.6.2. การยกตัวอย่างประกอบ		
5. การวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม		
5.1 การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า		
5.1.1. มีการยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ทำการคิดค้นขึ้นมาใหม่		
5.1.2. มีการกล่าวถึงรายละเอียดผลิตภัณฑ์		
5.2 การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ		
5.2.1. การอธิบายถึงประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนา		
5.2.2. มีการแจ้งวัตถุประสงค์ที่พัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมา		
5.2.3. การยกตัวอย่างการวิจัย		
6. ได้รับรางวัลหรือการรับรองมาตรฐาน		
6.1.การแสดงให้เห็นรายละเอียดรางวัลที่ได้รับ		
6.2.การแจ้งรายชื่อรางวัลที่ได้รับ		
6.3.มีตัวเลขประกอบ		

การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม		
1. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม		
1.1 การกำหนดแนวทางนโยบายเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม		
1.1.1. มีการชี้แจงนโยบายต่างๆ		
1.1.2. มีวิธีการปฏิบัติตามนโยบายอย่างไร		
1.1.3. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.2 การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม		
1.2.1. มีการอธิบายว่าปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมอย่างไร		
1.2.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.3 มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบการประเมินคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม		
1.3.1. มีการแสดงผลการประเมินเป็นตัวเลข		
1.3.2. มีการแจ้งว่าเป็นการประเมินสิ่งแวดล้อมด้านใด		
1.3.3. มีการชี้แจงหลักที่บริษัทปฏิบัติ		
1.4 การอบรมบุคลากรบริษัทเพื่อเป็นการปลูกฝังในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม		
1.4.1. มีการชี้แจงถึงเรื่องที่ทำกรอบรม		
1.4.2. มีการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการอบรม		
1.4.3. มีการอธิบายว่าปฏิบัติอย่างไร		
1.4.4. ผลที่ได้รับจากการอบรมคืออะไร		
1.4.5. มีตัวเลขประกอบ		
1.5 การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม		
1.5.1. มีการแจ้งขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการรับความคิดเห็น		
1.5.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.5.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.6 ดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
1.6.1. มีการอธิบายว่าทำอย่างไร		
1.6.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.7 มีการนำกลับมาใช้ใหม่หรือการจัดการวัสดุเหลือใช้จากการผลิต		
1.7.1. มีการอธิบายว่ามีสิ่งใดบ้างที่บริษัทได้นำกลับมาใช้ใหม่		
1.7.2. มีวิธีปฏิบัติอย่างไร		

1.7.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.8 การประหยัดพลังงาน		
1.8.1. มีการอธิบายวิธีการปฏิบัติ		
1.8.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.8.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.8.4. มีการรายงานผลที่ได้จากการปฏิบัติ		
1.9 บทบาทของชุมชนในด้านกิจกรรมสิ่งแวดล้อม		
1.9.1. มีการแจ้งว่าบริษัทปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมรอบชุมชนอย่างไร		
1.9.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.10 มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมแยกต่างหาก		
1.10.1. มีการชี้แจงถึงหลักการปฏิบัติของหน่วยงาน		
1.10.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.10.3. มีตัวเลขประกอบ		
1.11 มีการร่วมรณรงค์ในการรักษาสิ่งแวดล้อม		
1.11.1. มีการชี้แจงว่าปฏิบัติอย่างไร		
1.11.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.11.3. มีตัวเลขประกอบ		
2. มีการจัดการเกี่ยวกับการลดมลพิษ		
2.1 การอธิบายถึงการดำเนินการของบริษัทเกี่ยวกับการลดมลพิษทางอากาศ		
2.1.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.1.2. มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.1.3. มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.1.4. มีการรายงานผลการจัดการ		
2.1.5. มีตัวเลขประกอบ		
2.2 การอธิบายถึงการดำเนินการของบริษัทเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย		
2.2.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.2.2. มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.2.3. มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.2.4. มีการแสดงผลการจัดการ		
2.2.5. มีตัวเลขประกอบ		

2.3 การอธิบายถึงการดำเนินการของบริษัทเกี่ยวกับการทำลายขยะหรือของเสียจากกระบวนการผลิต		
2.3.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.3.2 มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.3.3 มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.3.4 มีการแสดงผลการจัดการ		
2.3.5 มีตัวเลขประกอบ		
2.4 การอธิบายถึงการดำเนินการของบริษัทเกี่ยวกับการลดมลพิษทางเสียงและทางกลิ่น		
2.4.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.4.2 มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.4.3 มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.4.4 มีการแสดงผลการจัดการ		
2.4.5 มีตัวเลขประกอบ		
2.5 การอธิบายถึงการดำเนินการของบริษัทเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปริมาณสารพิษและของเสีย		
2.5.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.5.2 มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.5.3 มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.5.4. มีการแสดงผลการจัดการ		
2.5.5. มีตัวเลขประกอบ		
2.6 การอธิบายถึงการปรับปรุงรักษาหรือบูรณะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากบริษัท ปัญหาการฟื้นฟูสภาพที่ดิน		
2.6.1 มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.6.2 มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.6.3 มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.6.4. มีการแสดงผลการจัดการ		
2.6.5. มีตัวเลขประกอบ		
2.7 การปรับปรุงรักษาหรือบูรณะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากบริษัท ปัญหาการปรับปรุงด้านความสวยงามของทัศนียภาพ ภูมิ		

2.7.1	มีการกล่าวถึงปัญหาที่พบ		
2.7.2	มีการอธิบายว่ามีการจัดการอย่างไร		
2.7.3	มีการแจ้งถึงวัตถุประสงค์		
2.7.4..	มีการแสดงผลการจัดการ		
2.7.5.	มีตัวเลขประกอบ		
2.8	การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
2.8.1.	มีการอธิบายว่าปฏิบัติอย่างไร		
2.8.2.	มียกตัวอย่างประกอบ		
2.9	มีการเข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม		
2.9.1.	มีการชี้แจงถึงว่าเป็นโครงการอะไร		
2.9.2.	มีวัตถุประสงค์ในการจัดอย่างไร		
2.9.3.	มีการดำเนินโครงการอย่างไร		
2.9.4.	มีการแจ้งถึงสถานที่จัดกิจกรรม		
2.9.5.	มีตัวเลขประกอบ		
2.10	ข้อพิพาทหรือการถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม		
2.10.1.	บริษัทมีการเปิดเผยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบริษัทในกรณีที่มี		
2.10.2.	บริษัทมีการเปิดเผยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบริษัทในกรณีที่ไม่มี		
3.	การร้องเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม		
3.1	มีการรับร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของบริษัท		
3.1.1.	มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องร้องเรียน		
3.1.2.	มีการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรร้องเรียน		
3.1.3.	แจ้งขั้นตอนหรือวิธีการร้องเรียน		
3.1.4.	มีการชี้แจงถึงผู้ที่มีสิทธิร้องเรียน		
3.2	มีการกล่าวถึงช่องทางที่สามารถทำการร้องเรียนได้		
3.2.1.	ร้องเรียนกับพนักงานหรือบุคลากรของบริษัท		
3.2.2.	ผ่านทางกล่องแสดงความคิดเห็นของบริษัท		

3.2.3 ทางอีเมล		
3.2.4. ทางเว็บไซต์		
3.2.5. ทางโทรศัพท์		
3.2.6. ทางจดหมาย		
3.2.7 ช่องทางอื่นๆ		
3.3 การดำเนินการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมที่เกิดจากการกระทำของบริษัท		
3.3.1. มีการชี้แจงถึงขั้นตอนและการปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไข		
3.3.2. มีการชี้แจงถึงผลหลังจากที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้ว		
4. วิจัยพัฒนาหรือนวัตกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวล้อม		
4.1 กระบวนการและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวล้อม		
4.1.1. ชื่อนวัตกรรมหรือการวิจัยพัฒนา		
4.1.2. อธิบายถึงหลักการทำงานหรือคุณสมบัติอย่างไร		
4.1.3. เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวล้อมอย่างไร		
4.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวล้อม		
4.2.1. ชื่อนวัตกรรมหรือการวิจัยพัฒนา		
4.2.2. อธิบายถึงหลักการทำงานหรือคุณสมบัติอย่างไร		
4.2.3. เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวล้อมอย่างไร		
5.การได้รับรางวัลรับรองเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวล้อม		
5.1. มีการบอกว่าเป็นรางวัลอะไร		
5.2.มีการอธิบายรายละเอียดของรางวัลหรือการรับรอง		
5.3. มีตัวเลขประกอบ		
การพัฒนาชุมชนหรือสังคม		
1. การมีส่วนร่วมของชุมชน		
1.1 รวมแก้ไขปัญหาของชุมชน		
1.1.1. การชี้แจงว่าปฏิบัติอย่างไร		
1.1.2. มีการแจ้งเรื่องหรือปัญหาที่พบ		
1.1.3. การแจ้งแนวทางในการแก้ไขปัญหา		
1.1.4. มีการแสดงถึงผลลัพธ์ในการรวมแก้ปัญหา		
1.2 โครงการการบริจาคเงินหรือสิ่งของ		
1.2.1. แจ้งสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		

1.2.2. มีการแจ้งถึงชื่อโครงการ		
1.2.3. มีการแสดงตัวเลขประกอบ		
1.2.4. มีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดขึ้น		
1.2.5. มีการชี้แจงถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
1.2.6. รายงานผลจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
1.3 การจ้างงานแรงงานท้องถิ่น		
1.3.1. มีการชี้แจงว่าปฏิบัติอย่างไร		
1.3.2. การยกตัวอย่างประกอบ		
1.3.3. มีการกล่าวถึง		
1.4 สร้างจิตสำนึกให้แก่พนักงานให้มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมโดยการผ่านกิจกรรมหรือการอบรม		
1.4.1. มีการแจ้งถึงว่าอบรมเรื่องอะไร		
1.4.2. มีการชี้แจงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการอบรม		
1.4.3. มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการอบรม		
1.4.4. มีการรายงานถึงผลหลังจากการอบรม		
1.4.5. มีตัวเลขประกอบ		
2. การจัดให้มีการสนับสนุนกิจกรรมชุมชนและสังคม		
2.1 การจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนด้านการศึกษา		
2.1.1. แจ้งบอกสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		
2.1.2. มีการกล่าวถึงชื่อโครงการ		
2.1.3. มีการบอกตัวเลข		
2.1.4. มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม		
2.1.5. มีการกล่าวถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
2.1.6. มีการรายงานผลจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
2.2 การจัดหรือให้การสนับสนุนในกิจกรรมด้านสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต		
2.2.1. แจ้งบอกสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		
2.2.2. มีการแจ้งถึงชื่อโครงการ		
2.2.3. มีการบอกตัวเลข		
2.2.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดขึ้น		

2.2.5. มีการกล่าวถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
2.2.6. รายงานผลจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
2.3 การจัดหรือสนับสนุนในด้านการพัฒนาอาชีพ		
2.3.1. แจ้งบอกสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		
2.3.2. มีการแจ้งถึงชื่อโครงการ		
2.3.3. มีการบอกตัวเลข		
2.3.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดขึ้น		
2.3.5. มีการกล่าวถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
2.3.6. รายงานผลจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
2.4 การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนนอกเหนือจากด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และ การพัฒนาอาชีพ		
2.4.1. แจ้งบอกสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		
2.4.2. มีการแจ้งถึงชื่อโครงการ		
2.4.3. มีการบอกตัวเลข		
2.4.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดขึ้น		
2.4.5. มีการกล่าวถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
2.4.6. รายงานผลจากการจัดกิจกรรมเป็นอย่างไร		
2.5 การจัดหรือสนับสนุนในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา		
2.5.1. แจ้งบอกสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรม		
2.5.2. มีการแจ้งถึงชื่อโครงการหรือชื่อกิจกรรม		
2.5.3. มีการบอกตัวเลข		
2.5.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัด		
2.5.5. มีการชี้แจงถึงการปฏิบัติว่าจะปฏิบัติอย่างไร		
2.6 การจัดหรือสนับสนุนในด้านการกุศล		
2.6.1. แจ้งสถานที่ที่ไปจัดกิจกรรมการกุศล		
2.6.2. มีการแจ้งถึงชื่อกิจกรรมการกุศล		
2.6.3. มีการกล่าวถึงงบประมาณหรือตัวเลข		
2.6.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดขึ้น		
2.6.5. มีการชี้แจงว่ามีการปฏิบัติอย่างไร		
2.6.6. รายงานผลหลังจากการจัดกิจกรรมการกุศลเป็นอย่างไร		

2.7 การจัดหรือสนับสนุนในโครงการของภาครัฐหรือภาคเอกชน		
2.7.1. แจ้างสถานที่ที่ไปจัดโครงการ		
2.7.2. มีการแจ้างถึงชื่อโครงการที่จัด		
2.7.3. มีการกล่าวถึงงบประมาณหรือตัวเลข		
2.7.4. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการขึ้น		
2.7.5. มีการชี้แจงมีการปฏิบัติอย่างไร		
2.7.6. รายงานผลหลังจากการจัดโครงการเป็นอย่างไร		
2.8 กิจกรรมอาสา		
2.8.1. มีการแจ้างชื่อกิจกรรม		
2.8.2. สถานที่ทำกิจกรรม		
2.8.3. การปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างไร		
2.8.4. มีตัวเลขประกอบ เช่น จำนวนผู้ที่เข้าร่วมเป็นอาสา วันที่ เป็นต้น		
2.9 โครงการรับนักศึกษาเข้ามาฝึกงานกับทางบริษัท		
2.9.1. มีการแจ้างชื่อสถาบัน		
2.9.2. จำนวนนักศึกษาที่เข้ามารับการฝึกงาน		
2.9.3. มีการบอกถึงคณะหรือสาขา		
2.9.4. ค่าเบี้ยเลี้ยง หรือ เงินเดือน		
2.10 การจัดกิจกรรมในการให้บุคคลภายนอกเข้ามาเยี่ยมชมหรือดูงานกับทางบริษัท		
2.10.1. มีการชี้แจงว่าปฏิบัติอย่างไร		
2.10.2. จำนวนผู้เข้าเยี่ยมชมในปี		
2.10.3. ผู้เข้าเยี่ยมชมมาจากหน่วยงานใด		
2.11 รับข้อร้องเรียนจากชุมชนที่เกิดจากการดำเนินการของบริษัท		
2.11.1. มีการแจ้างรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ควรร้องเรียน		
2.11.2. มีการแจ้างรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่ควรร้องเรียน		
2.11.3. ชี้แจงขั้นตอนหรือวิธีการร้องเรียน		
2.11.4. มีการกล่าวถึงผู้ที่มีสิทธิร้องเรียน		
2.12 มีการเปิดเผยข้อร้องเรียนจากชุมชน		
2.12.1. มีการบอกถึงเรื่องที่ชุมชนร้องเรียนในกรณีที่มี		
2.12.2. การบอกถึงข้อร้องเรียนเกี่ยวกับชุมชนในกรณีที่ไม่มี		

2.12.3. แนวทางหรือวิธีที่บริษัททำการแก้ไข		
2.13 การได้รับรางวัลหรือมาตรฐานการรับรอง		
2.13.1. การแจ้งถึงรายชื่อรางวัลหรือการรับรองที่ได้รับ		
2.13.2. มีการชี้แจงถึงรายละเอียดของรางวัลหรือการรับรอง		
2.13.3. มีการแสดงตัวเลขประกอบ		
การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ถึงแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย		
1.การผลักดันและสนับสนุน		
1.1 บริษัทมีการสนับสนุนหรือการกระตุ้นให้พนักงานหรือบุคคลในชุมชนทั่วไปได้ออกความคิดเห็นหรือความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม		
1.1.1. มีการอธิบายว่าบริษัทได้ทำการสนับสนุนอย่างไร		
1.1.2. มีการยกตัวอย่างประกอบ		
1.2 บริษัทมีการมอบทุนในการทำวิจัยพัฒนาหรือการคิดค้นนวัตกรรม		
1.2.1. มีการแจ้งถึงรายละเอียดทุน		
1.2.2. มีการแจ้งถึงจำนวนทุนที่มอบ		
1.3 บริษัทได้มีการคิดค้นนวัตกรรมให้เกิดขึ้น		
1.3.1. มีการชี้แจงว่าเป็นนวัตกรรมเกี่ยวกับอะไร		
1.3.2. มีประโยชน์อย่างไร		
1.3.3. มีการยกตัวอย่างนวัตกรรมที่คิดค้น		
1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ		
1.4.1. มีการอธิบายว่าจะมีการพัฒนาอย่างไร		
1.4.2. มีการยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้เกิดความชัดเจน		
2. การจัดโครงการเกี่ยวกับชุมชนและสังคม		
2.1 บริษัทมีการคิดค้นนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมร่วมกับชุมชน		
2.1.1. มีการแจ้งสถานที่จัดโครงการขึ้น		
2.1.2. การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรม		
2.1.3. มีการแนะนำและให้นำไปใช้จริง		
2.2 การติดตามผลนวัตกรรมที่ทางบริษัทไปเผยแพร่		
2.2.1. สามารถนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติได้จริง		
2.2.2. สามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนได้อย่างไรบ้าง		

รวมคะแนน		
----------	--	--

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กัลย์สุดา แหวนทองคำ
เกิดเมื่อ	10 มีนาคม 2536
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง
ประวัติการทำงาน	ไม่มี

